

A
*Szociális Missziótársulat Országos
Szervezetének*

VEZÉRKÖNYVE

(Irányzat és gyakorlat)

A
*Szociális Missziótársulat Országos
Szervezetének*

VEZÉRKÖNYVE

(Irányzat és gyakorlat)

Kiadja
A Szociális Missziótársulat Országos Szervezetének Központja
Budapest, I., Krisztina-körút 125-129.

Isteni kéz vezette az Alapító Főnöknőt, hogy ezt a munkatársi közösséget elgondolja, szervezze és alakítsa, hogy nevelje, természetfeletti és szociális tartalommal megtöltse. Nélküle a Szociális Missziótársulat nincs, de hogy általa van, azt az Isten tette. (Prohászka.)

Nihil obstat. Dr. Mathias Erdős, censor dioecesanus. Nr. 1908/1944. Imprimatur. Strigonii, die 23. Martii 1944. Dr. Michael Török, vicarius generalis subst.

**A kiadásért felelős: Boér Judith S. M.
Stephaneum nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.
Felelős: ifj. Kohl Ferenc.**

ELŐSZÓ.

Egy vezérkönyvnek az a célja, hogy valamely szervezet vagy mozgalom sikerét gyakorlati szabályokkal, tanácsokkal, minták nyújtásával megkönnyítse és fokozza. Ezt a célt a Szociális Missziótársulat helyi missziós szervezetei javára jelen Vezérkönyv igen alkalmasan szolgálja, mert világos, sokoldalú, emellett rövid és érdekes. Érdekessé teszi példák és tapasztalt esetek ismertetése és a szabályok lélektani megokolása. Emellett törekszik a Vezérkönyv lelket vinni az előírásokba, ami sikerül is neki: részben az Alapító Főnöknő elgondolásainak és célkitűzéseinek rövid ismertetésével, részben a szociális munka jellemfejlesztő hatására való utalással.

Milyen mély tekintettel nézett az Alapító Főnöknő a magyar világba, mikor meglátta egyrészt a női társadalom jelentős tömegeiben mutatkozó anyagi és lelki ínséget, másrészt a jobb szociális helyzetben levő asszonyaink lelkében szunnyadó kihasználatlan szellemi és erkölcsi erőket. E meglátást elhatározás követte: az egyik oldalon mutatkozó erőket fel kell használni a másik oldalon jelentkező ínség orvoslására. Ugyanakkor azt is akarta az Alapító, hogy a szociális munka az arra vállalkozó nőknek lelki fejlődését is szolgálja.

Igy keletkezett már közel 40 év előtt a *Női Katolikus Akció*, azaz világi nők apostolkodása, és pedig az illetékes egyházi férfiak (egyházi tanácsadók) irányítása mellett, amint azt a Katolikus Akció szelleme megkívánja. A munka mindjobban szétágazott, új feladatok nyíltak,

új igények támadtak, a munkatársak és különböző műveltségű és különböző szociális helyzetű társadalmi rétegekből toborzódtak, az egységet azonban biztosította a közös lelki képzés: imaélet, lelkigyakorlatok, liturgikus istentisztelet, Szentlélek-kultusz, továbbá a külső eszközök közül a Szociális Iskola és a Keresztény Nő című vezérlap. További egységes irányítást és szellemet fog nyújtani a kiterjedt munkának e Vezérkönyv.

Farkas Edith Alapító Főnöknő egy életet áldozott a szociális munkának. Úttörést végzett, amelyben felörlődött. Akik nyomában járnak, azoknak munkája legyen könnyebb és érezzék a szociális munkának nem annyira terhét, mint inkább azt az édes ízét, amely minden női szív mélyén rejtőző anyai érzésből fakadó odaadó szeretetet követni szokta.

Budapest, 1944 március 6-án.

Dr. Hamvas Endre csanádi megyéspüspök.

I. IRÁNYZAT.

Missziós egyéniség.

† *Farkas Edith.*

(1939.)

Mindig mondtuk Szociális Iskolánkban, hogy *mindenekelőtt* apostolokat szeretnénk képezni, mert csak az, akiben apostoli szellem lakozik, képes a társadalom lelki szolgálatára . . . Isten kegyelme mindig az első feltétel. Ima, vágy és akarat megszerzi azután a hivatást. Aki pedig hivatással bír, az azután már meg is tud felelni annak a sokféle feladatnak, amely e munkatéren eléje tárul. Az ilyen lélek azt a tarka sokféleséget egy nevezőre is tudja hozni.

Másnak azonban, mint Istentől hivatott apostoli misszionáriusnak, ez sehogyan sem sikerül.

Ennek az igaz körülménynek a hallatánál mindenkiben jelentkezik az alázat érzése és azt mondja magában : Ha nekem lenne ilyen kegyelmem, ha nekem lenne hivatásom, én azonnal jelentkeznék !» De hát ezeknek mondja Szent Ágoston : «Nincsen hivatásod? Imádkozz érte buzgón és sokat, és megnyered !» Igen, ez a kegyelmi igazság a Szociális missziós munkatársnak is meggyőződése, úgy remélem.

A régi németek mítoszában találjuk azt a szép tanulságos gondolatot, hogyha a hős sárkányvérbe mártódott, attól sebezhetetlenné vált . . . A kékkeresztes tábor misszionáriusának is előbb *Krisztus vérébe kell mártódnia*

az Eucharisztia vétele által, hogy mindenekelőtt testbenlélekben egészséges és megsebezhetetlen, megtámadhatatlan, megingathatatlan és meg nem kísérhető legyen. Csak az olyan nőt lehet a küzdőtérré kiküldeni, akinél erről Istenben meg lehetünk győződve. Mert sok minden előfordulhat: csalódások az illetékes vezetőknél, elkedvetlenítések, kísértések stb. stb. Lépten-nyomon látjuk, hogy mennyire csak az Eucharisztia erejében bízva küldhetünk ki missziótársulati apostolt ilyen nehéz, de fölséges frontszolgálatra.

Isten kegyelmén kívül mindenekelőtt «jellemnek» kell annak lennie, aki erre a belső szolgálatra jelentkezik. A jellemet fölébreszteni, tanítani csak közvetve lehet, fontos körülményekre való rávilágítással. Azt fejleszteni azonban mindenkinek saját kötelessége, és a vezetőé is.

A misszióstagoknak tervszerű önneveléssel és hajthatatlan akarattal jellemessé kell magát nevelnie. A lelkiélet történelme millió példát tartalmaz, amelyek hősei mind hiányzó vagy szunnyadó jellemességből Isten kegyelmével igazi, szilárd jellemekké, apostolokká lettek. Szent Ágoston üzeni itt mindenkinek:

Si potuerunt hi et hae
et tu non potueris Augustine?

Ha ez és amaz meg tudta tenni, épp csak te nem tudnád?!
☩ Nekünk, a Missziótársulat vezérkarának, a mindenütt létező emberi gyarlóságokon és nehézségeken kívül még meg kell küzdenünk egy sajátos magyar bajjal, amelynek neve: indolencia, nembánomság, restség, érdeklődési és vállalkozási hiány bizonyos értelemben.

Azt mondta nemrégén egy államférfiú, hogy csodálatos, ennek a kis országunknak mekkora híre van külföldön, és hogy az a kis sereg hajó, amely a Duna kikötőjéből kiindulva bejárja a tengereket magyar áruval, hogy az is milyen feltűnő eredményeket ér el. A kül-

földi piacon a magyar bort, a magyar búzát, a magyar baromfit, a magyar gyümölcsöt, a magyar paprikát, a magyar háziipart, a magyar lovat stb. minden más nemzet portékája előtt becsülik és veszik. És ha egyszer bárhol a világon sportverseny van és nem a magyar győz: az egész külföld nem győz csodálkozni: hogy-hogy, hát nem a magyar győzött?!

Ez a néhány vonás mutatja, hogy a sokhelyütt pusztító indolencián kívül még mi minden lakozik bennünk! Azt a sok jót, nagyot egy szóval virtusnak nevezzük. A virtus egyéni, értékes, bátor tulajdonságok összessége. Amikor azt mondjuk, hogy «Amilyen a nő, olyan a társadalom» és hogy «A modern nőnek több a joga, anyáinknak azonban több befolyása és hatalma volt», — nemde, azokban az igazságokban is benne rejlett a «virtus» fogalma is.

Mert mitől lett volna anyáinknak a mai modern nőnél több befolyása és hatalma mástól, mint — Isten kegyelmét mindig alapul véve — bizonyos virtustól, amelyről történelmi nagyasszonyaink ostromolt várakban és véres harcokban tettek bizonyosságot, csendes időkben pedig udvarházaikban a sokat távollevő háziúr helyettesítésében és az ifjúság nevelésével, politikai tehetséggel, hajthatatlanságban, kitartásban, hősieb bátorságban... Azért volt nagyobb befolyásuk és hatalmuk, mert nagyobb egyéniségek voltak, több virtussal rendelkeztek. Aki pedig azoknak a nagyasszonyoknak igazi utóda akar lenni, mint mi mind, az arról gondoskodik, hogy legalább valami azokból a régi kincsekből belekerüljön a szükséges új formákba és módokba. Éppen erre való a kat. magyar nőmozgalom, hogy oda, ahová a tekintély szava már alig jut: a városi tömegekbe, az elhagyott falvakba, oda mindenüvé apostolokat segítsen küldeni, akik, mint a régi dicsőbb fajtának modern kiadásai, sikerrel veszik fel a keresztet: Istenért, hazáért!

A titkos szavazati jog (bizonyos titkos szomorúság-

gal) pótolni törekszik ezeknek a hatalmas egyéni vonásoknak hiányát tömeghatalom által. A gondolkodó ember belátja, hogy manapság sajnos már nem lehet egészen úgy, mint régebben volt és ezért a «Vox temporis vox Dei» — az idők szava Isten szava — mondásával minden modern technikai «vívmányra» és demokratikus újdonságra Isten nevében rászánja magát. Csak szánjuk is rá magunkat, mert ki tudja, mit akar az Isten mi általunk hazánkban elérni.

Fogadjuk a titkos választójoggal járó újdonságokat és egyéb új feladatokat a «Vox temporis vox Dei — az idők szava az Isten szava» értelmében — direktíváink hovatovább igazán «a liturgiától a női szavazati jog lelki elrendezéséig» fognak szólni — ekkora befektetéssel pedig ugyancsak remélhetjük is, hogy egy új, dicsőbb, boldogabb haza megteremtésének fontos tényezői lehetünk.

Nemde a mi lelki szemeink is olyan plakátokat látnak úton-útfélen kifüggesztve — mint egy időben a külföldön voltak «Vezetők keresztetnek», felírással láthatók — és mi szívből imádkozunk az Úrhoz, hogy nemcsak «da mihi animas», ne csak megmisszionálendő lelkeket adj nekünk, Uram, hanem vezetőknek való egyéniségeket, apostolokat is méltóztassál hozzáadni, hogy drága édes hazánk mielőbb kiemelkedjék abból a fenékhullámból, amelybe bizonyos tekintetben belekerült . . .

Elvégre sokkal többen vagyunk keresztény magyar nők, mint van nem-keresztény. És mivel mi magyar nők mindig inkább konzervatívak voltunk, hitűségünk pedig közismeretes, ki tudja, az isteni Gondviselés nem akarja-e a világrend — nálunk országrend — súlyát a jövőben kissé jobban női vállakra helyezni, mint eddig?

A Szociális Missziótársulat a nőmozgalom terén.

† *Farkas Edith.*

(1939.)

Amikor Krisztus Urunk azt mondja, hogy «szegények mindig lesznek köztetek», tulajdonképpen azt is mondja, hogy szociális kérdés is mindig lesz a földön. Mert ha modern értelemben még olyan jól megszervezett államban is mindig időszerű marad a szegénykérdés, mennyivel inkább mondható ez a nőkérdésről és az ezt megoldani törekvő nőmozgalomról, amely emberi számítás szerint már bonyolult voltánál fogva is, még sokkal nehezebben lesz valaha is «fenéki» megoldható.

A nőkérdés megítélésében a leghíresebb tudósok is különböznek, sőt ellenkeznek egymással, főleg azok, akiknek világnézete különböző. Van olyan, aki nem lát egyebet a nőmozgalomban, mint a nőnek előretörését a férfival való teljes egyenjogúság felé. Ismét más a nőkérdésben csak a politikai érvényesülésre való törekvést látja.

A legilletékesebb tényező ezekben a kérdésekben mindenesetre maga a nő. Azonban ő sem egyszerűsítheti le olyan könnyen a nőmozgalom fogalmát. Ahhoz túl sokoldalú a probléma.

Mindezekből látjuk, hogy nem egyes személyek eszméi és törekvései állanak itt előtérben, hanem inkább gazdasági körülmények, amelyekbe a világnézetek harca és a nő megváltozott életkörülményei is befolytak: ezek pedig az úgy valláserkölcsei vonatkozásait állította elő-

térbe mindazok számára, akik világos látásúak és jó-akaratók.

Éppen az «Union Internationale des Ligues Feminines Catholiques» világgá terjesztett kérdései is az ellenkezőre mutatnak rá, amennyiben nem annyira a nőknek előbb említett küzdelmes csoportjával foglalkoznak, mint inkább a nemzetek össejtjében, a családban élő nőkkel, akik szintén érintve vannak — ha egészen másképpen is — ezektől a mindig időszerű nőkérdésektől.

Ha a nemzetközi kat. Nőszövetség 1938. évi tétéleinek azt a főcímét adja, hogy «*a katolikus asszony helyzete és szerepe a mai világban*»; tétéleit pedig hét gyakorlati jelentőségű pontba szedi, azzal világszerte irányítást kíván adni arra nézve, hogy a nőmozgalom lássa meg a mai válságos időben legnagyobb feladatát a nemzet össejtjében, a családban, mert elvégre is abból indul ki a világon minden jó és minden rossz.

Nemde, mi sem áll hozzánk, katolikus nőkhöz közelebb, mint az a felfogás, hogy mi — bár a nőmozgalom elméleti oldalaival is foglalkozunk — mégis inkább ezeket a gyakorlati kérdéseket karoljuk fel, mert hisz ezek körül áll vagy dől Isten országának ügye a földön?

A Szociális Missziótársulatot is harmincöt év óta nagykiterjedésű szociális munkásságán felül mindig ez a tény foglalkoztatta a legjobban. Munkásságának statisztikája soha sem érdekelte a legjobban — bár lelki életén kívül az «ora et labora» szellemében mindig a szociális működésben látta élete főfeladatát —, hanem mindig az a kérdés, hogyan, mi által terjeszthetjük Magyarországon legjobban Isten országát *először a családokban, azután a nőmozgalom által az egész országban?* Ebben a felfogásban természetesen egyezünk minden más szerzettel és minden igaz katolikus egyénnel.

Foglalkozunk először röviden a tipikus nőmozgalmi tényekkel. Ilyenek

1. az 1906. évi Kat. Nagygyűlés Szociális Szakosztá-

lyán a Pesti Vigadóban elhangzott következő indítványom: «A keresztény nő szocializmusa» címen:

«A társadalmi törekvéseknek, nevezetesen a magyar nőmozgalomnak helyes irányítására használjuk fel ezen túl jobban azt a nagy értéket s erőt, amelyet a keresztény nő képvisel: érvényesítsük a női befolyást a társadalomban s nyilvános életben a kereszténység térfoglalása érdekében; a gyári munkásnők érdekében pedig sürgesítsük a half-timers-rendszert s az ipartörvény módosítását».

Ez az ú. n. «half-timers-rendszer», félmunkaidő, bevezetésének célja az volt, hogy a családi tűzhelyüktől gyári kenyérkeresetük által elvont és erősen kimerült munkásnők ennek a révén túlnehéz hivatásukban lényegesen megkönnyíttessenek. Úgy, hogy míg a férfiak átlag 8—10 órát dolgoznak, a nők — családanyai kötelességük teljesíthetése végett — a feleidőt. Akkortájt kezdett ez a rendszer Amerikában terjedni, amely a nőkérdést millió asszony életében gyakorlatilag jótékonyan befolyásolta. Nálunk még megoldásra vár.

2. Egy másik Kat. Nagygyűlés Szociális Szakosztályán a városligeti Iparcsarnokban 1908-ban a régen boldogult Fischer Colbrie Ágost kassai püspök elnöklete alatt a zsidó feminizmus lélekpusztításairól beszélvén, több gyakorlati értékű határozati javaslatot indítványoztunk. Ezek a javaslatok mind a kat. nőmozgalomnak azt a főfeladatát részletezték, hogy a kenyérkereső nő minden kategóriáját miképp kellene jobban felkarolnunk. A beszéd végeztével hozzám lép Lischitzky Irma tisztviselőnő és elpanaszolja a kat. tisztviselőnők sérelmeit, kik más egyesület hiányában kénytelenek a zsidó-radikális szellemű Nőtisztviselők Orsz. Egyesületében elhelyezkedni, mert annak jóléti intézményeire rá vannak utalva. Az ő és több társa kérelmére alapítottam meg azután Korányi Sarolta bevonásával a Kat. Tisztviselőnők és Női kereskedelmi Alkalmazottak Orsz. Szövetségét 1908-ban. A szövet-

ség elnöki tisztét 1910-ben átadtam gróf Zichy Rafael-nak.

Ez a nagygyűlés arról is nevezetes, hogy ez után ajánlotta fel nekem Istenben boldogult Fischer-Colbrie püspök a szikszói kegyes alapítványt.

3. Látva, mekkora hitbéli és erkölcsi veszélyek környékeztek az Egyetem katolikus nőhallgatóit, a világnézetükkel ellentétes, főleg filozófikus befolyásnak ellensúlyozására, 1906-ban megalakítottam a Kat. Egyetemi Hallgatónők szent Margit Köre, amely szellemi és gazdasági érdekeik védelmével is foglalkozott. Akkoriban ez volt az egyedüli kat. alakulat egyetemi hallgatónők részére. A szent Margit Kör egyházi elnökéül Hanuy Ferenc dr. kanonok-prelátust — akkor egyetemi tanárt — kértem fel. 1913-ban ezt az elnökséget a boldogult gróf Zichy Saroltának adtam át.

4. Ugyancsak nőmozgalmi eljárásunk volt a Szociális Iskola keretén belül a Probation Officer-ek képzése és képesítése. «Probation Officer» annyit tesz, mint hivatalos pártfogó, akinek tisztje a züllésnek indult és a züllés veszedelmének kitett fiatalok pártfogása és megmentése, karöltve a gyermekbírósággal, gyermekrendőrséggel és más hatóságokkal. A képesítettek közül többen ki is nevezettek. — Vajjon kellőképpen fejlődött-e azóta ez a hivatás?!

A *Hivatalos Pártfogó* című kézikönyv megjelenése is ideszámít. Ez a könyv — amelyet 1912-ben írtam — részletesen foglalkozik ezzel az új női hivatással, a pártfogó egyéniségével, eljárásnak módjával. Rövid idő alatt teljesen elfogyott.

5. A nőmozgalom fejezetéhez tartozik új női kenyérkereseti források megnyitása, új női hivatások teremtése

is. Szociális Iskolánkban gyári felügyelőnőket, munkásnőtitkárnőket, munkásnőotthonok vezetőit is képezzük.

Ezek közül is — hála Istennek — ma is van néhány, aki általunk jutott állásba.

6. Nőmozgalmi kérdés a nők szavazati joga is. Ennek érdekében ismeretesek a Szociális Missziótársulat elgondolásai és tevékenysége.

A jelenben is hívei vagyunk a nő szavazati jogának, amennyiben az Isten országának terjedését és hazánk boldogulását szolgálja.

7. A nők «egyéves önkéntességéről» az «Alkotmány» című napilap és a «Keresztény Nő» hasábjain jelent meg cikkünk. A világháború alatt több országban nagy visszhangra talált ez a gondolat, kevésbé nőmozgalmi jelentősége, mint inkább frontmögötti hasznossága miatt. Hazánkban azonban — bizonyára az anyagiak hiánya miatt — mindmáig nem vert gyökeret.

8. A nőnevelés reformjáról szóló törvényjavaslatot hozzászólás végett annak idején hozzánk is elküldötte a Kultuszminiszter. A Missziótársulat ankétot hívott össze, amelyen Ottokár püspökatyánk elnöklete alatt kiváló kat. pedagógusok bevonásával megvitattuk a törvényjavaslatot és a tárgyalás eredményét illetékes helyre felterjesztettük.

Törvényalkotás útján segíteni a nők minden hibás helyzetén; ez lenne az igazi, a leghatékonyabb nőmozgalmi tevékenység. Erre kell törekednie. Az élet azonban eddig nem igazolta ezt az elvet, sem a nőmozgalom törvényhozási — sem annak egész jogi törekvéseit és beállításait véve. *Tagadni nem lehet, hogy míg a mai nőnek több a joga, addig anyáinknak több volt a hatalmuk és befolyásuk.*

9. Az itt röviden felsoroltakon kívül a magyar kat. nőmozgalom ügyét még két fontos intézményünk szolgálja, az egyik

SZOCIÁLIS ISKOLA. 1944-ben annak XXXII. évfolyamát tartjuk. A másik, sajtóorgánunk: a «KERESZTÉNY NŐ» című folyóirat, amelynek még homlokán is olvasható, hogy: «kat. nőmozgalmi lap».

Ime néhány intézményes vagy különálló eljárás, amely mind a szorosán vett nőmozgalmat közvetlenül szolgálta.

A nőmozgalmat a legjobban az olyan eljárások és intézkedések szolgálják, amelyek a nő életsorsát bármilyen tekintetben megjavítják. Az itt felsoroltak egy soha kárba nem vesző szellemi befektetést jelentenek, amelyek a magyar kat. nőmozgalmat — nemcsak szándékuknál, hanem hatásuknál fogva is gazdagították.

Krisztus szeretete sürget minket.

† *Prohászka Ottokár.*

(Szeretetszövetségi körlevél.)

Istenből kiindulunk egymagunk, de hozzá vissza nem térhetünk csak többedmagunkkal. Ha kérdezzük, hogy mikép lehetséges az, azt kell felelnem, hogy Istenből az indul ki igazán, aki szeret, de aki szeret, az hódít, az ment, az Istenhez térít lelkeket s így Hozzá vissza már csak többedmagával térhet meg.

Mi Istenből akarunk kiindulni szociális működésünkben: mert szeretjük az Istent, azért akarunk segíteni a társadalom bajain, segíteni legalább valamiképen azon a sok szenvedőn, azon a töméntelen ügyefogyott, nevetlen s züllő emberen. Éltünknek útja nem a gondtalan utasnak útja, ki nekivág a világnak nagybátran, de aztán kidől az úton; a mi utunk az irgalmas szamaritán útja, kinek nemcsak az a kegyelem jutott, hogy ő maga nem került a rablók kezeibe, hanem az is, hogy szívet s könnyөрületet, irgalmas szeretetet kapott Istentől, szeretetet, mellyel a szenvedőt akkor is tudja szeretni, ha az idegen; neki nem idegen.

Az élet útjai tele vannak szenvedőkkel, de hála Istennek, ez utakon szamaritánok, szerető lelkek is járnak; a szenvedők a siralom völgyéből valók, a szerető szamaritánok pedig az evangéliumból.

Ha már most azt kérdezi valaki, hogy ugyan mit hozunk az evangélium kincseiből s erőforrásaiból magunkkal az élet útjaira, azt felelem, hogy lelket hozunk s az alatt nem értem elsősorban, hogy megértjük az embereket s szenvedéseiket s értünk a lélektanhoz s a

pedagógiához, mellyel több kultúrára, nagyobb gazdasági és társadalmi fejlődésre segítjük az elmaradt embereket s osztályokat, hanem azt értjük, hogy sajátosan tudunk ránézni az emberre, s hogy lelket, tehát végtelen értéket s nagy méltóságot tudunk kinézni mindenkiből, amiért aztán nagyra tudjuk becsülni s meg fogjuk szeretni az elesett embert is s azzal a tisztelettel tudjuk kezelni, mely motívumait a hitből veszi. Abból a hitből, hogy a szerencsétleneknek halhatatlan lelkük van, hogy veszélyben forog örök életük, hogy az Isten országa bennük feldúlt rom s profanált szentély, de hogy ezt az Isten-országot vissza lehet s vissza is kell állítanunk bennük s lelküket meg kell mentenünk.

Sőt ezen a nagy hiten s tiszteleten kívül jelentkezik bennünk még egy harmadik érzés s ez az a meggyőződés, hogy ezt az építő s mentő munkát mi bírjuk is, s hogy az Isten maga bízott meg minket e munkával s erőt adott hozzá s szívet adott hozzá s küldetést és hivatást adott, hogy menjünk bátran szerteszéjjel a világ útjaira, s ahol ráakadunk szenvedőkre s elhagyottakra és neveletlenekre, ne menjünk el mellettük s ne mondjuk ki azt a kaini szót: mi közünk hozzájuk?

Ezt a lelket s lelkületet nagy Istenkegyelemnek nézzük, s örülünk azon, hogy indításait érezzük s hogy az Isten szeretete sürget s késztet minket. Ennek a szeretetnek minden lüktetése mint új, boldogító erő s örömezés jelentkezik bennünk; hiszen elsősorban nekünk jó az s minket vigasztal, ugyanakkor pedig segítség, útmutatás, vigasz s áldás lesz belőle testvéreink számára. Mi gazdagabbak, boldogabbak, erősebbek leszünk általa, testvéreink pedig megjavulnak s megnemesednek s megenyhülnek s végre is Istenhez közelebb jutnak. Így értem azt, amivel kezdtem, hogy Istenből kiindulunk ugyan egymagunk, de hozzá vissza már csak többedmagunkkal térhetünk. Járjunk így a szeretet missziójának útjain s akkor áldás lesz törekvéseinken.

Mozgalmunk mérföldkövei:

Nővédő egyesületek, leánykörök.

40 évvel ezelőtt, gr. Pálffy Pálné, az Országos Katolikus Nővédő Egyesület alapítója, találkozik Farkas Edithtel, felismeri elhivatottságát és megnyeri munkatársának. Ügyvezető elnökké teszi őt, aki ebben a tisztségben alakít 16 leánykört és 20 vidéki Nővédő egyesületet.

A Missziótársulat alapítása.

A gyakorlati munkatéren szembentalálja magát a vezetőképzés és irányítás problémáival. A kitűnő önkéntes munkatársak felajánlott szolgálatai mellett nélkülözhetetlen a kenyérkereseti gondoktól és családi kötelezettségektől független, teljesen az ügynek élő, képzett szervezők és vezetők munkája. Farkas Edith 1908-ban talál ilyen fiatal lelkeket, akik Istentől kapott hívást éreznek a szociális misszióra. Az alapítás akkor lesz tényné, amikor *Fischer Colbrie Ágost* kassai püspök a gr. Hunyady-Csáky alapítványt Farkas Edith rendelkezésére bocsátja és az egyházmegyéjéhez tartozó Szikzón az anyaház felállítását jóváhagyja.

Szociális Iskola.

Az anyaházzal kapcsolatban az alapító főnöknő itt nyitja meg a Szociális Iskolát — Magyarországon az elsőt —, itt képezik az első beltagokat és munkatársakat az ország legkitűnőbb szaktekintélyeinek bevonásával.

Az Országos Szervezet.

1910-ben alakul meg a Missziótársulat elnöksége Budapesten, IV., Ferenciek-tere 7. sz. a. 1911-ben nyílik meg a központi Nővédelmi Hivatal. Ekkor költözik fel az Anyaház Budapestre, I., Krisztina-körút 125. sz. a. s ezentúl itt folytatódik a Szociális Iskola, amely ez évben XXXII. évfolyamába lépett.

Javítónevelés, patronázs

Szikszón, a Hunyadi-alapítvány keretében leányok számára javítónevelő intézet nyílik meg, a fővárosban és vidéken pedig az 1908. évi pécsi patronázskongresszus folytán lendületet nyert fiatalkorúak pártfogó-intézményét építi ki Farkas Edith a fővárosban és vidéken. A képzést a «Probation Officer»-tanfolyamon adja meg a hivatalos pártfogóknak.

Fogházmisszió.

A Társulat legrégebbi úttörő munkája a női lélek legszébb adottságát állítja bele a társadalmi küldetés gondolatába. A fővárosban és vidéken jelenleg 18 fogházmisszió működik.

Az Értesítő, a Keresztény Nő

elődje 1912-ben jelenik meg először, mint a Katolikus Nőegyesületek és a Szociális Misszió hivatalos lapja. Jelenleg, 1944-ben XXXII. évfolyamában van katolikus nőmozgalmi lapunk.

Liturgia.

A filléres misefüzetek és a Szentírás-magyarázat a Társulat részéről az első lépések a liturgikus lelkiélet elmélyítésére. A missziós intézetekben Szikszón és Budapesten a szentmise alatt a füzetekből hangosan és közösen imádkozzák az állandó részeket és a Keresztény Nőben pedig állandó Szentírás-magyarázat van.

A szociális misszióhoz szükséges kiadványok és tárgyak forgalombahozatalára az eddigi Misszióbolt kibővítve áll az Országos Szervezet és a katolikus nőmozgalom szolgálatára. Liturgikus szempontból fejlődést jelent a Pius Parsch-könyvek kiadása és a beuroni művészet alkotásainak magyarországi képviselőjének a joga. P. Dominicus Johnert a Gregorián-ének nagy mesterét 2 tanfolyam tartására Magyarországra hívja.

A kórházmisszió,

mint a háborús karitászmunka jellegzetes ága, ekkor alakul ki. Jelenleg a székesfővárosban és vidéken 22 kórházmisszió működik.

A keresztény családi élet

védelme és gondozása az összes szociális és karitatív munkák célja. A háború alatt hadivarrodákat, népkonyhákat tartunk fenn, nyomorenyhítő segítő mozgalmakat bonyolítottunk le, az erdélyi menekültek gyermekeit vidéki szervezeteink százával fogadják el. A nővérek és világi munkatársak a hadbavonultak családjait látogatják és gondozzák, háziipari stb. tanfolyamokat, Asszonyoszövetséget, Jézus Szíve falajánlásokat szerveznek.

A háborús ínség miatt nagy arányokban fejlődő munka célszerűbb lebonyolítására külön

Erdélyi Központ

alakul az Országos Szervezet kebelében, amelyet Erdély elszakítása óta az Erdélyi Nőszövetség vett át. Kolozsvárt, Brassóban és Fogarason nyílnak munkatársak képzésére Szociális Iskola.

A keresztény politikában.

A belső front lazulásának jeleit látva, Alapító Anyánk átmenetileg átengedte a beltagokat is a Keresztény Szociális gazdasági párt számára a nők beszerzésére és az ezzel kapcsolatos erőteljes sajtótevékenységre. Kommün bukása után folytatódik a keresztény szervezkedés a

Keresztény Női táborban, amelynek segítségével az összeomlás utáni első országgyűlésen a keresztény képviselők kerültek többségbe.

Kékkeresztes lobogó a magyar falvakban.

Újabb lépés a katolikus édesanyák szociális gondozásánál a Szociális Iskola 2 éves tanfolyama, ahol a falugondozásra kültagokat képeztünk.

A magyar katolikus nőmozgalom

országos megszervezése 1914-ben kezdődik. A Szociális Iskola a nyári hónapokban a vidék *üdülõhelyein* tanfolyamokat tart, hogy a művelt hölgyközönséget időszérû feladataira ráébressze.

Az Országos Missziós Ifjúsági mozgalom

lendületes megerősödése, ifjúsági lapjaink: («Missziós ifjúságunk», később «Élet és öröm», majd «Buzavirágok») is erre az időre esik.

Vidéki missziósházak.

1922-től kb. minden második évre esik egy vidéki társulati ház megnyitása, ahol a környék lelki, szociális és gazdasági szükségleteit igyekeznek a missziós nővérek ú. n. misszióstelepi (settlement) módszerrel megoldani a hatósági és társadalmi tényezők bevonásával.

Egyházmegyei szervezkedés.

Az Országos Szervezet folyton növekvő csoportjainak irányítására és újabb szervezésére a pécsi püspökség területén egyházmegyei központot létesítettünk és az egyházmegyei szervezkedésre az egri és kalocsai érsekségtől is megbízatást kaptunk. Ungváron Kárpátaljai Központot alakítottunk a nemzetiségi területek erőteljesebb szervezése végett.

Női és ifjúsági napok, vezetőképző tanfolyamok.

1934-től kezdve egyre több szervezetünk rendez meg évenként ezeket a női hivatástudatot és közösségi érzést erősítő nőmozgalmi eseményeket. Ma 530 csoportban 40.000 tag kapcsolódik a Szociális Misszió Országos Szervezet útján a Katolikus Akció munkaközösségébe.

Szentléleknapok, oratóriumok.

A Szociális Missziótársulatot kezdetétől a bensőséges Szentlélek-tisztelet jellemezte. Az apostoli lelkülettel mély kapcsolatban levő vallásos kultusz akkor nyer országos lendületet, amikor az Alapító Főnöknő az Országos Szervezet munkatervébe beilleszti a Szentléleknapokat («Egy napot teljesen Istennel») és a katolikus nőmozgalom imaközösségének a Szentlélek-oratóriumok felállításával Központot és lelki keretet is ad.

II. GYAKORLAT.

Szervezési útmutatás:

HOGYAN KÉSZITSÜK ELŐ A SZERVEZKEDÉST?

Ha van a városban, vagy községben 15—20 asszony vagy leány, akiket vallásos és hazafias lelkületük, az Egyház és Haza ügyeiért és a szegényekért való buzgóságuk világi apostolkodásra alkalmassá tesz, — akkor ne halogassuk a dolgot :

1. hívjuk meg a Központot akár egy postai levelező-lapon a szervezésre, megjelölve az első ismertető megbeszélés vagy gyűlés dátumát ;
  2. nézzünk körül, kit lehetne az egyesület vezetőjének megnyerni. Beszéljünk vele bátorítóan : minden útba-igazítást, segédeszközt megkap a Központtól : Elnöki Útmutatót, Munkafüzetet, személyes irányító levelezést és időnkénti helyszíni látogatást ;
  3. teremtsünk hangulatot a szervezkedéshez ! Kérjük szervezkedésünknek előző vasárnapon, a szószékről való hirdetését is. Esetleg körözzünk ívet a gyűlés napjával, vagy küldjünk névre szóló meghívókat.
- A központi nővérnek 1—2 éjszakára megfelelő szállást biztosítsunk.
- A többit részletesen megbeszélhetjük a központi nővér helyszíni látogatása alkalmával.
- A **Szociális Missziótársulat** a női társadalomban rejlő értékes önfeláldozást és tettekézséget ébreszti fel és állítja a Katolikus Akció irányításával

Országos Szervezetében a valláserkölcsi szociális nevelés és segítség szolgálatába. E munkát *Farkas Edith* a Társulat alapítója és első országos elnöke 1908-ban kezdte meg.

Katolikus Nőmozgalomba tömöríti tagjait, az asszonytársadalmat és leányifjúságot s ezáltal elmélyíti bennük a női hivatástudatot, hogy a krisztusi közszellem kiépítésében ők is kivegyék részüket.

Ez az Országos Szervezet az Katolikus Akció célkitűzéseivel és belügyminiszteri alapszabály szerint működik.

Első jóváhagyás 1912-ben; a legújabb módosítások jóváhagyása: 265.750/1941. B. M. VII/b. főegyházmegeyi jóváhagyás száma: 1797/1941.

MIÉRT ALAKITSUK MEG A HELYI MISSZIÓS SZERVEZETET?

Mert a mai nehézségekben is *egy munka-közösségbe* vonja az egész katolikus *női-társadalmat*:

1. Az intelligens hölgyeket a Missziós Szervezetbe;
2. A polgárasszonyokat az Asszonyszövetségekbe;
3. A művelt leányokat klubokba;
4. A háztartási és gazdasági munkában elfoglaltakat leányegyesületekbe tömöríti.

Ennek az az előnye, hogy átfogóbb a szervezkedés, mert az egyes csoportok sajátos szükséglete szerint önművelési és szociális munkatereken megtalálják a nekik való közösséget és így *sokkal* eredményesebb a taggyűjtés, sokkal népesebb a szervezet, viszont a lelkipásztoroknak *nem kell a különböző budapesti központokkal érintkezniök*, hanem csak a

**Szociális Missziótársulat Országos
Szervezetével**

Budapest, I., Krisztina-körút 125—129.

MIT VÉGEZNEK A BESZERVEZETT MISSZIÓS TAGOK?

Az előadásokkal, közös szentmise-hallgatással stb. apostoli képzést nyert tagok központi irányítás mellett ellátják a falu családgondozását, meglátogatják a szegény-betegeket, pártfogásba veszik az iskolás-gyermeket, — gyermek-étkeztetést állítanak fel, honvédcsaládokat támogatnak, hivataloknál eljárnak, végzik a templom- és egyházi ruhák gondozását, vallásos és hazafiasestéket rendeznek és oda hatnak, hogy jó példájukkal is minél több lelket vezessenek vissza Istenhez.

AZ ALAKULÓ KÖZGYŰLÉS.

Az alakuló közgyűlést szűkebbkörű megbeszélés előzi meg, ahol a ft. Egyházi Tanácsadó vezetésével megtárgyalják a tisztikarba alkalmas egyéneket. Legfontosabb az elnöknő személye, mert az ő lelkiségétől és rátermettségétől függ a missziós gondolat megvalósítása.

A jelölés után a felkérések következnek, amit szintén a ft. Plébános úrral együtt végez az a hölgy, aki a Misszió megalakulását kezében tartja.

A gyűlés napját a községi előljárásnál bejelentik, a templomban és a napilapokban kihirdetik.

A gyűlés tárgysorozata ez :

Megnyitóbeszéd ft. Plébánostól. Jegyzőkönyv vezetésére valakit felkér. Központi nővér előadása.

Megalakulás kimondása.

Tisztikar megválasztása.

Elnöknő köszönete.

Ima, vagy ének.

A megalakulási jegyzőkönyvet 6 példányban kell elkészíteni és hitelesíteni.

A megalakulás hatósági jóváhagyásáért 4 kérvényt kell beadnunk a polgármesterhez, vagy a községi előjárósághoz. A kérvényhez melléklendő :

az alapszabály,
az Országos elnök nyilatkozata az alakulás elismeréséről,
az alakulási jegyzőkönyv,
a tisztikar és tagok névsora, amit a M. kir. Belügymin. 181.000/1937. rendelet 4. pontja értelmében a következőképen állítunk össze :

tagok neve, állása, lakcíme,
születési helye és ideje .....év.....hó.....nap,
vallása, szüleinek neve.

Mind a négy kérvényt teljesen felszerelve 2 P okmánybélyeggel ellátva (mellékletekre 30 fill. bélyeg) a községi előjárósághoz, vagy a Polgármesterhez adjuk be, ahonnan azután továbbítják a minisztériumba, az alispáni és főszolgabírói hivatalhoz.

Az alakulási jegyzőkönyvet és a tisztikar névsorát azért készítjük 6 példányban, hogy egyet a Központnak küldhessünk, egyet pedig a helyi irattárban megőrizhessünk.

Alakulási jegyzőkönyv.

(Minta).

Felvétetett .....községben (városban)
194..... év .....hó .....-én a Szociális Missziótársulat helyi Szervezetének (Asszonyszövetségének) alakuló Közgyűlésén.

Jelen voltak : .....(legalább 25—30 név). Ima után ft. Plébános úr megnyitja a közgyűlést, üdvözli a megjelenteket.

A jegyzőkönyv vezetésére felkéri.....,
hitelesítésére felkéri..... (két tagot). Is-

merteti az alakuló közgyűlés célját. Majd felkéri a Szociális Missziótársulat központi kiküldöttjét, hogy ismeresse a Társulatot és munkaköreit.

Kiküldött nővér ismerteti a Szociális Missziótársulat célját és eszközét, melyeket a Társulat b. e. Alapító Főnöknőjének elgondolása és beállítása szerint: lelki, szociális, hazafias és kulturális vonalon igyekszünk megvalósítani. Majd rátér az egyes szakosztályi munkák ismertetésére. Megjelöli a szervezet (asszonyszövetség) munkalehetőségeit. Kéri, hogy minél szorosabb kapcsolatot tartsanak a Központtal.

Ft. Plébános megköszöni a kiküldött nővér programadását és felteszi a kérdést: Óhajtnak-e megalakítani a Szociális Missziótársulat helyi szervezetét (asszonyszövetségét)?

Igenlő válasz után ft. Plébános úr a megalakulást kimondja.

Majd a tisztikar megválasztása következik:

Elnöknő	Ügyvezető .....
Alelnökök	Titkár .....
Jegyző	Pénztáros .....
A Szervezet választmányi tagjai (16).....	

A tisztikar megválasztása után kiküldött nővér üdvözli a megválasztottakat. Elnöknő megköszöni a belehelyezett bizalmat, rámutat a munka irányelveire, kijelöli az összejövetelek idejét.

A gyűlés imával és a Pápai Himnusszal zárul.

K. m. f.

.....
jegyző.

.....
elnöknő.

Hitelesítik:

.....
közp. kiküldött.

Az új alakulás bejelentése.

Az egyesület alakulását 30 napon belül kell bejelenteni a törvényhatóság első tisztviselőjénél. Városokban : a Polgármesteri Hivatalnak. Községeknél : A Főszolgabírói Hivatalnak.

Egy kérvényt írunk. Ha szükséges, teszünk rá 3 P-ös okmánybélyeget és a melléletekre 50 fillért.

Kérvényminta.

Tekintetes Polgármesteri Hivatalnak (Városoknál).

Tekintetes Főszolgabírói Hivatalnak (Községeknél).

*Tisztelettel, hivatalosan bejelentjük, hogy f. évi.....
.....hó .....-án, ...községben (városban) megalaktítottuk a Szociális Missziótársulat helyi Asszonyszövetségét (Szervezetét), mely a község (város) szociális bajainak enyhítését, lelki és kulturális életének emelését tűzte ki célul. Mint ilyen, a budapesti Országos Szervezet Központjához tartozik és a m. kir. Belügyminisztérium által 265.750/1941. VII/b. szám alatt jóváhagyott alapszabály értelmében működik. Hivatalos összejöveteleit egy hónapban .....első és 4-ik vasárnap .....
.....utca, ...szám alatt tartja.*

Midőn ezt az öröndetes tényt a Tekintetes Főszolgabírói Hivatalnak (Polgármesteri Hivatalnak) szives tudomására hozzuk, egyúttal kérjük a szükséges iratok csatolása mellett, eme új egyesületünk jóváhagyását és annak működéséhez nagybecsű pártfogását.

Kelt:.....19.....hó .....-án.

.....
A helyi szervezet egyházi tanácsadója.

.....
A helyi szervezet elnöknője.

A kérvényhez a következő mellékleteket kell csatolni :

- 4 drb Alapszabályt,
- 4 drb Alakuló jegyzőkönyvet,
- 4 drb Igazolványt a Központtól,
- 4 drb tisztikar és tagok névsorát, kitöltve : név, foglalkozás, lakhely, születési hely, év, hó, nap, vallása, apja és anyja neve.

A Központnak is küldünk tagnévsort. De külön írjuk azok nevét, akik a Keresztény Nőt, a hivatalos lapot is megrendelik és utána a többieket. A Központnak küldünk alakulási jegyzőkönyvet is.

A Keresztény Nő.

Nőmozgalmunk magyar földön, a magyar katolikus asszony adottságaival akar szerény előkészítője lenni Krisztus békéjének Krisztus országában. Ha ez a mozgalom az *én mozgalmam*, akkor a *Keresztény Nő* az *én* lapom.

Olvasom és terjesztem a jó sajtót, áldozatot is hozok érte! Mint missziós tagnak, a Keresztény Nő az első. Ez az én tagilletményem. Ezért tekintem első kötelességemnek a missziós tagdíj befizetését!

Mozgalmunk jelvényei.

A missziós öntudat ápolására és a testületi szellem elmélyítésére még a megalakulás első évében tartunk *jelvényadási* ünnepséget.

A szervezeti tagok jelvénye fehér pajzson kékkereszt, az asszonyszövetségi tagok jelvénye nyolcszögű pajzsan kékkereszt.

Egy év után *jelvényfeladást* tartunk. Legalább 3 héttel az ünnepség előtt Központi kiküldöttet kérjünk ; ő viszi le a jelvényeket is A szertartást előző délután gyakoroljuk el néhányszor a templomban.

Zászló.

Közös egyesületi kivonulásoknál: feltámadási körmenet, búzaszentelés, hazafias ünnepély stb. nagyon emeli a Misszió tekintélyét, ha a tagok fegyelmezett, szép csoportja a fehérselyem, kékkeresztes zászló után menetel.

Ajánlatos a zászlószentelést tagfelvétellel egybekötni. Válasszunk zászlóanyát, a község első katolikus asszonyát, aki megszentelés után szép mondással hímzett szalaggal díszíti a zászlót.

Templombamenet hármassorokban vonulunk be gyülekezőhelyünkről, leghátul a tisztikar, utána az összegöngyölt zászló, amit egy daliás levente a rudat vállára hajtva visz. Szentelés után a kibontott zászló vezeti, a tisztikarral az élén az egész menetet vissza az ünnepségre, vagy szeretetreggelire.

(A zászlót «*Liturgia*» egyháziruha-üzemünk igen szép, díszes kivitelben és jutányosan elkészíti. Kérjünk ajánlatot.)

Kelléktár.

A missziós helyi csoport működéséhez szükséges kelleket megrendelésre a Központ szállítja:

1. Alapszabály.
2. Taggyűjtő ívek.
3. Tagsági igazolvány, nyugtakönyv.
4. Jelvények, zászló, bélyegző.
5. Csekklap.
6. Asszonyszövetségi útmutató.

Tisztikar:

A Misszióban így oszlik meg a munka:

Az *elnöknő* képviseli a Szervezetet, vagy az Asszony-szövetséget a hatóságok, a társadalom és a Központ előtt. Minden összejövetelen és gyűlésen elnököl, akadályoztatása esetén az alelnököt kéri fel helyettesítésre. A kifizetendő összegeket egyedül ő utalványozhatja. Mindenben segítője a

titkár, aki az összes ügykezelést intézi. Nyilvántartja a tagokat, és a névsort a pontos lakcímeikkel együtt lehetőleg még januárban beküldi a Központnak. Végzi a levelezést, előkészíti a gyűléseket. Összeállítja és beküldi a Központnak a statisztikát.

A *pénztáros* szedi be a tagdíjat és állítja ki a tagsági igazolványokat. Kifizetéseket csak az elnöknő aláírására eszközöl. Kezeli a pénztárkönyvet és a központi kiküldött nővérnek látogatása alkalmával láttomozásra bemutatja.

A *jegyző* minden gyűlésen és munkaórán jelen van és a jegyzőkönyvet vezeti.

Ellenőrök, számvizsgálók a pénztárkönyvet és a melékleteket ellenőrzik és egyetemlegesen felelősek a szervezeti pénzügyekért, amely alól az évi közgyűlés menti fel őket.

Választmányi tagok. A választmányi üléseken határoznak a Misszió fontosabb ügyeiről, előkészítik a közgyűlést és a tisztújító névsort.

Munkaágak és szakosztályvezetők.

A szakszerűbb és eredményesebb munka érdekében alakítsunk szakosztályokat.

Ezek a következők lehetnek :

1. *hitbuzgalmi*,
  2. *szociális a)* családgondozó, népkonyhák, szeretetház, settlement.
b) gyermekvédelmi, napközi otthon, játszótérek, gyermekcsoportok.
c) kórház-, fogház-, gyármissziók.
  3. *hazafias* (nemzeti öntudat elmélyítése, előadások és tanfolyamok rendezése által).
  4. *népmivelő*,
  5. *gazdasági* (önellátásra nevelés, háziipar, hasznos növények termesztése, hulladékgyűjtés stb.) szakosztály.
- Nagyobb szervezetekben, ahol már szociális intézmények (pl. napközi otthon, szeretetház, vagy settlement (missziósház) vannak, ezek élére is szakosztályvezető kerül.
- A szakosztályvezetők önálló munkakört kapnak és a tisztikarban mintegy alelnöki rangsorba kerülnek.
- Minden tisztikari tag teendőit külön részletezzük.

Az elnök.

Egyénisége.

A ft. Lelkipásztor és a tagok közbizalma azokat emeli az elnöki székbe, akik buzgalmuk, magatartásuk és emberi érintkezésük kiválósága miatt vezető egyéniségnek mondhatók. Fogadjuk tehát alázattal ezt a megtiszteltetést és a jó Istenben bízva vegyük magunkra ennek a gyönyörű apostoli és hazafias munkának terheit.

Mik a teendői?

1. Képviseli a Missziót az egyházi és világi helyi hatóságoknál és a Központnál.
2. Vezeti az ügyeket, de a részletmunkára igyekszik

munkatársakat beállítani. (A tetszetős alakban kiosztott felelősségteljes munka neveli a legkitartóbb tagokat.)

3. Elnököl az összes gyűléseken, munkaórákon és közgyűlésen.

4. Az összes pénztári kifizetéseket ő utalványozza.

5. Lehetőség szerint résztvesz a Központ országos kongresszusán.

A vezetés művészete.

Az elnöknő imáiban gyakran fontolja meg, hogy a Misszióban ő az első asszony, tehát a munkában és példaadásban neki kell vezetnie.

Igyekezék egyéni életében is, mint feleség, édesanya, háziasszony stb. a keresztény életstílust kialakítani.

Gondoljon arra, hogy a tagokat nagyrészt az ő személye lelkesíti, neki tehát lángolni kell a missziós eszmékért! Azért ismerje kiadványainkat, b. e. Alapítónk műveit, a magyar apostoli és szociális irodalmat.

Ismerje a Misszió minden tagját, egyénileg kezelje őket, év elején tegyen egyik tisztikari társával tagfelkérő látogatásokat.

A Missziót ért elismerésben nagylelkűen osztozzék minden munkatársával, viszont a sikertelenséget és elgáncsolást lehetőleg maga viselje.

Kapcsolatok.

1. Az általános társadalmi érintkezésben igyekezék mindenkit Krisztusnak megnyerni, tudjon kicsinyes surlódásokat elsimítani, ellenségeskedéseket leszerelni.

2. A hatóságokkal különösen ápolja társadalmi összeköttetései révén a jó viszonyt, igyekezék őket a Misszió céljaival megismertetni és pártfogoltjainknak az általuk kiutalható anyagiakból minél többet eljuttatni úgy, hogy ezáltal a katolikus lélekmentés ügye is haladjon.

3. A ft. Egyházi Tanácsadó úrral egyetértőleg járjon

el ezekben az ügyekben. Különösen fontos, hogy vele eltalálja a hangot, amit úgy biztosíthat a legjobban, ha mindig a lélekszolgálat természetfeletti érdekeit tartja szem előtt és igyekszik a Misszió munkájával az egyház-község feladatait megkönnyíteni.

4. A missziós öntudat fejlesztésére legyen nagy gondja az elnöknőnek. Viselje minden hivatalos ténykedésénél, vagy családlátogatásnál a kékkeresztes pajzsjelvényt és hasson oda, hogy a tagok is ezt tegyék. Ha vezető munkája és a Központtól való szorosabb kapcsolata révén úgy érzi, hogy teljesen magáévá tudja tenni a Misszió életstílusát, kérje felvételét a kultagságba az Általános Főnöknőtől. Ugyanezt tehetik a tisztikari tagok és kiválóbb munkatársai is. A Missziótársulat istenes és hazafias céljai csak akkor lesznek teljesen megvalósíthatók, ha a keresztény közszellem elmélyítésén nemcsak helyi vonatkozásban, hanem országos, sőt nemzetfeletti értelemben is dolgozunk.

Ez a nagy katolikus női szervezet Szentséges Atyánk irányítása alatt áll s hogy mennyire megbecsüli a szentszék ezt az apostoli munkát, mutatja az, hogy eddig 22 elnöknőnk kapta meg a Pro Ecclesia et Pontifice pápai érdemkeresztet pusztán azért, mert évtizedeken át, a Központ irányításait pontosan végrehajtva, jelentős világi apostoli szervezést, növédelmet, nőnevelési és nőmozgalmi munkát végzett.

A missziós tagok gondozásánál a csoportvezetők feladatai.

Ideális jellemvonások:

Őszinte emberszeretet, emberekkel bánni tudás, derűs, bizó életnézés, anyai lelkület, talpraesettség.

Teendői:

1. Szerezzen magának ismerősei, szomszédai, vagy rokonsága között 6—8 tagot. Ezeknek összetartása, a

testületi szellemben való kiképzése az ő feladata. Ő értesíti csoportját, ha gyűlés, vagy összejövetel van, ha elmaradnak, szeretettel felkeresi őket, ügyes-bajos dolgaikban, betegségükben szeretettel segítségükre siet. Névnepokról, családi ünnepekről kedves figyelemmel megemlékszik. Egyszóval a missziós testvériséget, a családi szellemet épolja.

2. Csoportjáról a havi munkaórán beszámol. Az új tagokat bejelenti.

3. Évenként egyszer tagjait otthonukban felkeresi.

4. Az összejöveteleken korán megjelenik, hogy csoportjának tagjait szeretettel üdvözölhesse.

5. Szavazás esetén képviseli az esetleg eljövételükben akadályozott tagokat is.

6. A csoportvezető tagja a Választmánynak.

7. Lelkes működésükön fordul meg a Misszió rugalmassága és mozgási képessége.

Missziós titkár.

Ideális jellemvonásai:

A nőies körültekintés, gondosság, tapintat, találékonyság. Ezek értékeit állítsa a nagy missziós eszmék szolgálatába. Apostoli lelkesedésével és szervező készségével lehet leginkább elnöknője segítségére. Törekedjék a munkában a legteljesebb összhangra, még saját jó elgondolásai esetleges feláldozásával is.

Teendői helyben:

1. Elnöki megbízásból megfogalmazza az összes levelet, jelentéseket, aláírásával és a hivatalos pecséttel ellátva nyújtja be az elnöknőnek aláírás végett. Vezeti az ügyfelvevőkönyvet és az iktatást.

2. Megszervezi és lebonyolítja a taggyűjtést, a tagdíjak beszedését, gondoskodik a Keresztény Nő terjesztéséről is. A tagnévsort illetéktelennek nem adja ki.

3. A központi munkaterv alapján a teendőket nyilván-
tartja és gyakran jelentkezik az elnöknőnél, hogy a reá-
bízott ügyekről beszámoljon és a legközelebbi teendőket
megbeszélje.

4. A munkaórák, választmány és közgyűlés tárgy-
sorozatát az elnöknővel megbeszéli, a meghívókat el-
készíti és postán szétküldi. Kisebb helyeken a meghívót
ívek köröztetésével pótolja.

5. Az évi munkáról elkészíti a titkári jelentést és a
közgyűlésen felolvassa.

6. Minden nagyobb megmozdulásnál igénybe veszi
a helyi vagy körzeti katolikus lapokat és a napilapokat.
Nagyobb gyűlésekre küldjön nekik is meghívót és ha nem
küldenek sajtóképviselőt, akkor gyűlés után első dolga
legyen, rövid közlemény alakjában beküldeni azt a hír-
anyagot, amit a Misszió a lelkek szolgálata érdekében a
társadalommal közölni akar.

7. Jó példával is buzdítsa a munkatársakat, hogy az
elvégzett látogatásokról, közbenjárásokról, segélyekről
kis füzetet vezessenek. Ezt munkaórák előtt kérje be,
az adatokat vezesse át a munkakönyvbe és legyen arról
meggyőződve, hogy e csekély fáradsággal tartalmasabb
és megbízhatóbb statisztikát tud küldeni, ami mind
egyházi, mind hazafias szempontból — országos viszony-
latban — megmutatja a katolikus asszonytársadalom
önkéntes szolgálatának értékeit.

Teendői a központtal:

1. Fontos feladata a taglista, tagdíjak és a statisztika
pontos beküldése. Figyelje az ez ügyben érkező központi
körlevelet és a határidőt pontosan tartsa be.

2. Időben beküldi a havi munkaórákról felvett jegyző-
könyv másolatát, ami azért fontos, mert a Központban
ennek alapján tartják nyilván a Misszió tevékenységét.

3. Amennyiben módjában áll, vegyen részt az elnök-
nővel együtt a Központ őszi kongresszusán, hogy szemé-

lyes kapcsolatok által is erősítse buzgóságát, új lelkesedést vigyen haza és a látott és hallott szép példákat új missziós öntudattal igyekezzék megvalósítani.

A titkári jelentés összeállítása.

Szigorú belügyminiszteri rendelettel köteleznek minden egyesületet újabban az évi közgyűlés megtartására.

Tehát a titkári jelentés mindig csak egy évről, január 1-től december 31-ig szól.

Igyekezünk a közgyűlést február—június hónapok között megtartani és a központot 2 héttel előbb értesíteni, hogy a kiküldött nővér útitervébe beilleszthető legyen.

A titkári jelentésben ad számot a Misszió a nagy nyilvánosság előtt sáfárkodásáról. Tehát a jegyzőkönyvekből és a titkári munkafüzetből gondosan össze kell szedni a szükséges adatokat. Törekedjünk teljességre, de rövidségre is. Ha egyes pontokon nem is tudunk nagy eredményről beszámolni, emeljük ki, hogy milyen nehéz körülmények között, a munkatársak milyen áldozatossággal dolgoztak. A titkári jelentésben legyen benne az egész statisztika, de összevonva, megkapó számokban csoportosítva. Pl. ennyi munkatárs ..... ennyi órát adott a Misszió vallásos és hazafias céljainak megvalósítására. Ez imponáló szám, ha az összes munkatársak családlátogatásai, ügyeletes szolgálata, levelezés, hatósági kijárárs, pártfogoltaknak tanácsadás, elhelyezés, jelentésírás stb. mind szerepel benne.

A jelentés ne legyen 15 percnél hosszabb, mert akkor elveszti hatását. A sok apró felsorolásra nehéz figyelni, jobban megragadja a figyelmet az összesített, jellemző számadat.

Újonnan alakult szervezetnél az első titkári jelentésben az alakulással kell kezdeni, kiemelni az előkészítésben buzgólkodókat és az Egyházi tanácsadó urat.

A titkári jelentés mintalapja.

(Rövid bevezetés, egy gondolat Alapító Főnökasszonyunktól, vagy Prohászka püspökatyánktól, vagy az elnöki útmutatókból.)

Pl. Mélyen tisztelt! Közgyűlés!

A mai idők nagy megpróbáltatásai szinte kényszerítik az embert, hogy kövesse az evangéliumi meghívást és dolgozzék az Úr szőlőjében. Mi, a kékkeresztes zászlóhoz csatlakozott missziós világi apostolok, Isten kegyelmével és a Szociális Missziótársulat Országos Központjának irányítása és képzése segítségével igyekeztünk Isten országának reánk eső szőlőföldjét tőlünk telhetőleg megmunkálni. Látó szemmel, halló füllel jártunk, észrevettük mások könnyeit, adtunk időnkéből, szívénykből, anyagi javainkból. De nemcsak adtunk, kaptunk is, Isten gazdagon jutalmazta gyarló munkánkat az Ő édes örömeivel és békéjével.

Szakosztályok felsorolása, tagok száma .....

A cselekvő szeretet tényei:

A keresztény közszellem elmélyítésére ..... konferenciabeszédet tartott Ft. Egyházi tanácsadónk, havi közös szentmisén és szentáldozáson ..... vettünk részt. Családfelajánlást ..... család végzett, ... első áldozó szeretetreggelijéről gondoskodtunk, májusi, nagyböjti stb. ájtatosságot, zarándoklatot, ... lelkigyakorlatot, karácsonyi, húsvéti ünnepélyt tartottunk, Egyházi célokra ..... P-t gyűjtöttünk, egyházi ruhákat javítottunk, mosattunk, oltárt díszítettünk, kelyhet, miseruhát adományoztunk. Kispapokat, nővérjelölteket segítettünk. Házasságokat (érvényesítettünk), rendeztünk ..... családban bevezettük a közös imádkozást.

Az A. C. célkitűzései szerint a keresztény családi élet megszentelését a következőkkel szolgáltuk:

Pártfogolt hadiárvaik száma ..... Hadbavonultak családjainak látogatása, az ONCSA (Orsz. Nép- és Család-

védelmi Alap) által juttatásokban részesített katolikus sokgyermekes családokban a vallás-erkölcsi követelmények megszilárdítására ..... családlátogatást végeztünk, ... elhelyeztünk, ... kieszközöltünk. Hivatalosan eljártunk ..... esetben. Tanfolyamot rendeztünk (háziipari, vagy népmívelő) ..... ennyi hallgató részére. ..... P értékben juttattunk ..... élelmiszert, ... P értékben ruhaneműt ..... stb.

Csecsemős anyáknak ..... kelengyét kölcsönöztünk, sorkosztot adtunk, ... tehetséges gyermeknek tandíj — könyvségélyt biztosítottunk, ... öregnek eltartásáról gondoskodtunk.

Napközi otthon, vagy öregek szeretetotthona.

..... ellátási nap, kiosztott ételadag, ... ruhasegély pénzben és természetben ..... P.

Beteglátogató (városokban Kórházmissziós) szakosztály.

..... beteglátogató munkatárs ..... órát szentelt a célnak. Szentségekhez segítettünk ..... beteget, kiosztott sörbéd ..... tej ..... gyógyszer ..... tüzelő stb. .... P értékben.

Kórházban ..... munkatárs ..... ügyeletes szolgálatot teljesített ..... beteggel foglalkoztak, ... folyóiratot osztottak, ... levélpapírt, bélyeget, befőttest, szappant ..... P értékben, felruháztak, hazautaztattak ..... beteget, gyógyszerkészleteket jártak ki ..... hadikórházban sebesülteknek ..... P értékben juttattak élelmiszert, frissítőket. Kiosztott segély pénzben és természetben ..... P.

Fogházmisszióban ..... vasárnapi szentmisét készíttettek elő. Szombatoként énekóra, Szentírás-magyarázat. Kiosztott folyóiratok, levelezés, kijárások, elhelyezések, hazautaztatások ..... felruházások. Letartóztatottak családtagjainak gondozása ..... munkaóra .....

Asszonyszövetségi munka.

Összejövetelek száma ..... , előadások, énekórák, zárandoklatok, főző-, varró-, kosárfonótanfolyam résztvevői. Rendezések: Jézus Szíve családfelajánlás, menhelyi gyermekek karácsonyi megvendéglése stb. Népművelő előadások.

Hazafias és kulturális megmozdulásokban való részvétel.

Hangverseny, mozielőadások, országos gyűjtések: pl. Vöröskereszt, árvízkárosultak, bajtársi szolgálatban hány misszióstag dolgozik? Mennyi időt szenteltek e célra?

Ha a Magyar Norma intézi a helységben a koldusügyet és a Misszió tagjai gyűjtik össze a megajánlásokat, pénzben és időben összegezni.

Vigyázat!

Meg kell beszélni az Elnöknővel, hogy a köszönetnyilvánításokat kinek ki mondja? Nehogy zavar legyen e téren. Egyházi tanácsadó, hatóságok, egyes pártfogók. a sajtó stb. kerüljön sorra. Jobb, ha a köszöneteket az elnöknő végzi.

Ha a szakosztályvezetők jelentenek, akkor egyenként 5 percet kaphatnak. Ez esetben a titkári jelentés 10 perc.

E rövid beszámoló nem mutatja a legfontosabbat, a lelkekben végbement változásokat, a sok szeretetet, áldozatot, amivel kedves munkatársaink a Missziógondolatnak szolgáltak. Adja a jó Isten, hogy a jövőben még nagyobb lelkesedéssel és kitartással dolgozhassunk az Úr szőlőjében.

Iktatókönyv.

Minden missziós csoportnak szüksége van iktatókönyvre, ahol (minta szerint) nyilvántartja levelezését az Országos Központtal, hatóságokkal és egyesekkel. Fontosabb levelekről másolatot is készítünk és azt az irattárban őrizzük meg. (Alakulásra vonatkozó levelezé-

sek, engedélyek stb.) Kisebb ügyekről elegendő a levél tárgyának rövid jelölése az iktatóban. Nagyobb Szervezetek a Központ útján rendelhetnek iktatókönyvet, míg kisebb csoportoknál elegendő egy vastagabb füzet megfelelően vonalazva. A rendszeresen vezetett iktatókönyv nagyban megkönnyíti a titkár munkáját az évi statisztika elkészítésekor.

Sorsz.	Kelet	Kitől?	Kinek?	Honnan?	Hova ?	Tárgy

Ha az iktatókönyv rovatait még hárommal megtoldjuk, úgy az egyben ügyfelvevőnek is használható. Pl. intéző munkatárs. Az elintézés eredménye és Megjegyzés. Így jól ellenőrizhetjük, kitől kell számonkérni az ügyet, elintézés rovatba az eredményt és a kijáráskor számát jegyezhetjük. A megjegyzés rovatba a továbbiakban még szükségeseket jegyezzük fel.

A *Munkafüzetbe* sorrend és kelet szerint vezetjük be minden missziós munkánkat. Áttekinthetőség szempontjából jó, ha azt is rovatokra osztjuk munkakörünk szerint, pl. Beteglátogató :

Sorsz.	Kelet	Látogatást hol ?	Segélyt adtunk		Lelkivigasz Eljárások
			P	f természetben	

Igy az adatok feljegyzése nem von el az otthoni munkától, mert pár szóval elintézhető és a havi, vagy félévi statisztika is pontosabb lesz és az összeállítása kevesebb gondot okoz.

A jegyző.

Igen fontos szerepe van a Misszióban. Pontos jegyzőkönyveiben ő örökíti meg az utókor számára az egész missziós életet.

1. A jegyzőkönyv hitelességének feltételei :
Szerepeljen a

- Szervezet hivatalos neve,
- a gyűlés helye, ideje, neme (munkaóra, választmány, közgyűlés stb.),
- a jelenlevő vezetőség névsora, tagok száma,
- a gyűlés megnyitása és bezárása.

Indítványok baloldalon, határozatok jobboldalon, félhasábon irandók. K. m. f. aláírások : az elnöknő, egyházi tanácsadó, jegyző és 2 hitelesítő aláírásai és pecsét.

2. Tanácsos a jegyzőkönyv házipéldányát egy be kötött könyvbe is belemásolni. Ez különösen a jubileumi összesített jelentéseknél használható fel.

3. A jegyző a gyűléseken korán ott van, papírral, ceruzával felszerelve. Röviden, a lényegest jegyezze.

4. Külön felkérés nélkül minden összejövetelem megjelenik, jegyez, a jegyzőkönyvet 8 napon belül 2 példányban elkészíti, aláírhatja és az egyiket a helyi irattár, másikat a központba való beküldésre átadja a titkárnak.

5. Egyes kiváló szolgálatot tett pártfogónak, vagy tagnak jegyzőkönyvi kivonatban köszönetet szokás küldeni. Ennek elkészítéséről is a jegyző gondoskodik. A központnak azonban sohasem kivonatot, hanem teljes példányt készít.

6. Az elhangzott vallásos, vagy szociális előadásoknak csak a gondolatmenetét örökíti meg, mert a szöveg szó szerinti beírása hátráltatja a jegyzőkönyv elkészítését.

7. Fontos, hogy a munkajelentéseket adatszerűen vezessük be a jegyzőkönyvbe. Pl. a családgondozó szakosztály az elmúlt hónapban 27 környezettanulmányt végzett, elhelyezett 3 beteget, munkát keresett 3 leánynak, tanítási segítyt adott 4 esetben 40 P értékben.

Húsvétkor a hadbavonultak családjainak 400 kg kalácsot és 200 drb pirostojást osztott széjjel.

A kórházmisszió szakosztály 3 tagja 12 esetben teljesített ügyeletes szolgálatot, 56 ügyet vett fel, 67 P segélyt és 400 drb folyóiratot osztott ki.

A népkonyhán ..... adag élelmet osztottak ki. Beérkezett adományok pénzben is, természetben is felsorolandók.

Ha a munkaórán, vagy a gyűlésen előadásokról számolnak be, elég a darab nevét, a rendezőt, a szereplőket általában felemlíteni, a bevételt és kiadásokat beírni és mindenkinek köszönetet mondani.

Ha a Misszióban vendégelőadó szerepelt, nevét, előadásának tárgyát és gondolatmenetét is meg kell örökíteni.

Az új tagok nevét és a tisztikarban esetleg beálló változást is írja be a jegyzőkönyvbe. A jegyzőt hivatalos titoktartás kötelezi. Pl. a tagokkal nem közölheti, mi történt a választmányi gyűlésen.

A jó jegyzőt érdekli a Misszió minden megmozdulása és igyekszik a titkárnak az ügykezelésben is segíteni.

A pénztáros.

A pénztárról és pénzkezelésről.

A Szociális Missziótársulat Országos Szervezete a Belügyminisztérium által jóváhagyott alapszabályok szerint, hatósági ellenőrzés mellett működik.

A szervezet pénztárosa anyagi felelősség mellett kezeli a Szervezet vagyonát. Pénztárnaplót vezet, melybe a be- és kifizetéseket keltezés szerint bevezeti és az elismervényeket, mellékleteket összefűzve megőrzi. A pénztárnapló ne legyen kockás füzet, hanem kétszer pengőfilléres pénztárkönyv, ami árban nem kerül többbe, viszont kezelés és áttekinthetőség szempontjából sokkal előnyösebb.

A pénztáros bevételezi a tagdíjakat és egyéb befizetéseket, amelyekről elismervényt ad. A legkisebb pénztári tételnek is legyen meg a melléklete.

Minden kifizetést kizárólag az elnöknő utalványoz és azt az általa láttamozott elismervény ellenében teljesíti a pénztáros.

A pénztáros segítségére van az elnöknőnek és a titkárnak a tagdíjak beszédésénél, ami nagy fontosságot igénylő ténykedés, mert a befolyt tagdíjak arányából ítélnek meg nőmozgalmunk életképességét.

Ugyancsak ő teljesíti a tagok után a központot illető járulék átutalását, amelyet a pénztár kiadási rovatában így jelez: átmeneti tétel a Keresztény Nő előfizetésére és missziós nőmozgalmi hozzájárulás. Rendes tag után 2.80 P, pártoló és asszonyszövetségi tag után —.40 P.

Előadások bevételeinek elszámolásánál az idevágó mellékletek segítségével elszámolást készít és a pénztári bevezetésnél mellékletként csatolja. Nagyobb pénzüsszeget bankban helyezzen el.

A pénztárnaplót minden hó végén lezárja és a maradványt a következő hónapra átvezeti. Évvégi lezárás után a forgalomról kimutatást készít és ez képezi a felmentvény megszavazása céljából a közgyűlés elé terjesztendő pénztári jelentés anyagát. Ugyancsak a közgyűlésen olvassa fel a következő évi költségvetést, melyet az elmúlt év forgalma alapján állít össze, és a vagyommérleget, mely a szervezet tulajdonát képező felszerelési és vagyontárgyak értékét és a készpénzállományt mutatja ki.

A választmányi gyűlésen, havi értekezleten beszámol a pénztár állapotáról. Az arra jogosult hatósági személyek és a központi kiküldött nővérek látogatása alkalmával a pénztárnaplót felszólítás nélkül bemutatja.

Gyűlések :

Havi gyűlések beállítása és lefolytatása.

Az elnöknő gondoljon arra, hogy a szervezeti havi gyűlések lehetőleg mindig egy meghatározott napon (első kedd vagy második csütörtök) pontosan megtartassanak. Állapodjék meg a tagokkal olyan időpontban, mely lehetőleg mindenkinek alkalmas.

A havi gyűléseket tervszerűen készítsük elő a Központ által kiadott elnöknői, vagy Asszonyszövetségi útmutató felhasználásával. A megbeszélendő tárgysorozatot írjuk le, hogy tudjuk, mit akarunk a gyűlésen megoldani.

A havi gyűlés menete a következő:

Ima.

Elnöki megnyitó (néhány közvetlen gondolat).

Elnök felkéri a jegyzőt a jegyzőkönyv vezetésére, valamint a legutóbbi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasására.

Titkár és más vezető tagok jelentése az elmúlt hónap ügyeiről.

Folyó ügyek.

Ezeket ismerteti az elnöknő vagy akit erre felkér.

Ilyen ügyek :

Előadás rendezésének ismertetése.

A karácsonyi felruházás, kötés, varrás stb.

Lelkigyakorlat rendezése.

Egyesületközi hírek, ... stb.

Az Egyházi Tanácsadó havi konferenciája.

Befejező ima.

Vezettségünk pontosan jegyzőkönyvet. Minden gyűlés elején hivatkozunk az elmúlt gyűlés jegyzőkönyvére s arra, hogy mit hajtottunk végre az abban elhatározott munkálatokból. Ez igen tapintatos módja annak, hogy a vezető mintegy számonkérje a tagoktól az elvállalt munka teljesítését. Igyekezünk a gyűléseket úgy vezetni, hogy minél többen vegyenek részt a munkában s minél többen szóljanak hozzá az egyes pontokhoz. Így a munkatársak kedvet kapnak, szívesen dolgoznak és biztosítják a szervezet fejlődését.

Választmányi gyűlés.

A közgyűlés tárgysorozatát és a tisztikar jelölését a választmány készíti elő. A választmány összehívására és hatáskörére vonatkozó tudnivalókat az Országos Szervezet Alapszabályai írják elő.

Évi közgyűlés előkészítése.

Alapszabályaink értelmében minden szervezetünknek évente egyszer *közgyűlést* kell tartania. Tevékenységükről, a befolyt adományok és jövedelmek *hovatartásáról* nyilvánosan el kell számolniuk.

A jól megszervezett közgyűlés igen alkalmas a missziós gondolat terjesztésére. Idejekorán kezdjük meg az előkészületeket, csináljunk a fontos gyűlésnek propagandát, törekedjünk arra, hogy városunk, községünk vezetői (polgármester, főbíró, főjegyző stb.) jöjjenek el a közgyűlésre. Buzgólkodjunk, hogy a társadalom minden rétege (hivataltalnokok, kereskedők, iparosok, gazdák) részt vegyenek azon. Hiszen a missziós munkánál mindenkinek a segítségére szükségünk van. A *Központot* időben (legalább 2 héttel előbb) hívjuk meg.

A közgyűlés tárgysorozata:

Elnöki megnyitó.

Az utolsó közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
(Esetleg az idő megtakarítása szempontjából felolvasott-
nak tekinthetjük.)

Jegyzőkönyv vezetésére, hitelesítésre felkérni . . .

Egyházi Tanácsadó ünnepi előadása (itt vagy a gyű-
lés végén).

Titkári jelentés.

Pénztári jelentés.

(Ellenőrök jelentése, hogy átnéz-
ték a pénztárt, felmentvény meg-
adás.)

Központi kiküldött előadása.

Esetleges indítványok.

Zárszó (egyházi tanácsadótól, vagy vendégelőadótól).

Szakosztályok :

A szakosztályvezető.

Ideális adottságok:

A lelkek szeretete, élettapasztalat, a missziós munka (asszonyszövetség vezetése, kórházmisszió, propaganda) iránti hajlam, józan érzék.

Helyük a tisztikarban.

A Misszió munkáját könnyítik meg azzal, hogy az egyes szakosztályok céljait önállóan, maguk által megszervezett munkatársakkal látják el. Alelnöki minőségben csoportosulnak az elnöknő köré.

Továbbképzése:

Igyekeznek a szakirodalmat, különösen a Központ kiadványait tanulmányozni. A Keresztény Nő is gyakran hoz ilyen vonatkozású cikkeket. Ha alkalma van, látogasson meg munkakörébe vágó szoc. intézményeket és tartson szoros kapcsolatot e munkaágat vezető központi nővérrrel.

Teendői:

1. Az elnöknő segítségével megszervezi munkatársait, ezeket a munkába bevezeti, az illetékes hatóságoknál bemutatja, szükség szerint ellátja őket igazolvánnyal.
2. Munkatervét, költségvetését a Misszió helyi választmánya hagyja jóvá.
3. A munkatársakat igyekszik összetartani, esetleg lakásán kis munkadélutánokat rendez, ahol pl. a kórházi

betegeknek készítenek képecskéket, szeretetsomagokat, vagy a Mikulás vásárra apró tárgyakat.

4. A kiosztott és elvégzett munkáról füzetet vezet, hogy a havi jelentéseket számadatokkal tudja alátámasztani.

5. A szakosztályvezetők az elnöknő főmunkatársai s ezért, bár azt a munkát, amivel megbízták missziós buzgalommal szeretnie és fejlesztenie kell, érdekösszeütközések esetén a közérdekért tudjon lemondani saját elgondolásáról. Az Úristen természetfeletti módon fogja pótolni a meghozott áldozatokat.

6. Igyekezék társadalmi összeköttetéseit úgy felhasználni, hogy az illetékes hatóságok jóindulatát a Misszióknak megnyerje és felhasználja.

Hítbuzgalmi szakosztály.

Hatáskörébe tartozik a ft. Egyházi Tanácsadóval megbeszélve, a missziós lelkigyakorlatok, Szentléleknepok, zarándoklatok megszervezése. Segédkezzünk az egyházközségi ünnepélyek, körmenetek megrendezésénél, végezzük a ft. plébános úr nevében és megbízásából azokat a családlátogatásokat, amelyekre házasságok rendezésénél, az Egyháztól elhidegültek, vagy közömbösek megnyerésére missziós szempontból szükség van.

A Misszió hitbuzgalmi szakosztályának az a feladata, hogy segítségére legyen a ft. lelkipásztornak a liturgikus szellem elmélyítésében. E célból lépjen összeköttetésbe a «Liturgia» missziós bolttal (Bpest, I., Krisztina-krt. 127. sz.), rendelje meg a filléres misefüzeteket, imalapot, amelyekre az apostolokodásnál nagy szükség van. Terjesszük ezeket az olcsó kiadványokat, mert ez a legkönnyebb módja annak, hogy a szentmiseáldozat mélyebb átértését és méltó bemutatását, valamint a közös esti és reggeli imákat a családokban meghonosítsuk.

Rendezzünk néhány műsoros adventi délutánt (l. az

előadások rendezése 122. oldalon), nagybőjti estét, Szentlélek kilencedet, hogy a helybeli nőtársadalomnak módjában álljon az Egyház ősrégi szertartásait jobban megérteni és a kegyelem hatékonyságát az egyházi év ünnepkörében magukon tapasztalni.

Hogyan építsük ki a munkát?

Kérjük fel vezetőnek a legbuzgóbb, lelkiéletet élő asszonyt, aki kedvesen tud a lelkekkel bánni. Ez válasszon ki 4—5 apostoli lelkületű munkatársat, akik segítségei lesznek. Jó, ha mindjárt az évnyitó munkaórán felolvassák munkatervüket.

Pl. szeptember 16-án, vagy utána következő vasárnapon Veni Sancte. Októberben Krisztus Király ünnepsége, esetleg terménybetakarítási ünnepély. Kegeletkereszték terjesztése (l. részletek 114. oldalon), Adventünnepély rendezése. Januárban családfelajánlás Jézus Szentséges Szívének házszenteléssel kapcsolatban. Nagybőjti esték, húsvéti lelkigyakorlatok, szentségimádás, -körmenet, zarándoklat egy közeli Mária kegyhelyre.

Kérjük el az előljáróságtól a házasulandók jegyzékét s ha nem jelentkeztek a plébánián jegyes-oktatásra, látogassuk meg őket. Vegyes házasságoknál még időben járjunk közbe, hogy a katolikus fél részére reverzálist kapjunk. Oktassuk az áttérőket, ágyhoz kötött gyermekeket. Vállaljunk keresztanyai, bérmaanyai tisztségeket, különösen sokgyermekes szegénycsaládoknál.

Apostolkodjunk a szentségek felvételénél. Legyen a szakosztálynak külön «utolsókenet» készlete, amivel esetleg elkíséri a papot. Igyekezzünk az esküvők, keresztelések, temetések rendezésénél az igazi katolikus szellemet szolgálni. Küzdjünk a babonás szokások ellen, osztogasunk emlékül kis keresztelői fehér ruháskát, — amit munkaórákon magunk készítünk és a ft. plébánosnak adunk át, — a temetési menetben imádkoztassunk, hogy ne legyen beszélgetés.

Támogassuk az egyházközségi énekkart, vegyünk részt benne, dolgozzunk, ahol lehet a szép gregorián ének bevezetéséért. Vegyük a templomi ruhák gondozását, oltárok díszítését és a templomtakarítást is a kezünkbe.

Az Asszonyszövetség.

1. Célja:

a) a hitélet mélyítése, világnézet alakítása, liturgikus apostolkodás ;

b) szociális képzés és megsegítés (nemcsak segélyezés, hanem : önellátás, háziipar) ;

c) kulturális-, hazafias-, nemzeti szellem és hazafias érzés elmélyítése, kiépítése, a magyar nép kultúrnívójának emelése.

d) a szabadidő helyes felhasználása, kedélyképzés.

Egy mondattal :

Öntudatos katolikus magyar asszonyok és családanyák nevelése, továbbképzése.

2. Eszközök:

I. Általános évi munkaterv.

II. Egyes összejövetelek pontos megtartása.

I. Általános munkaterv.

1. Lelki cél:

A tagok hitéletének mélyítése és világnézetének kialakítása.

Eszközök :

Veni Sancte közös szentmise és szentáldozással.

Ünnepélyes Jézus Szíve családfelajánlás, esetleg községfelajánlás januárban, Szent Család vasárnapján, vagy júniusban, Jézus Szíve ünnepén.

Minden hó első péntekén közös szentáldozás.

Közös szentségimádás a helyi szokás szerint és engedelmős szentségimádás farsang vasárnapján.

Nagybőjtben lelkigyakorlat, legalább egy zárt lelki nappal.

Körmeneteken való részvétel zászlóval, egyenruhával.

Konferenciabeszédek az egyházi tanácsadótól az A. C. vázlatai alapján.

Liturgikus előadások a szentmiséről és szentségekről, különös tekintettel a házasság szentségére.

Közös családi imák bevezetése és terjesztése az általunk kiadott imalapok segítségével.

Krisztus Király ünnepély, Mikulás-est, karácsonyi ünnepély, liturgikus adventi és nagybőjti délutánok.

Te Deum, tagavatással.

2. Missziós apostoli feladatok:

Házasságrendezések, szentségekhez vezetés, gondoskodás, hogy a községben senki se haljon meg szentségek nélkül! Húsvéti gyónását mindenki végezze el. (Ezt is rendszeres családlátogatások, személyes kapcsolatok segítségével.)

Templomgondozás, egyházi ruhák rendbentartása (liturgikus ízlésre nevelés!).

Liturgikus egyházi ének terjesztése rendszeres énekórák tartása által. (Szent vagy Uram!)

Elhagyott és hősi sírok gondozása.

Szentmise mondatás a hősi halottakért, a missziós kegyeletkeresztek terjesztése útján.

3. Szociális képzés és segítés:

a) Képzés. Különböző szociális előadások, közös megbeszéléssel.

Megfelelő tanfolyamok, közjóléti szövetkezet segítségével.

b) Segítés (vagyis gyakorlati szociális munka).

Önellátáshoz segítés megfelelő háziipar beállítása ál-

tal. Sokgyermekes, életképes családoknál különböző juttatások kieszközlése (ház, állat), önállósítási segély az ONCSA segítségével.

Betegek, szülők, aggok sorétkeztetése, elhelyezésük (kórház, szeretetház, stb.) és megsegítésük hatóságok segítségével, esetleg az Asszonyszövetség pénztárából gyorssegély kiutalása.

Rendszeres család- és beteglátogatás utcák szerinti beosztással, különös tekintettel a hadbavonultak családjaira.

Helyi körülmények szerint kapcsolódás a munka- vagy bajtársi szolgálatokhoz, megőrizve a missziós jelleget.

Gyermekvédelem: nyári napközi otthon felállítása és fenntartása, első áldozók szeretetreggelijének megrendezése, menhelyi gyermekek felkarolása, szegény tanyai gyermekek felruházása (munkaórákon közös varrással).

Helyi körülmények szerint népkönyha felállítása, vezetése vagy abban való részvétel.

4. Népmívelő — hazafias önképzés:

Ismeretterjesztő előadások pl. Alapító Anyánkról, a Szociális Missziótársulatról, történelmi, földrajzi, néprajzi, stb. egészségügyi, gazdasági, háztartási, stb., az évenként szétküldött központi Útmutató anyaga segítségével.

Az év folyamán nyilvános műsoros ünnepélyek rendezése, a magyar zene, tánc, kézimunka ismertetése, egy-egy időszerű fontos esemény megbeszélése, katolikus napilap, vagy folyóirat nyomán. Filmszemle az A. C. filmkritika segítségével (ott, ahol mozi van), esetleg közös mozi-látogatás, a legközelebbi gyűlésen megbeszélés.

Rendszeres énektanítás Bartók-Kodály: eredeti magyar népdalok alapján.

A helység történelmének ismertetése, esetleges nevezetességek megtekintése.

Tanulmányút a közeli nagyobb városba, vagy történelmi nevezetességű helyre.

Gyakorlati feladatok:

A katolikus sajtó, könyv terjesztése, a családélet megszentelése, Liturgia imalapjaink terjesztése, magyar ipar, művészet pártolása, könyvtár felállítása, nemzeti-ségi vidékeken : történelem, helyesírás tanítása.

5. Szabadidő helyes felhasználása:

Kedélyképzés, minden összejövetelen ének. (Ádvent és nagyböjt kivételével népi ének is.)

Megfelelő társasjátékok a helyi szokások és körülmények szerint.

Zártkörű vagy nyilvános farsangi est az egész család részére. Farsangban esetleg teadélutánok (nagyobb községekben kedélyes rövid műsorral).

Tavasszal kerti összejövetelek, ősszel esetleg szüreti mulatság, megfelelő missziós programmal.

Az összejövetelek alkalmával rövid, kedves szavaltok az asszony-szövetségi tagok előadásában.

Uzsonnával egybekötött évváró ünnepély.

II. Összejövetelek.

Az összejövetel helyiségét mindig csinosan készítsük el, legyen egy kis virág, télen fenyő, terítő az asztalon, — lehetőleg népi kézimunka — de sohasem zöld posztó! (Kivéve a közgyűlést.) Plakátszerű, nagyított missziós jelvény, Jézus Szíve képe, Védőszent képe. Tanácsos az aznapi lelki tanítás vezérgondolatát plakátszerűen kifüggeszteni, hogy mindenki már előzőleg olvashassa. Így tudjuk a világnézet elmélyítését is szolgálni.

A vezető, vagy elnöknő legyen mindig az első, aki a tagokat kedvesen fogadja és az utolsó, aki az összejövetel után külön-külön is elbeszélget az asszonyokkal.

Az összejövetel ideje helyi körülmények szerint, álta-

lában azonban legjobb, ha egy hónapban kétszer tartják. (Egyszer nagyon kevés, négyszer pedig sok.)

Az összejövetelt imával kezdjük és missziós fohászzunkkal: Mindent Jézus Szentséges Szívében és a Szentlélek Úristen ereje által. Utána legyen rövid etikai előadás, majd ének, gyakorlati, vagy kulturális előadás, munkamegbeszélés, ének, játék.

Az előadások legyenek rövidek (20—25 perc), világosak, egyszerűek és könnyen érthetők. Felolvasást sohasé tartsunk! Igyekezzünk az előadásba a tagokat is bevonni, így tudjuk majd érdeklődésüket felkelteni és nemesebb iránytba terelni, világnézetüket is alakítani.

Ha lehet, kérjünk meg másokat is a községben, hogy tartsanak megfelelő előadásokat. A változatosság mindig vonzó. De az előadóval előzőleg beszéljük meg jól mondanivalóját, különösen, ha nem missziós tag! Csak olyant kérjünk fel, aki fedhetetlen katolikus életű és lehetőleg szakelőadó, vagyis jól ért gyakorlatban is a megadott tárgyhöz.

Ha idegen előadó van, akkor is próbáljuk az asszonyokat megszólaltatni, kapcsolódjanak be minél mélyebben az egyes témák megbeszélésébe. Legyen játék és ének is a helyi körülmények szerint, majdnem mindenütt örömmel veszik, de vannak, ahol lenéznek és röstellnek ilyesmivel foglalkozni. Az asszonyszövetségi indulót azonban jól tanítsuk be és minden összejövetelen énekeljük el, mélyíti az öntudatot!

Az egyes összejövetelekre gondosan készülünk és a részletes munkaprogramot az egész munkaévre előre állítjuk össze a Központból kapott munkafüzet és utasítások szerint. Azonban sohasem «másoljunk», hanem a kapott útmutatást alakítsuk a helyi körülmények szerint. A munkatervbe vegyük azt is fel, hogy milyen énekeket fogunk énekelni stb., egyszóval mindent a legalaposabbban.

Ennek az alapos felkészülésnek rendkívül nagy haszna van :

a) az asszonyok szívesebben jönnek, ha látják, hogy komoly tervszerű munkáról van szó s nem ötletszerű foglalkoztatásról.

b) a vezetők, elnöknők sajátmaguk is szélesebb látókörre, rendszerességre szoknak, szóval : lelkileg, szellemileg fejlődnek. A munkatervet minden évben november 1-ig küldjék be a Központba.

Mozgalmi eszközök:

- a) Katolikus Női nap.
- b) Asszonyszövetségi nap.
- c) Tagavatás.
- d) Zászlószentelés.
- e) Egyenruha (ott, ahol már nincs népviselet).

Asszonyszövetségi délután.

A pontos érkezésre való rászoktatásnak bevált módszere a pontos kezdés, a beugrató játékok és tréfák bevezetése. Örülünk, ha a későn jövőket tréfával fogadhatják, másrészt a vidámság jó csalogató a komolyabb előadások előtt.

1. Énekelünk. Szűz Mária vagy Jézus Szíve éneket.
2. Ima. Üdvözlégy Mária e fohással : Mindent Jézus Szentséges Szívében és a Szentlélek Úristen ereje által. Ámen.
3. Beszéd. Tartja a ft. Plébános úr vagy az elnöknő. 20 perc. Egyházi évről, szentmiséről, szentek tiszteletéről, Jézus Szíve tiszteletéről stb.
4. Tanítás. Egyesületi élet, szakosztályok munkájáról, összetartásról, gyakorlati munkák beállításáról.
5. Ének. Egyházi ének tanulása, Asszonyszövetségi induló leírása, begyakorlása, világi énekek, dalok tanu-

lása. Ezért minden gyűlésre hozzanak az asszonyok magukkal papírt és ceruzát.

6. Megbeszélés. Ez igen fontos, mert itt tárgyaljuk le az egyesület ügyeit, célkitűzéseit, rendezéseit. Itt osztjuk ki az egyesületi munkát, itt számolunk be a szakosztályi munkák teljesítéséről. Véleménykülönbség esetén a többség döntsön valami ügyben. Az asszonyok a felvett tárgyhoz szóljanak hozzá.

Ide soroljuk az egyesületi hibák, felvetődött tárgyalását is. A pletykálgodást is levezethetjük és igazságos véleményadásra szoktathatjuk az asszonyokat. A faluban uralkodó ferde szokásokat is itt tárgyaljuk meg és igyekezzünk őket rávenni azok kiirtására.

Ujságcikkek, hírek felemlítése, elolvasása, tárgyalása. Jó, ha a missziós asszony viszi haza ezeket a híreket megfelelő beállításban. Ezzel a rémhírek terjesztésének is elejét vesszük.

7. Tanítás. Ismeretterjesztő irányban. Azt a célt szolgálja, hogy bővítse az asszonyok ismeretkörét. Gazdasági, háztartási, jogi, egészségügyi, történelmi, nemzetvédelmi, elsősegély- és gyermekápolási ismereteket tárgyaljunk meg. Jó háborús recepteket írassunk le velük. Mindent alaposan beszéljünk meg, hogy erőt és eligazítást nyerjenek és másoknak is tanáccsal szolgáljanak.

Lehet néhány verset szavaltatni a fiatalabb asszonyokkal, énekelhetnek is egyet. Ha nem vállalják, úgy az ott működő leányegylet, vagy havonta egyszer az iskolások adjanak egy kis műsort.

8. Asszonyszövetségi induló és ima a védőszenthez.

9. Jelszavak. Csoportnevelés szempontjából vegyünk egy jelmondatot, vagy előadási tárgyunk alap gondolatát. Pl. Ma mindenkinek kötelességei vannak embertársai iránt, nekem is. Vagy az asszonyszövetség jelmondatát: **Egység! Hűség! Fegyelem!**

Sohase távozzunk el addig, míg a következő gyűlés

időpontját meg nem határoztuk és meg nem kértük az asszonyokat a pontos érkezésre.

A fiatalasszonyok munkaközössége

a házasságra lépett missziós tagok lélekszolgálatára alakul. Kiindulópont az ifjúsági klubokból férjhezment leányaink és tagjaink fiatal ismerőseinek névsora. A fiatalasszonyokat végiglátogatjuk és a Fiatalasszonyok munkaközösségébe meghívjuk. Korhatár 35 év, vagy 15 évi házasság.

Ettől a csoporttól nem várunk önkéntes missziós munkát, hiszen otthonuk és apró gyermekeik igénybe veszik idejüket. A cél a mai nehéz viszonyok között segítségükre lenni a fiatal édesanyáknak, hogy gyermekeiket és otthonukat keresztény szellemben vezessék.

Lelkivezetőnek tapasztalt, de az élet lüktető kérdéseit iránt fogékony lelkipásztort kérjünk fel. Havonta egyszer van gyűlés, amikor az alábbi témakörökből lehet nekik beszélni. (Előadás-címek dr. Marczell Mihály-tól)

I. Az új otthon lelke.

1. Az én szentélyem. — 2. Az otthon tárgyi berendezése. — 3. Az otthon-lélekotthon. — 4. A gondozott otthon. — 5. A hazaváró otthon. — 6. A családi esték. — 7. A szellemi élet otthona. — 8. A közös lelkiélet szentélye. — 9. Az Úr állandó közelségében. — 10. Az igazi otthon.

II. Az új asszony.

1. Menyasszonyi köntös — lélekköntös. — 2. A kisasszonyok központjából az «élet asszonyai»-nak életébe. — 3. Az eligénytelenedés útján járó . . . — 4. Az önfegyelem tövises útján járó . . . — 5. Az áldozatosság áldozatos. — 6. A mindig derűs életpacsirta. — 7. A szolgálatkész «Márta». — 8. Az Úr lábánál ülő «Mária». — 9. A csodás gondolatolvasó. — 10. A «mulier fortis».

Az összejövetelek ne tartsanak egy óránál tovább és percnyi pontossággal kezdődjenek. A «Fiatalasszonyok munkaközösségét» az elnöknő, vagy megbízásából egy arra rátermett, tapasztalt, meggyerő úriasszony vezeti, aki gyakorlati tanácsokkal; gyermeknevelési, háztartási, beszerzési gondjaikban is segítségére van. Ő tartja nyilván a tagokat, ha betegek, vagy bajban vannak, meglátogatja őket és általában igyekszik az édesanya lelkületével támaszuk lenni. Az összejöveteleket legjobb a hónap meghatározott napján, pl. első péntek előtti csütörtökön 5—6 óra között tartani. De még így is minden alkalommal meghívóval kell őket emlékeztetni. A meghívókból több százat kell egyszerre nyomtatni s csak a dátumot esetről-esetre kitölteni. Úgy portót takarítottunk meg.

Családgondozás.

Szociális missziós munkánál sohasem az egyént, hanem a családot tekintjük társadalmi egységnek. Tehát mikor az ínséges, beteg, vagy bűnös egyént igyekszünk missziós gondozásunk folytán újból hasznos polgárrá nevelni, főgondunk, hogy megerősítsük családi kapcsolatait is. Ezt az elvet vallják a hatósági családgondozó intézmények is. Nemcsak lelki egyensúly szempontjából van arra mindenkinek szüksége, hogy hozzátartozói legyenek, hanem gazdaságilag is előnyösebb, ha a gyermekek, betegek, vagy öregek családi kötelékben vannak.

A megindítás

Egyházközségekben, a ft. plébános úr, mint egyházi tanácsadó irányításával, a Katolikus Akció szociális szakosztályaként működünk.

Vele megbeszélve kapcsolódunk be a helyi hatósági családgondozásba. Pl. mi végezzük az Országos Nép-

és Családvédelmi Alap által segített sokgyermekes kat. családok lelki gondozását. Osszuk fel munkánkat körzetekre. Az ott lakó szegény, vagy másképpen gondozást igénylő családokról készítsünk kartotékokat. Ma már minden egyházközségnek kötelessége nyilvántartani családjait s a ft. plébános szívesen veszi igénybe munkánkat e téren.

A nyilvántartó lapok

felvételét a legjobb 1—2 héten belül elvégezni. Kérjük meg a ft. plébánost, hogy engedje át a kat. tanerőket is e célra. A nyilvántartó lapokat a helyi szükségletek szerint rovatokkal nyomtatjuk, az összeírás megkezdését a szószékről hallják meg a hívek. Az elnöknő és a szakosztályvezető azután megmagyarázzák az első munkaórán, hogy mire vigyázzanak a

családlátogatók.

A családgondozó fellépése barátságos, bizalomgerjesztő legyen, érdeklődése sohase lássék leereszkedő pártfogásnak. A gondozott családnak igyekezzék jószívvel minden ügyes-bajos dolgukban rendelkezésre, segítségre lenni (pl. ha vannak összeköttetései hatóság-nál, orvosnál, kórházban, ügyvédnél stb., használja fel érdekükben). Igyekezzék a gondozott családot példájával, imáival, okos rávezetéssel a vallásos életnek megnyerni (közös családi ima, közös esti ima . . .) vasárnapi szentmishallgatás, húsvéti szentgyónás stb. elvégzése által.

Vegye észre a családban levő tehetséges gyermeket (papi, szerzetesi hivatás), segítse a szervezet az ilyen gyermeket, hogy magasabb tanulmányokhoz jusson. Ügyeljen a fertőző betegségek terjedésének meggátlására, súlyos esetekben figyelmeztesse időben az illetékes egészségügyi védőnőt.

Bajtársi szolgálat

a neve annak a hazafias családgondozásnak, amelyet a társadalom munkásai a hadbavonultak családjainál végeznek. Nekünk missziósoknak is ez a legelső családgondozó munkánk. Ugyanazokat az irányelveket követjük, mint a rendes családgondozásnál, azzal a különbséggel, hogy a nekik járó sokféle kedvezmény- és segélyezési lehetőségről mindig tájékozódunk. A bajtársi szolgálat hivatalos vezetője készséggel eljön az évnnyitó munkaóraira, hogy ezekről a különleges intézkedésekről tájékoztasson minket. A Misszió tagjai mindenütt szép számmal vesznek részt a bajtársi szolgálatban, de sohasem egyénenként, hanem mindig mint a Misszió tagjai, a kékkeresztes pajzsjelvénnel szílvük fölött.

Hogyan segítsünk?

Betegség, baleset, előregedés stb. folytán nyomorba-, bajba jutott embertestvérünkön, családokon egyszeri gyors, vagy rendszeres segély folyosítása által.

Pl. balesetnél vagy temetésnél egyszerre nagyobb, hosszantartó betegség esetén többször, kisebb összeggel segítsünk. A segélyt minden esetben az elnöknő utalványára a pénztáros folyósítja. Ha ismeretlen egyén fordul hozzánk nagyobb segélyért, annak megadását környezet-tanulmány előzze meg. Régi pártfogoltjaink családját is jó évente egyszer meglátogatni.

Fiatal, munkaképes egyéneknek ne segélyt adjunk, hanem munkaalkalmat, szerszámot, stb. igyekezzünk szerezni, őket munkába állítani. Ez történhet városokban a hatósági munkaközvetítő útján. A jó munkást csak egyszer kell ajánlani, a továbbiakban ajánlja az általa végzett munka.

Szervezetünk vagy Asszonyszövetségünk csak kisebb kéziszerszámokat tud beszerezni, nagyobb juttatáshoz igyekszik a községi eljáróság, vagy az ONCSA, társadalmi egyesületek segítségét igénybe venni.

A rendszeres segélyezésnél

fizetjük havonta a lakbért, az engedélyezett összegű élelmiszer- vagy egyéb számlát. A pénzsegélyezéshez egyszerű nyugtakönyvet használhatunk, másolópapírral írjuk, az egyik lapot szakítsuk ki és fűzzük a pénztári mellékletekhez, míg a másolatokat tartalmazó könyv az irattárba kerül.

A segélyezés másik módja a természetbeniekkel való segítség: ruha, cipő, élelmiszer, tüzelő stb. Lehetséges esetenkénti segélyezés egy-egy szükséges ruhadarabbal, vagy felruházás, pl. elsőáldozók, karácsonyi kiosztás gyermekek, öregek részére. Itt is családlátogatás, kivizsgálás előzze meg munkánkat, gyermekeknél megelégedhetünk a tanító ajánlásával.

A kiosztáshoz

szükséges ruhaneműt, cipőt az iskolával, illetve községi Előljárással együtt működve tőlük kaphatjuk és a Szervezet csak a varrást és majd a kiosztást végzi ünnepély keretében.

Egyik nagyobb előadásunk bevételét fordítjuk anyagbeszerzésre, amelyet munkaórákon a tagok szabnak ki és varrnak meg; vagy szegény szabóval, varrónővel készíttessük el, így keresethez juttatjuk őket, s kétszeresen segítünk.

Nagyobb községekben, de főleg városokban tagjaink ismerőseik révén használt ruhaneműt gyűjthetnek, amit megfelelően kitisztítva, munkaórán kijavítva oszthatunk ki pártfoglaltjaink között.

Sokgyermekes családoknál

karácsonykor úgy is segíthetünk, hogy lakásukra küldjük a csomagot, hogy a szentestén ők ajándékozhas-sák meg gyermekeiket. Ezekbe a csomagokba a missziós

munkaórákon készült vagy gyűjtött, vásárolt, — de sohasem törött, hiányos játék, képes- vagy meséskönyv is kerül.

Raktárkönyv.

A gyűjtött és kiosztott anyagról raktárkönyvet vezetünk. Ez lehet egy megfelelően megvonalozott füzet is. Egyik oldalára írjuk a készített, gyűjtött, vásárolt anyagokat, tehát a bevételt, a másik a kiadási oldal.

Ha a raktárkönyv egyben nyugtául is szolgál, utolsó rovatai: aláírás.

Nagyobb forgalom esetén lehet külön bevételi és kiadási napló is. Csoportos kiosztásnál pl. elsőáldozók felruházása, amikor mind egyformán kapnak, mellékeljük a névsort és egy tételben vezetjük be, miből hány darabot adtunk ki. Ha az egyes segélyezettekkel külön-külön elismervényt iratnak alá, ezeket összefűzve mint a raktárkönyv mellékleteit őrizzük meg, mert csak így tud a családgondozó vezetője az év végén kimutatást készíteni arról, hogy hány egyént segélyeztek és hány darab ruhaneműt osztottak ki, amit a megfelelő értékkel szorozva, megkapjuk a természetbeni segélyezés összegét.

Ne feledjük el — ha vándorkelengyét kölcsönözünk — nyilvántartani, kinek adtunk, s az idő leteltével visszakérni, hogy kijavítva és kiegészítve másoknak kölcsönözhessek.

Ha az év folyamán pontosan végeztük munkánkat, az évvárás nem okoz nehézséget és munkatöbbletet, hogy a végösszeget — hány személyt, hány darab ruhaneművel és milyen értékben segélyeztünk, — átadjuk a titkárnak a statisztika összeállításához.

Környezettanulmány.

Családlátogatást, környezettanulmányt végzünk minden esetben, amikor a segélyért, pártfogásért hozzánk folyamodók állításának valóságáról, családi körülményei-

ről kell meggyőződnünk : pl. ruha-, vagy pénzsegélyt kér maga vagy családja részére, útiköltséget kórházba vagy munkahelyre, beteg vagy idős hozzátartozó elhelyezését, hadisegély kieszközlését, Oncsától lakást, vagy állatjuttatást stb.

Szervezeteink, Asszonyszövetségeink, ahol rendszeres szegénygondozást végeznek Egyházközségi vagy községi Elöljáróság megbízásából — egyes városokban, vagy községekben —, ott a családok látogatásáról személyi lapot, kartotékot készítenek a környezettanulmány alapján.

Vigyázzunk, hogy az ívet ne mintegy vallatva töltsük ki, jegyezve a feleleteket. Megmondhatjuk, hogy miért jöttünk, vagy csak mint látogatók érdeklődünk a család egészségi, anyagi viszonyáról, a gyermekekről, a családfő keresetéről, honnan kértek vagy várnak segítyt, honnan részesülnek időnkint támogatásban és miben?, gyermekek az iskolában cipőt, ruhát, ebédeltetést vagy tejet kapnak, a csecsemők a Zöldkeresztől cukrot, az anya terhességi segítyt, az apa vagy a beteg fiú táppénzt, szegénységi alapon orvos- vagy gyógyszersegélyt, Egyházközségtől vagy Elöljáróságtól rendszeres havi segítyt stb.

Hogy miért szükséges a környezettanulmány, mutatja a következő példa :

Jön egy édesanya. Panasza, hogy nyomorban élnek, 7 gyermeke és beteg férje van. Ezzel szemben a helyzet : 5 gyermek a Gyermekmenhelyben van, férje Oti.-táppénzes, ő maga — bár egészséges és munkaalkalom is volna, — nem dolgozik, két elhanyagolt kisgyermekével kéreget. Itt nem a segítyezésre van szükség, hanem arra, hogy az asszonyban igyekezzünk a munkakedvet felkeltetni, és munkaalkalmat szerezni, hogy családját eltartsa.

Falun, ahol ismerik az emberek egymást, könnyebb dolga van a családlátogatónak, azonban nagyvárosban, ahol elhanyagolt, rendetlen lakást talál, hasonló külsejű

lakókkal, nem mindig elégedhetik meg a tőlük kapott válasszal és a látottakkal. Ilyenkor a szomszéd lakónál, vagy házfelügyelőnél is érdeklődni kell. Itt tudja meg, hogy azért nincs bútor a lakásban, mert bár jól keres a férj, mindent eliszik, vagy kártyás, az asszony alig győz annyit keresni, hogy a lakbért és a szükséges élelmet előteremtse. Így a gyermekek ruházatára már nem telik, s ideje nincs, hogy gondozza, nevelje őket. A gyermekek részére ruhasegélyt adhatunk, de pénzt nem, mert azt másra költenék.

Útiköltséget vagy ruhaneműt, hogy a munkaképes kérelmező munkát vállalhasson, csak abban az esetben adunk, ha felmutatja az üzemtől névre szóló felvételi lapot. Ha régi pártfogoltunk, akkor is csak a legszükségesebbel segítjük, ha kevésbbé ismerjük, jó, ha a vasúti jegyet is megváltja vonatindulás előtt az egyik munkatárs. Volt már eset, amikor az utazásra kapott pénzt az első korcsmánál elköltötte, vagy a jegyet a vonatnál eladta a «rég nem látott, nyomorban élő családjához visszasiető egyén».

Kisebb segélyezésnél általában azt mondjuk: inkább kapjon egy-kettő érdemetlenül, mint egy igazán rászoruló utasítsunk el. Ha azonban nagyobb segélyre — pl. Oncsá.-hoz — ajánlunk egy családot, lényeges, hogy mindenre kiterjedjen előterjesztésünk, mert nem a környezettanulmányt-végzőt, hanem a Missziót fogják megérteni, ha felületes adatokat mond be, vagy nem megfelelő egyént terjeszt elő juttatásra. Ha egy-egy munkatársnak «szívügye» egy család sorsa, úgy igen ajánljuk, hogy az Elnök is győződjék meg róla, nehogy érdemes törekvő családtól vonjuk el a segélyt.

A kivizsgálást végző munkatárs csak adatokat vesz fel, és a látottak alapján véleményez — ajánlja vagy elutasítja a kérést, s így adja át továbbintézésre. Sohasem tesz ígéretet a segélyre vonatkozóan. Így elkerüli a kellemetlen vádat, hogy ígéretét nem tartotta meg.

A családlátogató ezeknek az adatoknak a felvételével még nem fejezte be munkáját. A családfő, az édesanya, vagy a beteg, akit meglátogatott, majd elpanaszolja nehéz helyzetének okait : szerencsétlenség, betegség, részeges férj, elzüllött gyermek stb. Ezeket a panaszokat végighallgatja, türelemmel, szerető együttérzéssel válaszol, tanácsol. A kétségbeesett, a zúgolódó elégedetlenkedőket igyekszik jobb belátásra bírni, hogy az isteni Gondviselésbe vetett hittel viseljék megpróbáltatásaikat.

Ő maga pedig naponta kéri imáiban a Szentlélek Úristen kegyelmét, hogy mindig megtalálja a vigasztaló, megértő szót pártfogoltjai lelkéhez.

A segélyezések nyilvántartására a személyi lapok (kartoték) szolgálnak, amelyeket A, B, C rendben, megfelelő dobozban tartunk hivatalunkban. Kisebb Szervezeteink, Asszonyszövetségeink csak egy füzetben tartják nyilván segélyezettjeiket. Ez azért fontos, mert így bármikor utána nézhetünk, ki mikor és milyen segélyezésben részesült.

A személyi lapokat az egyes vidékeken az ottani viszonyoknak megfelelően állítják össze. Állandóak a személyi és családi adatokra vonatkozó kérdések, a megjegyzésrovatban a változásokat, a segélyezési rovatban a segélyezést és annak idejét jegyzik fel. Így az adatok alapján még lakásváltoztatás, vagy azonosnevű családok esetén is ellenőrizhetjük a kéréseket.

KÖRNYEZETTANULMÁNY.

(Mintalap.)

I. A kérvényező : .....

Neve : *Sinkó Gyula*, feleség neve : *Ince Anna*.

Lakása : *Vörösmarty-u. 12.*

Vallása : *Róm. kat.*

Született : *1882 VIII. 30.* Feleség születési éve : *1886*

A Szociális Missziótársulat Vezérkönyve.

5

Családi állapota : *özvegy, házasságot kötött, hol ? .....
mikor ? .....*

Foglalkozása : *szabósegéd.*

Jövedelme : .....

Keresete : *(nincs).*

Hol dolgozott : *Otthon és házaknál is?*

Mennyi a feleség jövedelme : .....

Gyermekeinek száma : *kettő.*

Neve : *Árpád és Júlia.*

Gyermekeinek életkora : *Korán elhaltak.*

Mióta lakik e lakásban : *1915 óta.*

Mennyi a házbére : *Havi húsz pengő.*

Van-e lakbérhátraléka : *60 pengő.*

Mióta nincs keresete : *1931 szept. óta.*

II. *A családtagok közül beteg: a kérvényező.*

Minő betegségben szenved : *tüdőbajos, betegsége a súlyos anyagi gondok miatt rosszabbodott.*

III. *Kapott-e már segélyt? .....*

mikor : .....

mennyit : .....

kitől : .....

IV. *A környezettanulmányt végző összefoglaló jelentése:*

Édesanyjával él egyszobás-konyhás lakásban. A szemlélő minden egyes tárgyon a tisztaságot tapasztalta. Édesanyja 70 éves matróna, aki özvegsége miatt tartózkodik leányánál. Szemérmes, némán tűrő szegények, akik támogatásra érdemesek.

V. *Segélyezési javaslat:*

Lakbérsegélyt és némi tüzelőanyagot kér. Munkaalkalmat.

Felvétetett 1943. év márc. 20. Szociális Missziótársulat ..... Szervezete által. Bejelentőlapot be-
mutatta.

..... 19..... hó .....

.....
A környezet tanulmányt végző
aláírása.

Ellenőrzőlap első oldala:

Bpest ..... hatóságtól.
Segélyezési szám : .....

IGAZOLVÁNY.

..... részére (lakik : .....
..... ker., ... u. .... szám). Népjóléti támo-
gatásra szorul.

Születési helye : ..... éve ..... rendes
foglalkozása : .....

Mióta és miért szorul támogatásra : .....

A Népjóléti támogatásra szoruló családtagjainak száma :
....., ezek közül gyermek : .....
évesek : .....

..... 19..... hó ..... napján.

.....
kerületi előljáró.

Egy évig érvényes.

.....
.....
.....
.....

Belső oldal:

Hatóság útján nyújtott segélyek. Egyesületek és magánosok útján adott segélyek:

Segélyző hatóság	A segélyezés ideje	Természetben kapott	Pénzben kapott		Segélyező egyesület v. magános neve	Segélyezés ideje	Természetben kapott	Pénzben kapott	
			P	f				P	f

Nővédelmi irodát

állítsunk be akármilyen szerény keretek között, hogy komoly munkát végezhessünk, vagy legalábbis fogadóórákat tartsunk minden héten meghatározott napon és időben. Lehetőleg mindig ugyanazok az inspekciók fogadják a segély- és tanácskérőket. A szakosztályvezetők ezeken a délutánokon a lehetőség szerint legyenek mindig ott (legalább egy félóra), ugyanígy az elnöknő is, hogy a munkatársak beszámolhassanak az ügyekről és sürgős esetekben intézkedés történhessék.

A panaszokat, kéréseket pontosan jegyezzük be az ügynevezett ügyfellevő füzetbe. A szakosztályvezető adja ki a füzetbe bejegyzett ügyeket a munkatársaknak elintézés végett (maga is intézzen el ilyeneket) s neki számolnak be a munkatársak.

Az először jelentkező és általunk nem ismert szegényeknél környezettanulmányt végzünk. (Megadott minta szerint vesszük fel az adatokat.) Környezettanulmány nélkül *sohasem* adunk segélyt.

A kivizsgált szegénynek és az általunk felkarolt, gondozott családok segélyezése lehetőleg mindig természetbeni adomány útján történjék. Pénzt ritkán adjunk kézbe! Amennyiben pl. lakbért kell törleszteni, vagy zálogot kiváltani, útiköltséget adni, egy munkatárs

fizesse ki a lakbért, vagy váltsa meg a vasútjegyet, csakis így lehetünk biztosak abban, hogy a pénzadományt az adott célra használják fel. Avult és idejét múlt rendszer a szegényeknek havi meghatározott napon való összehívása és az 1—2 pengős segély kiosztása. Ezzel valóban nem segítünk a szegényen, megalázzuk őket, s ha nagyon nehezen megszerzett filléreinket így adjuk ki, bizonyára könnyelmű módon fogják felhasználni. Kevesebb egyént, de alaposan támogatni — ez legyen a cél!

A havisegélyt, ha pénzben kell adnunk, a család-gondozó munkatárs vigye ki a gondozott lakására. Ezzel célja is van látogatásának (miután visz is valamit, jobb nevelőmunkát végezhet).

A természetbeni segélyt (élelmiszer, ruhanemű) meghatározott napon (jó az inspekciós napon), de csak külön órában osszuk ki. Békeidőben élelmiszerutalványokat szoktunk adni (liszt, bab, zsír, szappan stb.) Ezeket egy kereskedőnél (jó, ha a tagok üzletét támogatjuk) foglaljuk le, szegényeink utalvány ellenében kiválthatják azt maguknak.

Ha régi ruhaneműt gyűjtünk (még a mostani nehéz időkben sem lehetünk el enélkül) ezeket mindig hozassuk rendbe, mossuk ki, csak úgy adjuk ki gondozottjainknak. A rongyos és szennyes holmi megalázza a szegényt.

A gyűjtött élelmiszerből a családtagok száma szerint adjunk, vagyis többet kell adnunk egy 6—8 tagú családnak, mint egy 2—3 személyből állónak.

Szigorúan kerüljük szegénygondozó munkánkban azt az elavult, de mostanában ismét divatossá vált rendszert, hogy karácsonykor (tömegkiosztást) ú. n. «mindenki karácsonyfáját» rendezzünk, ahol a szegényeket egyik-másik helyen kint az utcán ajándékozzák meg, ami nem a katolikus karitás stílusa.

Krisztus Szíve szerint akkor végzünk jó karácsonyi örömosztást, ha azt lehetőleg észrevétlenül juttatjuk el, visszük el a családokhoz.

Lépünk érintkezésbe a hatósággal, esetleg más dolgozó egyesülettel is, megbeszélve velük, hogy a környezet-tanulmányozott és szegénykataszterbe felvett szegényeknek az ú. n. Ellenőrző lap adassék. Nagyobb városainkban hosszú évek óta szokásban van ennek használata. E lap nélkül sem a hatóság, sem pedig a társadalmi egyesület ne adjon ki segélyt. (Igen sok visszaélés szűnik meg ennek bevezetésével és pontos kezelésével. Ha tehát támogatást adunk, minden alkalommal kérjük a segélyezettől az Ellenőrző lapot, vezessük rá a segélyt. Az ellenőrző-lap mintáját bemutatjuk.) Ellenőrző-lapot csak a hatóság bocsájthat ki.

Hogy a szegénygondozó családvédelmi munkát a legserényebb keretek között is, de rendszeresen végezhesük, szüksége van a Szakosztálynak :

Ügyfelvevő könyvre.

Ide jegyezzük a segélyt és egyéb kijárástkérő szegényt.

Ezeket a családokat azután osszuk ki magunk között rendszeres gondozásra (látogatás, segélyezés, tanácsadás, lelki segítség, stb.). Egy-egy munkatárs legalább 1—2 családot, de 10-nél többet ne vállaljon. A családokat, ha súlyos az ügy, kéthetenként, különben havonta egyszer, pontosan látogassa.

Gyermekvédelmi munka.

Gyermekvédelmi misszióink a hadiárva felkarolása, vasárnapi gyermekcsoportok szervezése, napközi-otthonok esetleges beállítása, gyermekétkeztetés (tanyáról bejövő iskolásgyermekeknek); az *állami* gyermekmenhely *kötelékébe* tartozó gyermekek felkarolásából áll.

A gyermekek karácsonyi felruházása, az étkeztetés, a mesedélután örömei is nagyon szükségesek, de ha ennél tovább nem megyünk *igazi missziókat* nem teljesítettük.

Ha a gyermekeket annyira szerető isteni Mester szándékai vezetnek munkánkban, akkor rájövünk arra, hogy mindaz, amivel bírnunk, legyenek azok anyagi javak vagy

szellemi kincsek, Isten ajándékai. Ezeket *azért* kaptuk, hogy velük jót cselekedjünk. Ennek az igazságnak a gyermek lelkébe való benevelése mindegyikünknek szent kötelessége és nem szabad egy alkalmat sem el-mellőznünk ennek megtevésére.

Amit a gyermek most megszokik, amire ránevelik, az később természetévé válik s így építünk lelkeket Isten dicsőségére és a köz javára.

Gyermekvédelmi misszióink főbb munkavonalai.

Hadiárva-k felkarolása.

A szervezet anyagi erejéhez mérten átveszi néhány hadiárva gyermek (olyat, aki anyjával maradt, de anyja nem tudja egyedül teljesen ellátni) ruházati, tanulmányi, nyári üdülés . . . stb. gondját.

Állami gyermekmenhelyről kiadott gyermekek gondozása.

Esetleg egy gyermekmenhely telep-felügyeletének át-vétele. A családokhoz kihelyezett gyermekek ellenőrzése, lehetőség szerinti segítése. Az állam a gyermekek tartás-díját minimális összegben határozta meg, így a táp-szülők (legtöbbször szegény emberek) sokszor nagyon mostohán bánnak az ilyen gyermekkel. Nélkülöznek, erejükön felül dolgoztatják őket. Ahol szervezetünk van, bizonyára megtalálja tapintatos módját annak, hogy a községben a menhelyiek is gyermekmódjára élhessenek és fejlődhessenek.

Missziós gyermekcsoport.

A gyermekcsoport célja vasárnap délután (vagy más megbeszélte időben) községünk legörömtelenebb gyermekeivel foglalkozni, nekik lehetőleg egy kis másorral (uzsonnával) jó délutánt szerezni. Az öröm a legjobb nevelő. Sok dorgálás helyett néha egy kis örömszerzéssel inkább le tudjuk védenecinket hibáikról szoktatni.

Mese, bábszínház, vetítettképes mese, mikulásdélután, jó hinta, szép közsjátékok felejthetlenné teszik az ilyen délutánokat.

Népkonyha szervezése.

Nagyon sok Szervezet (jelenleg is) megszervezte a népkonyhát (különösen elemi csapások, árvíz, rossz termés, munkanélküliség stb. idején). Szinte kivétel nélkül minden Asszonyszövetségünk évtizedeken át tart fenn gyermekétkeztetőt. De helyszüke miatt nem sorolhatjuk fel mind azokat a csoportjainkat, amelyek e nagyon hasznos intézményt *társadalmi* úton megszervezték.

Ha tehát Szervezetünk elhatározná, hogy *népkonyhát* nyit, tartsa szem előtt azt a régen kipróbált módszert : népkonyha csakis azoknak az elhagyatott szegényeknek, öregeknek, betegeknek számára állítandó fel, kik nem tudnak otthon főzni.

Két okból kell erre gondolnunk : A családanyát, amennyiben otthon tartózkodik, nem szabad a főzés munkájától felmentenünk. Másodsor sokkal gazdaságosabban be tudja osztani a családjára a kapott adományt. A szervezetnek így viszont kevesebbe kerül. Tehát otthon-levő asszonyok, családjainak népkonyhai ellátást nem adunk, csak kivételes esetben (pl. a családjára betegsége, gyermekágyas anyák stb.).

Gyermekétkeztető elsősorban a *tanyai* iskolásgyermek részére legyen.

A népkonyha elindításához szükséges anyagot gyűjtés útján szoktuk megszerezni. Sok helyen a hatóság támogatja a Szervezetet a konyha fenntartásában.

Alábbiakban egy minta-körlevelet, illetve gyűjtőívet bocsátunk kedves Vezetőink rendelkezésére. Körülbelül így állítsuk össze azt a kérés ívet (vagy újságban megjelenő cikket), melyet a Népkonyha elindítása érdekében kibocsátunk :

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT..... SZERVEZETÉNEK NÉPKONYHÁJA.

.....éves fennállása után a Szociális Missziótársulat
.....Szervezete népkonyha felállítását határozta
el a szociális nyomor enyhítésére. Miután a sorétkezte-
téssel — felekezeti különbség nélkül — segített szegényei
megsokasodtak, a munka túlnötte az egyéni segíté-
s keretét. Elhatározta a családgondozó szakosztály.....
év .....hó tartott .....havi rendes gyűlé-
sén, hogy szegényeinek ellátását központilag fogja in-
tézni, s ebből a célból .....levő helyiségben
népkonyhát, napközi otthont létesít.

A népkonyha egyelőre naponként tizenöt meleg ebé-
det s kenyeret szándékozik kiosztani szegénysorsú,
tanyáról bejáró iskolásgyermek és elhagyott szegény
emberek között.

A főzést a Szociális Missziótársulat .....
.....-naponkénti szolgálatra beosztott tagjai vég-
zik, míg a gondnoki teendők ellátására .....
választmányi tag vállalkozott.

A szegények ebédje naponként : egy tál meleg étel
lesz egy jó darab kenyérral, melyet a népkonyha mele-
gő helyiségében fognak elfogyasztani. A tüzelőanyagot
a ..... templom Szent Antal-perselye fogja
fedezni, a zsír- és heti két húsos ebéd, valamint a fűszer-
stb. számla a Szoc. Misszió pénztárának lesz a terhe.
A főzelék, burgonya, lisztszükségletet pedig a jószívű
emberek adományából szeretné a fenntartó egyesület
összegyűjteni.

E célból minden hónap első vasárnapján a rk. temp-
lom előtt pénzbeli adományokra, úrnagyűjtést rendez
a helyi Szervezet. A természetbeni adományok (bab,
búza, burgonya, tojás, zöldség stb.) házankénti össze-
gyűjtésére a tagok vállalkoztak.

E mellett a vezetőség ezúton is felkéri a nagyközönseget, különösen a vidéki termelőközönseget, hogy természetbeni adományaikkal, — a legcsekélyebbel is — a szegények asztalát támogatni szíveskedjenek.

Nemcsak azon a címen, amelyet Arany János említ: «Isten a szegények kenyerét a gazdagoknál tette le», hanem az áldozathozatal címén is esedezünk a szegények nevében.

Annyi áldozatot hoztunk már eddig a közért, a közjóért, Isten akaratából, mert mostoha magyar sorsunk kívánta! Annyi mindent vett el tőlünk már az Isten, hogy az áldozatadásnak valóságos hőse lett hazánk. Hozzunk most önkéntes áldozatot Istennek a szegények felkarolásával! Bizonyos, hogy a szegények imájára Isten bőségesen téríti vissza adományainkat.

Az önkéntes adományokat a .....helyiségébe, vagy a .....plébániára kéri a vezetőség.

Mivel a helyi Szervezet eddigi gondozottai több vallásfelekezetből valók voltak és a népkonyha ellátandói is különböző vallásúak, azért az adományokat is mindenkitől kérjük.

Mikor — sajnos — annyira igyekeznek szétválasztani a magyart a magyartól, legyünk egyek legalább a jótékonyságban.

Itt van igazi helye az előzködésnek. A szükséges edények, felszerelések már készen állanak, egyelőre .....szegény ebédjének elkészítésére, úgy, hogy november elsején füstölni fog a kémény a szegények konyháján. A vezetőség minden igyekezete oda irányul, hogy a munkát fejlessze és idővel mind több és több szegénynek adjon ebédet. Hisszük, hogy társadalmunk méltányolni fogja a helyi Szervezet igyekezetét és nemes törekvését, amely ..... elnöklete alatt eddig is, kevés reklámmal, sok szeretettel, krisztusi áldozatos munkával dolgozott.

Néhány missziós szempont a napközi otthonok vezetésénél.

A jelentkező szülők gyermekeit környezettanulmány után vagy az iskola ajánlására vesszük fel. A mostani anyaggazdálkodás mellett nem tehetjük meg, hogy a gyermeket minden reggel megmosdassuk és egyenruhába öltöztessük, hogy este ismét visszakapják az otthonról hozott ruhácskát.

Meg kell elégednünk azzal, hogy a gyermek feje, haja, keze tiszta legyen. A szappanhiány-okozta apróbb sebeket bórvazelinnel, vagy cink-kenőccsel gyógyíltassuk.

A gyermek nevelésére nagy gondot fordítsunk. Rendszerint óvónő vezeti a napközit, de a mai tanerő-hiányban előfordulhat, hogy meg kell elégednünk egy gyermeket szerető, türelmes, kevesebb képzettségű leánnyal is. Dajkára egyedül sohasem bízhatjuk a napközit, egyrészt azért, mert a kicsinyek rendbentartásával éppen elég dolga van, másrészt azért, mert nincs nevelési képzettsége s így a fegyelmezés terén sok kívánni valót hagyyna hátra.

Minden gyermeknek legyen külön fogasa, amit különböző képecskékkel jelölünk meg, hogy a betűt nem ismerő gyermek is megtalálja. A köszönés legyen: «Dicsértessék a Jézus Krisztus», ha látogatót fogadnak, mondják hozzá: Isten hozta a kedves vendéget, — távozáskor: Isten áldja a kedves vendéget. A közös imákat reggel, délután és étkezéskor keresztvetéssel kezdjük és fejezzük be. Nagy szeretettel szoktassuk imára a kicsinyeket, tudva azt, hogy a legtöbbnek ez a legelső vallás-oktatása.

Tanítsuk meg a főbb imádságokat: a Miatyánkot, Üdvözlégyet és kis-Jézus-versikéket. Biztassuk őket, hogy lefekvés előtt hangosan mondják el otthon is. Ezzel a szülőkből is felébresztjük a vallásos érzést. Amikor csak lehet, a szabadban foglalkoztassuk a gyermekeket. Legyen minden napközi udvarán egy nagy

4 × 4 m-es magas homokláda, vagyis keret, amit minden évben töltünk meg friss homokkal. Kívánatos volna ezenkívül hintákat is felszerelni, amelyeket a napközi foglalkoztatás után lekapcsolhatunk, hogy a környék serdülő fiai el ne ronthassák.

Használjuk ki a napközi-gondozás idejét arra, hogy a szegény munkásszülőkhez közelebb kerüljünk és rendezetlen házasságukat, vagy erkölcsi életüket szeretettel és tapintattal rendezhessük és javíthassuk.

A napközi megnyitójára hívjuk meg jötevőinket, akiknek pártfogására számítunk, és a záróünnepélyre hívjuk meg a szülőket, hogy a gyermekek ügyességében, szereplésében gyönyörködhessenek és alkalmuk legyen a Misszió gondoskodásáért köszönetet mondani, ami az ő szempontjukból nevelő tényező.

Beteglátogató szakosztály.

«Beteg voltam és meglátogattak engem . . .» (Máté 25.).

Amikor szeretetből beteglátogatást végzünk, az az Úr Jézus szavai szerint annyi, mintha Őt magát látogatnók meg.

Minden családban előfordulhat betegség. A beteg gyermeket az egész család aggódása, gondja, szeretete veszi körül, még a legszegényebb viszonyok között is. Ha szülők, nagyszülők betegek — s felnőtt gyermekeik már külön családban élnek, gyakran magukra maradnak betegségükben. Egyes vidékeken, ahol a vagyonvágy erősebben hatalmába keríti a fiatalokat, találkozunk olyan esetekkel is, amikor az öreg szüle, a munkaképtelen apa, esetleg a sokat betegeskedő, nyomorék gyermek nagy akadály és nem egyszer éreztetik velük: jobb lenne, ha már nem élnének.

Ezeket átgondolva, már meg is kaptuk a választ, hogy miért szükséges a beteglátogató szakosztály. Az

erre vállalkozó tagok munkáját is kifejezhetjük egy mondattal: ahol szenvedő beteg van a faluban, oda vigyünk segítséget és Krisztus szeretetét.

Tudnivalók: 1. A beteg hozzátartozóit győzzük meg arról, hogy ne próbálgassanak végig minden tanácsot, hanem mielőbb hívjanak orvost. Hívják akkor is, ha pénzbe kerül, mert könnyebb a bajt az elején gyógyítani, a beteg kevesebb ápolással, hamarabb munkaképes lesz. Ha gondokkal küzd a család, azt ne érezzék a beteggel. Ne tárgyalják meg előtte a nehézségeket, mert ezzel betegségét még elviselhetlenebbé teszik. Legyenek a beteggel türelmesek, igyekezzenek őt elsősorban lelkileg megnyugtatni, a szentségek vételére előkészíteni, hogy azok által kegyelemben megerősödve szenvedéseiket türelemmel tudják elviselni. Általában az a tapasztalat, hogy a nagybetegek szentségének vételétől félnek a betegek. Ily esetekben a beteglátogatónak kell meggyőzni a családot, hogy a szentségek erősítő kegyelme a beteg lelki megnyugvását és gyógyulását is előmozdítja.

A beteg gyermeket azonnal vigyék orvoshoz. Ha kell, szerezzünk kíséret, fuvart, vagy útiköltséggel segítsünk.

Legnehezebb a hozzátartozók nélküli betegek sorsa. Ha ilyenről tudunk a községben, arra különösen nagy gondot fordítsunk. Ha egy személynek nincsen alkalma rendszeresen látogatni, s szükség van élelemmel való segítségre is, osszuk fel a tagok között, hogy aki látogatja, az vigye a tejet, meleg levest vagy amit a betegnek fogyasztania szabad.

Külön gondunk legyen a gyermekágyasok látogatása. Egyes vidékeken szép szokás a sorétkezetés. Minden nap más viszi a tápláló ebédet az édesanyának.

A beteg érdekében különféle eljárásokat végzünk: munkaadónál, hivatalokban, stb. Nagy misszió az, ha fiatalokat kell meggyőzni a szülők iránti kötelességükről. Példát hozhatunk fel arra, hogy egy imádságos

lelkületű beteg évekig sem teher a családnak, mert szenvedéseinek türelmes elviselésével ő esdi le az ég áldását.

Szeressük a betegeket és elnyerjük az Úristentől a jutalmat, amit azoknak ígért, akiknek mondotta: «Beteg voltam és meglátogattatok engem».

Beteglátogatónak az vállalkozzék, aki derűs lélekkel tud a szenvedőhöz közeledni, akinek szeretete és türelme van a panaszok meghallgatására és főleg, aki vallásos lelkülettel, Istenbe vetett bizalommal tud vigasztalni. Az ilyen munkatárs meg tudja a beteget győzni arról, hogy a szenvedésnek türelemmel való elviselése és családjáért, hazájáért való felajánlása érdemszerző s így előkészítője lehet a boldog örökkévalóságnak. Kisebb kegytárgyakat, imakönyvet, vallásos folyóiratokat adhat betegének, vagy együtt imádkozik vele esetleg felolvassza azokból.

Itt említjük meg a «betegek napját», amelynek megrendezése Willenborg holland plébánostól származik. Célja az otthonukban talán már évek óta fekvő betegek részére az Oltáriszentségben és a szentmiseáldozatban magát nekünk adó isteni Üdvözítőt közkinccsé tenni. Willenborg plébános községe minden betegét legalább évente egyszer elvitte a templomba. Nálunk az Eucharisztikus kongresszus óta terjed a mozgalom (1938) s az évente egyszer megrendezett betegek napjára a főváros közelében lévő Máriaremetére több száz beteget visznek az egyesületek és családok. Ez évben hadirokkantak és sebesültek is voltak ott. Miután a magyar püspöki kar is támogatja a mozgalmat, a plébános urak megkaphatják megyés főpásztoruktól az engedélyt a betegek napjának (a betegek templomba vitelével) rendezésére. Ha a szervezet anyagi körülményei megengedik, a szentségek vétele után otthonukba visszatérő betegek megvendégelése kedves megnyilvánulása volna a felebaráti szeretetnek.

Kórházmisszió.

Azokban a városokban, ahol közkórház van, a családi beteglátogatáson kívül megszervezzük a kórházi szociális szolgálatot is.

Az első teendő a kórházigazgatóságot megnyerni e gondolatnak. Ha tagjaink között van orvosfeleség, akinek társadalmi kapcsolata van az igazgató-főorvossal, — őt kérjük fel, hogy e fontos látogatásra elkísérjen. Adjuk elő röviden kérésünket, ecseteljük a kórházmisszió időszerezését és főleg azt emeljük ki, hogy önkéntes szolgálatunkkal nemcsak a szegénybetegek ügyes-bajos dolgait, lelki gondozását látjuk el, hanem közérdekű munkát is végzünk azáltal, hogy a kórházi ágyak gazdaságosabb kihasználását segítjük elő felruházás, hazautaztatás, elhelyezés, gyógyeszközök beszerzése által. Kórházmissziós központunk készséggel küld ismertetőt, nyomtatványokat és a munka részletes beállítására vonatkozó irányítást. A munkaág vezetésével megbízott nővérünk készséggel lemegy az első munkaórát megtartani és a munkatársakat teendőikbe bevezetni.

Örömosztó. A szükséges anyagiak összegyűjtésére olyan munkatársakat igyekszünk megnyerni, akik a kórtermi misszióhoz nem éreznek hivatást. 4—5 ügyeskező tagunk hetenként összejön és a munkaórakon házilag készíthető játékszereket, iparművészeti tárgyakat, Mikulás-ajándékokat, karácsonyfadíszeket, békevilágban tarhonyát, likőrt, teasüteményeket készítenek.

Karácsonyi vásár. Az így összegyűlt dolgokból Mikulásra vásárt rendezzünk. Tetszetősen, az árak feltüntetésével állítjuk ki a tárgyakat. Majdnem mindenki visszahaza valami ajándékot a gyermekeknek Mikulásra és így alkalmat adunk, hogy a karácsonyi ajándékokat is megvegyék. A vásár után fennmaradt tárgyakat azután a kórházi betegeknek vagy szegénygyermeknek kiosztjuk.

Folyóiratok, könyvek gyűjtését a legeredményesebben úgy végezhetjük, ha a templom előcsarnokában egy csinos ládikát állítunk fel a ft. plébános engedélyével, kérve a híveket, hogy elolvasott folyóirataikat, ujságjaikat ide tegyék be. Még eredményesebb a gyűjtés, ha a hívek szószékről kapnak biztatást egy héttel előbb, hogy a következő vasárnap hozzák el jó könyveiket a szegénybetegeknek, foglyoknak, stb. Ha két cserkész, leventét vagy missziós jelvényes leányt állítunk az urna mellé, aki mindjárt megköszöni az adományokat, — növeli az adakozó kedvet a következő alkalommal is.

Fogházmisszió.

A fogházmisszió *célja* a rabok lelki, szellemi gondozása, szabadulásuk után visszahelyezésük a társadalomba, valamint családjaik szükség szerinti lelki és szociális támogatása. A fogházmisszió működése kiterjed az összes foglyokra valláskülönbég nélkül nőkre, férfiakra és fiatalkoruakra egyaránt. E missziós munkának két eszköze van : az egyéni foglalkozás és a tömegre való hatás. Ebben a munkában felhasználjuk a népgondozás minden ágát. Első helyen a lelki gondozás áll : szentmisék rendezése, stb. (Ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok, analfabeták állandó oktatása, könyvtár létesítése a kultúrát szolgálják. Egyéni foglalkozás vallás erkölcsi és hazafias szempontból, értelem és kedélyképzés. Tornaórák, munkaóra-szakoktatás : papír, varrás, kézimunka, stb. énektanítás.)

Fogházmisszió megszervezése : 1. engedélyt kérünk az ügyészség elnökétől, hogy a helyi fogházban erre a munkára képzett tagjaink fogházmissziót végezhesenek.

2. Az engedély után fogházmissziós tanfolyamot rendezünk, amelyre a Központból kérünk vezetőt és előadót (helyi előadó is szerepelhet).

3. A tanfolyam elvégzése után az Elnök nő válassza ki a kiküldött központi nővér segítségével — kik azok,

akik a fogházmissziós munkára valóban alkalmasak. (Rátermettség, hiv. szabályok tiszteletbentartása, hozzáértés, tapintat, műveltség, szerény magatartás, szolid megjelenés, és főleg fegyelmezett, kitartó munkára való készség, okos nem érzelmes anyai szeretet jellemezze a fogházmissziós munkatársat !)

4. Az ügyéssel és a fogházvezetővel megbeszélendő, hogy a munkatársak mikor, hová, kikhez járhatnak be, továbbá a missziós munkák : szentmise rendezése, ének-órák, stb. ezt foglalják írásba s szorosan ehhez tartásuk magukat.

5. A foglyok látogatása celláról-cellára járva történik. (Férfi rabokat csak férfi munkatárs látogathat.) Előre köszönés után — nem erkölcsi prédikációval kezdődik a beszélgetés, ez csak később jöhet, mikor már ismerősök vagyunk — hanem érdeklődünk. Kinek mire van szüksége, miben lehetünk segítségére. Vannak, akik soha sem kérnek, ezeket különös figyelemmel kísérjük, nagy szenvedéseket mélyen rejtegető lelkek.

A fogházmisszió tevékenységéhez tartozik : a fogház-őrség gondozása. Legyen gondunk az ő lelki-testi szükségleteikre is, különösen most, amikor a nehéz szolgálat mellett a megélhetés is nehezebb. Rendezzünk számukra lelkigyakorlatot szeretetreggelivel. Érdeklődjünk családi viszonyaik iránt, és ahol lehet — segítsünk ! Ez is fogházmisszió.

Szociális Missziós telepek (Settlementek).

Ennek a munkamódszernek a nővérek által vezetett missziósházak pl. Szikszó, Tiszaszalka, Balatonboglár, Budapesten a városmajori Missziósház, a kültag által vezetett Kozma-úti népgondozó és népművelő-telep a bemutatója. Alapító Elnökünk elgondolása szerint idővel minden szervezetnek ide kellene fejlődnie, ha az anyagi helyzet lehetővé teszi, hogy minden szervezetben tudnak egy vezetőt teljesen e célra beállítani, tiszteletdíjazás-

sal. Így létesült Zalaegerszezen, Kaposváron, Jászapátin, Gyulán a br. Apor Otthon és a Szent István-ház.

Társadalmi, egyházközségi és hatósági együttműködéssel telket szereztek és missziósházat emeltek. Ebben van egy nagyobb terem, amely napközben napközi otthon, este egyesületi helyiség és vasárnap szükségkápolna. Emellett 2—4 kisebb szoba és tágas udvar játszótérnek.

Családgondozás. A környék családjairól személyi lapot vesz fel, a legszükségesebb szoc. intézményeket felállítja. Az összes szociális szervezetekkel munkaközösségben dolgozik.

Tanácsadó iroda. Egészségügyi (védőnő), jogi, nevelési és gazdasági tanácsadás. Napközi otthon, foglalkoztató műhely, háziipari tanfolyamok keretében, a vármegyei közjóléti szövetkezetekkel együttműködve.

Könyvtár, énekkarok szervezése. Leányegyesületek és asszonyszövetségek, a szakosztálynál részletezett munkaterv szerint.

Nyári üdültetés. Ez a legidőszerűbb és legegységesebb intézménye a szociális gondozásnak. Dícséretreméltó régi szervezeteink céltudatos törekvése, hogy mind saját otthont szeretnének építeni a legcélszerűbb épületekkel és szociális munkákkal.

Nőmozgalom.

A Katolikus Nőmozgalom római központi szerve 1939-ben tartotta utolsó nemzetközi kongresszusát, amelyen 34 nemzet, 700 résztvevővel szerepelt. A világi apostolkodás munkaterületeinek időszerű kérdéseit tárgyalta meg. A Missziótársulat Országos Szervezete és Ifjúsága részéről 4 kiküldött vett részt a tárgyalásokon és sok értékes gondolattal és tervvel tért haza.

Országos Szervezetünk legkisebb csoportjának is missziós öntudatot ad az a tény, hogy önkéntes áldozatokkal végzett munkája túlnő a helyi szükséglet keretein és a Központon keresztül bekapcsolódik a nemzetek

feletti katolikus nőmozgalomba, amely egyenesen Szent-
séges Atyánk irányítása alatt áll. Az ő gondolatait igyek-
szünk megvalósítani azokban a feladatokban, amelyeket
a helyi missziós szükségleteknek megfelelően, saját nem-
zetünk szebb jövőjéért végzünk, amikor a keresztény
világnézetet akarjuk elmélyíteni és terjeszteni a magyar
társadalomban.

Ezért nem volna elég az, ha a község, vagy a város
asszonyai szép, hazafias és vallásos munkájukat csak
helyi elszigeteltségben végeznék, elzárkózva az országos
feladatok és a Világegyház küzdelmei elől.

A katolikus nőmozgalmak nemzetközi szövetsége
Gyümölcsoltó Boldogasszony napját tűzte ki arra, hogy
a Szűzanya életének méltatásával kapcsolatban a kereszt-
tény női hivatástudatról, a közösségi érzésről és az ebből
fakadó tetterőről tegyünk nyilvános hitvallást. Ezért
rendezzük meg évről-évre, legkisebb csoportunkban is a
Katolikus Női-napot, amelynek részletes műsorát, a be-
szédek vázlatát, stb. még év elején megkapják a Vezetők.
«A Szociális Missziótársulat a nőmozgalom haladását
erkölcsi alapon akarja biztosítani. A keresztény elvekért,
a nemzeti társadaloméért megvívandó harcokban nekünk
most egy táborban kell összegyűlnünk. Határozzuk el
legalább most, — a huszonegyedik órában, — hogy
mi: keresztény magyar nők összefogunk és támogatjuk
egymást szerető, önzetlen módon.» B. e. Alapító Főnök-
nőnk 1918-ban mondott szavai különösen jelentősek és
korszerűek éppen napjainkban. Ennek a gondolatnak
jegyében rendezzük meg az idén március 25. Női Napun-
kat, amely a magyar katolikus női összefogásnak éven-
ként fokozódó jelentőségű seregszemléje. Reggel a szent-
miseáldozat közös bemutatása, lehetőleg az összes hely-
beli egyesületek részvételével, esetleg zászlós felvonulás
is a templomban előre kijelölt helyekre. A ft. egyházi
tanácsadó urat arra kérjük, hogy a szentmise 10 perces
oktatása a Máriás lelkület örök időszerűségéről szóljon.

Közös áldozásunk a világbékéért és a keresztényszellemű családi otthonokért történjék. Délután : női díszgyűlés, utána előadás a hadbavonultak családjainak javára.

1. Boldogasszony Anyánk. ....közös ének.
2. Elnöki megnyitó.
3. Előadás.
4. Szavalat.
5. Farkas Edith és a kat. nőmozgalom.
6. Költemény.

A női napnak az a célja, hogy a nemesen értelmzett női hivatástudatot ápolja és a közösségi érzést minden katolikus nőben felébressze és megerősítse. Ezért erre a napra komoly munkával készülünk elő. Az elnöknő ossza meg a munkát tisztikarával :

- a) Egyházi tanácsadó, előadók felkérése.
- b) Színdarab és szavalatok betanítása.
- c) Sajtó és templomi propaganda, meghívók szétküldése, egyesületek felkérése.

Hívjunk össze egy rövid értekezletet a teendők megbeszélése végett.

A Katolikus Női Nap rendezése előtt nézzünk körül, kik azok a katolikus asszonyok és leányok, akik még nem vesznek részt társadalmi munka révén Magyarország újjáépítésében.

1. A közömbösek, akik nem teljesértékű keresztények, mert nem cselekvő katolikusok.
2. Akik vallási kötelességeik teljesítésében is elégtelenek.
3. Akik buzgók a lelkiélet gyakorlataiban, de elszigetelik magukat a közösség sorskérdéseitől.

Tartsunk ez ügyben külön munkaórát, beszéljük meg a tennivalókat.

A Női Nap katolikus hitvallástétel a keresztény társadalmi igazságok mellett, amit a község vagy város egész nőtársadalmának hallania, látnia kell. Szerezzünk tehát minél több új címet.

Készítsünk meghívókat, postán szétküldhetjük, vagy osztogathatjuk, — plakátokat, amelyeket kirakatokba, templomajtókra, hirdető táblákra ragaszthatunk. Ne sajnáljuk a pénzt és a fáradságot, hogy tömeget vonul-tassunk fel erre a napra.

Mennyi küzdelemmel, milyen sok veszély között kell nekünk katolikus, magyar asszonyoknak kiküzdenünk és kiimádkoznunk azt a szebb jövőt! Nem engedhetjük, hogy a bátortalanság, zavar, csüggedés vegyen erőt a meg nem szervezett asszonyok táborában, nekünk kell a női hivatástudatot, a közösségi érzés és az ebből fakadó tetterő értékeit megcsillogtatni előttük!

Értitek drága Vezető Testvérek? Itt nem politikai vagy egyesületi hatalmi célok mozgatnak, hanem Egyházunk iránt égő, felelősségteljes odaadásunk és szolgálatkészségünk a lendítő erő.

A Katolikus Női Nap a legjobb alkalom az összefogásra, az eszme terjesztésére. Kövessünk el mindent, hogy necsak az összes katolikus egyesületi tagok, hanem a beszervezetlen egyének is minél többen résztvegyenek rajta.

Egyházközségi munka.

Az egyházközségek örvendetes fejlődése mindinkább lehetővé teszi, hogy a szakosztályok szerint eddig ismertett apostoli munkát mint az A. C. szociális és karitatív szakosztálya végzi helyi Szervezetünk a ftdő Plébános urak irányítása mellett.

E munka beállítását, a különféle egyesületekkel a munkatér felosztását a ftdő Plébános urak meghívására készséggel elvégezzük.

Képzés.

A VILÁGI MUNKATÁRSOK LELKI KIKÉPZÉSE.

Boldog emlékű Alapító Főnöknőnk, Farkas Edith, köztudomásúan nagy fontosságot tulajdonított a világi munkatársaknak, a szociális missziós mozgalom apostolainak lelki kiképzésére. Ő mondotta, hogy «Saját lelkünkön akkor alakul ki a Krisztus-hasonlóság, ha legfőbb gondunkat a lelkiélet képezi és ennek az «Egy a szükségesnek» rendelünk alá minden feladatot.»

Jelen vezérkönyvünkben mind a Főtisztelendő Egyházitanácsadó Uraknak, mind szeretett világi Munkatársainknak rövid és tömör programmal szeretnénk szolgálni azzal a kéréssel, hogy b. e. Alapító Anyánk elgondolásának és Társulatunk több mint 35 esztendőes gyakorlati tapasztalatának megfelelően vezessék a munkatársak lelki kiképzését.

A hangsúly

szociális missziós apostoli munkánkban a lelki kultúrán van. A szociális missziós apostol küldetése ugyanis megkívánja, hogy szíve bőségéből és lelke mélységéből adja értékeinek legjavát és a lelki élet eme kútfoiból merítse azt a tüzet és világosságot, amellyel telesugározza a gondjaira bizottakat. Ehhez azonban elkerülhetetlenül szükséges, hogy legyen mit adnia, mit sugároznia és miből merítenie, másszóval, hogy a kegyelem kútfoi benne bőségesen árásszák a természetfeletti élet és a krisztusi kultúra éltető vizeit. A szociális missziós munkatársnak

ennélfogva arról kell gondoskodnia, hogy meg legyenek benne, éspedig bőségesen, ezek a kútfők, ami csakis a lelkiélet gondos ápolása és az alapos lelki kiképzés útján valósítható meg. A tapasztalat ezenkívül még azt is bizonyítja, hogy szociális missziós munkát lelkiismeretes apostoli kiképzés nélkül vállalni majdnem merészség. Éspedig azért, mert az apostolkodáshoz az imént említett lelki kultúrán kívül még szükséges a lelkekkel való bánásmód gyakorlati ismerete. Ezt azonban köztudomásúan csakis az úgynevezett apostoli iskolákban, előkészítő és kiképző kurzusokon lehet megszerezni.

Az itt következőkben — tekintettel a szűk keretre — rövidített formában közöljük a lelki kiképzésnek sok esztendősen gyakorlatban bevált pontjait :

Apostoli iskola.

A Főtisztelendő Egyházi Tanácsadó Urakat, akiknek buzgóságától függ a szociális missziós munkatársak lelki előmenetele és kiképzése mély *tisztelettel* kérjük a következő pontok figyelembevételére :

Az apostoli iskolát *kisebb helyeken* úgy szoktuk megvalósítani, hogy a havi munkaórák elején és lehetőleg sorozatosan 15—20 perces, a lelki kultúra és apostoli munka céljait szolgáló előadásokat tartunk. A tagoknak adjuk meg a lehetőséget, hogy az előadottakat megbeszélhessék és szükség esetén kérdéseket is intézhessenek a főtisztelendő előadóhoz.

Nagyobb szervezetekben ajánlatos a havi konferenciákat külön, és amennyiben lehetséges ünnepélyesebb keretek között megtartani.

Az *előadások témáit* illetőleg törekedjünk arra, hogy azok a különböző életkörülményeknek megfelelően időszerűek és gyakorlatiak legyenek, mert célunk az, hogy a szociális missziós munkát vállaló nővilágot apostoli szellemben neveljük, a természetfeletti indítóokokra rá-

vezessük és lelkileg is képessé tegyük arra, hogy családgondozó, egyesületi és hazafias munkájukban mindig és elsősorban a lelkek szükségletét tartsa szem előtt.

A liturgikus szellem

ápolását felettébb fontosnak tartjuk. Köztudomású, hogy b. e. Alapító Anyánk, Farkas Edith a lelki kiképzésben erre fektette a fősúlyt és nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy világi munkatársaink liturgikus életet élő apostolok legyenek, akik a szociális missziós munkatér feladatait liturgikus szempontból látják és a liturgia fennkölt eszközeivel oldják meg. Ebbeli törekvéseink is időszerűek és gyakorlatiak legyenek. Azzal is kell törődnünk, hogy tagjaink megszerezhessék maguknak a szükséges alapvető liturgikus fogalmakat, behatoljanak a szentmiseáldozat szakrális cselekményének misztikus világába és ami a legfontosabb, a magyar misekönyv segítségével imádkozzák együtt a szakrális funkciót végző pappal a szentmise áldozat örökszép szövegeit.

Az egyházi év követelményeinek megfelelően ajánlatos a liturgikus reggeli-, esti-, és étkezési imák bevezetése és azon ájtatosságok szigorúan liturgikus szellemben való megtartása, amelyek különös módon kidomborítják a különböző liturgikus időszakok benső tartalmát és misziós jelentőségét.

Melegen ajánljuk e célból a Parsch-féle alapvető liturgikus munkát (Üdvösség éve) és a kiadásukban megjelent liturgikus elmélkedés sorozatot (Orabo spiritu).

A Szentléleknapok

megrendezése szintén szívügye Társulatunknak és hozzá tartozik mozgalmunk programjához. Kezdeményezője ennek is b. e. Alapító Anyánk, Farkas Edith, aki mint valamennyien tudjuk, a Szentlélekmozgalom előharcosa volt. Elhalálózása után megjelent életrajzában bővebben

vázoltuk a Szentlélekkultusz, a liturgikus mozgalom és a szociális-missziós munkásság közötti benső kapcsolatot. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a Szentlélek szolgálata, ahogy azt hosszú tapasztalat bizonyítja, leg-
hatékonyabb előmozdítója a szociális missziós munkának és a tüzes apostoli lelkületnek.

Budapesti tagjainknak évente többször rendezünk «Egy napot teljesen Istennel» címen Szentléleknapokat, amelyek máris éreztetik hatásukat. A résztvevők a reggeli résztmise után megkezdik a csendhallgatást. Tizenegy órakor, négy és hat órakor résztvesznek a Szentlélek-konferenciákon, míg a szabad idő alatt lelkileg feldolgozzák az előadott anyagot és buzgó imában kérik a Szentlélektől a jófeltételek megvalósításához szükséges erőt. Ünnepélyes vecsernye fejezi be a napot, amely után a résztvevők lelkileg megújulva térnek vissza otthonukba.

Ez a teljes kikapcsolódás a napi gondokból *kisebb helyeken is lehetséges* (évenként egyszer vagy kétszer). A női rendházak tisztelendő főnöknői e célra a legnagyobb készséggel bocsájtják rendelkezésre termeiket és szükség esetén ellátásról is gondoskodnak. Külön felkérésre a központ szívesen küld egyházi előadót.

A *zárt lelkigyakorlat* a lelki kiképzés évenként megújuló munkájának élteljesítményét, csúcsmélységét képezi. A zárt lelkigyakorlat célja a közismerteken kívül az, hogy betetőzi az egész esztendőben végzett, a lélek kultúráját szolgáló munkát és kidolgozza az apostoli egyéneknél azokat a hajszálfinom jellemvonásokat, amelyek lényegesen hozzátartoznak az apostoli lelkek benső, a beteljesült Krisztushasonlóság világosságától sugárzó arculatához.

A zárt lelkigyakorlatot szerény keretben *a legkisebb falusi csoport* is megvalósíthatja. Tanácsos ezt olyankor tartani, amikor a tagoknak legtöbb a ráérő idejük, mert rendkívül fontos az, hogy a résztvevők nyugodtan és gondoktól mentesítve végezzék a szent gyakorlatot.

(Faluhelyen pl. igen alkalmasak erre a karácsony és újév közötti napok.) A résztvevők napközbeni tartózkodására legjobbnak látjuk a helybeli szerzetesnők iskola vagy egyéb termeit elkérni. A résztvevők három napon át reggeltől estig csendhallgatásban ott tartózkodnak és csak éjtszakára mennek haza. A missziós leányifjúság sok helyen készséggel vállalkozik arra, hogy ezalatt az édesanyák apróbb gyermekeire (a napközi otthonban) felügyeljen.

A lelkigyakorlatok megtartására mindig megfelelő gyakorlattal rendelkező és tapasztalt egyházi személyt (lelkigyakorlatos mestert) kérjünk fel. Szükség esetén feltárhatjuk előtte a helyi csoport helyzetét, nehézségeit és megkérhetjük, hogy a lelkigyakorlatos előadásokban céltisztogáló tanácsokkal legyen segítségünkre.

A lelkigyakorlat sikeréért pedig imával és propagandával buzgólkodjunk. Minél többet teszünk ezen a téren és minél jobban előkészítjük a szent gyakorlatokat, annál nagyobb mértékben számíthatunk a Szentlélek segítségére.

A lelki olvasmányt

sem szabad elhanyagolnunk. Ma már mi magyarok is bőséges vallásos irodalommal rendelkezünk és nagy a választék a lelki kultúrát szolgáló könyvekben.

Könyvtárra tegyünk szert elsősorban. Nem minden munkatársunk van abban a helyzetben, hogy beszerezze magának a lelki kultúra elmélyítéséhez szükséges munkákat. Ezeket a helybeli csoport közös könyvtára bocsájtja rendelkezésére.

A *Szentírást*, amelynek szükségességét fölöslegesnek tartjuk hangoztatni, minden erőnkkel terjesszük és népszerűsítsük. A nemrégiben megjelent népies kiadások ebben is nagy segítségünkre vannak. Ajánljuk a tagoknak, hogy naponta legalább 5 percet szánjanak a lelki olvasmányra és munkaóráink alatt is, — ha nincs lelki előadás, tartsunk lelkiolvasást és ekként építsük magunk között az apostoli és missziós szellemet.

Szociális-missziós és apostoli munkát vállalni nagy felelősség Isten és emberek előtt. Imént vázolt programunk útmutató arra, hogy hogyan járjuk eredménnyel az apostoli élet útjait. Aki pedig bővebb utasítást óhajt, megtalálja azt a kiadásunkban megjelent könyvecskében «Legyünk világi apostolok». (Beszerezhető : Liturgia kegytárgy és könyvkiadó Budapest, I., Krisztina-körút 127. sz.)

A legnagyobb felelősség azonban azokat terheli, akik mint egyházi tanácsadók, elnökök és vezetők az *apostoli lelkek önfeláldozó munkáját irányítják*. Tegyük meg tehát mindent, hogy e nehéz irányító szerepet, amelytől olyan sok függ a lelkek világában, tökéletesen betölthessük abban a tudatban, hogy az, aki megmentett egy lelket, azzal együtt saját lelkét is megmentette (Aranyszájú szent János).

A SZOCIÁLIS KÉPZÉS.

Alapító Országos Elnökünk, *Farkas Edith* nevéhez fűződik a magyarországi szociális képzés úttörő munkája. 1912-ben nyitotta meg az első Szociális Iskolát Szikszón, a Társulat első anyaházában, ahol az elméleti oktatást országoshírvű szociális szaktekintélyek tartották, a gyakorlati ismereteket pedig részint a zárt reformatóriumban, Bethánia szeretetházunkban, részint a falugondozás szociális teendőiben szerezték meg.

A Szociális Iskolának 1943-ban volt XXXI. évfolyama. A vidéki nagy városokban, pl. Pécsen, Kolozsvárt, Brassóban, Kecskeméten stb. többhetes tanfolyamok, 3 napos előadás-sorozatok pedig majdnem minden városban voltak.

Határozzuk el, hogy kisebb helyeken is rendezünk ilyen szociális napokat. Ne féljünk az érdeklődés hiányától! Nem is hisszük, mennyire érdeklik az embereket a társadalmi bajok megoldásának módjai. Pl. az egyik

duánántúli községben az előjárósági tagok is bejöttek és a végén komolyan érdeklődtek a főbírónál: lehetséges volna-e az előadó nővért megválasztani követnek?

A tanfolyamot így kell előkészítenünk:

Irunk a Központnak és megjelölünk néhány dátumot, 4—6 héttel előre, hogy megfelelő kiküldöttről gondoskodhassanak. Megírjuk, miről szeretnénk hallani leginkább, pl. munkáskérdésről vagy a keresztény családi élet helyreállításának módjáról, szegénygondozásról, gyermekvédelemről vagy ifjúsági mozgalomról. Valószínű, hogy általános ismereteket szeretnének kapni, amiben szociális, hazafias, nevelési, gazdasági és lelki kérdéseket tárgyaljanak. A Központ erre tervezetet készít, megjelöli azt a 3 előadást, amelyre nővért küld ki, a többit pedig a helybeli szakemberek: főbíró, polgármester, tisztiorvos, védőnő, tanár vagy jogász tartják. Ekkor felkérjük a helybeli előadókat és sürgősen beküldjük a meghívótervezetet, amit a Központ jóváhagyás után visszaküld, vagy kívánatra kinyomattat. Jó, ha kényomással készítettjük, a kékkeresztes jelvénnel, mert ez kiemeli a Misszió jellegét és jobban vonzza a hallgatóságot.

A központi nővér szállásáról és ellátásáról a Szervezet gondoskodik. Ha lehetséges, mindig járuljunk hozzá valamivel az útiköltséghez, mert a Központ fenntartása, levelezés, utazás, kijárások sokba kerülnek. Ha azonban a helyi Misszió szegény, ez ne tartsa vissza attól, hogy központi kiküldöttet kérjen, hiszen itt van a legnagyobb szükség arra, hogy egy kis lendületet hozzon a nővér.

Az Egyházát vezető Gondviselés kezennyomatát kell látnunk abban is, amit ma a társadalmi összetartozás átérzésének és az összes társadalmi kérdések intézményes megoldását sürgető erjedés delelőjén kifejt az Egyháznak örökké termékeny talaján a Szociális Missziótársulat.

Aki átélte valamit korunk szociális kérdéseinek súlyosságából, az tudja, hogy egy emberibb és keresztényibb

társadalom létrehozásában ugyancsak kell az a szellem, amely a leánytestvér, a hitves és anya kereszténnyé eszményített és társadalmivá tágitott vonásaiból alkot és áraszt igazi nőiességet.

A Szociális munka és krisztusi jellem.

Schütz Antal.

A komoly, nem merőben dilettáns szociális tevékenység nehéz dolog. Lemondani az egyéni, családi és baráti élet megszámlálhatatlan apró kényelméről és finom élvezetéről, nekiállni lelket verni érzéktelen tömegekbe, építeni akárhányszor bizonytalanba és kudarcba, hol egyetlenegy ember galádsága egy nap alatt fölboríthatja évek munkáját, türelemmel a végére járni ezer meg ezer idétlen panasznak és igénynek és tölteni teljes türelemmel és szeretettel éjjel meg nappal a nyomor danaidahordóját, — ez igazán nem majális, — és ha az ember még hegyibe kapja a környezet közönyösségét, sőt gúnyját, a legedzettebb lélekbe is belopódik a kétség: Miért legyek éppen én a világ bolondja? Mire jó az, hogy én és társaim belecsöppentjük azt a néhány szemernyi segítséget az inség tengerébe?

Itt bizony motívumokra van szükség, melyek a felsőbb valóság ellenállhatatlan erejével ragadják meg és űzik a szociális tevékenység sivatagába a lelket.

*Míg másokon segíték, a magam
lelkének kárát vallom.*

Akárhányszor épp a mélyebb lelkeket megkeresi egy másik kétség: A szociális tevékenység elnyeléssel fenyegeti az egyént, — természetesen nem az önimádás egyéni-ségeire gondolok. Ha a nagy társadalmi feladatoknak élek, különösen abban a terjedelemben és intenzitásban, amint azokat a Szociális Missziótársulat képviseli, mi időm és erőm marad lelkem művelésére, nevezetesen

tanulmányra, elmélyedésre, imádságra? Ebben a beállításban új megvilágítást kap szent Pál apostol problémája: «Sanyargatom testemet és szolgálat alá vetem, nehogy midőn másokat tanítok, magam elvettessem». (Kor. I. 9, 27.)

Ha már most arra eszmélek rá, *hogy az odaadó, lelkes társadalmi tevékenység a krisztusi jellem iskolája*, megtalálom a nyitját ennek a két sarkalatos nehézségnek. Így tudom, hogy az odaadó szociális tevékenység nem terel el az «egy a szükségéstől»: lelkesnek az Úr Krisztus képére való formálásától, sőt ebben a feladatomban hatékonyan megsegít. S ez megint hatalmas lendítő a társadalmi apostolkodásra. — Hogy azonban világosan lássunk, mindenekelőtt vessünk egy tekintetet a jellem szerves alkotó elemeire.

Mi a jellem?

1. Erő és következetesség.
2. Apostoli szeretet.

Legszembetűnőbb és legimponálóbb vonását utólrétegetlen plaszticitással élénk állítja az Üdvözítő, Keresztelő Szent János küldöttségének távozása után a hallgatókhoz intézett szavaiban: Mit mentetek ki látni a pusztába? széltől hányatott nádat-e? Vagy mit mentetek ki látni? lány ruhába öltözött embert-e? (Máté II. 7, 8.) Tehát erő, következetesség, megingathatatlan, kifelé való elzártság, sziklába épített lovagvár, ahová csak az jut be, akit belülről beengednek. De ez még nem Krisztusi jellem. Effélel láttunk a sztoikusoknál, sőt árnyékát bámulhatjuk a Rinaldinikben is.

Az Úr Jézus tovább még Szent János dicséretében: «Tehát mit mentetek ki látni? prófétát-e? Sőt mondom nektek, prófétánál is nagyobbat». A jellemes ember nemcsak kemény ember, hanem próféta is. A prófétának van küldetése is: hirdetni az Isten szándékait, felmutatni a történelem titokzatos vallási összefüggéseit, terelni a

lelkeket az Isten országába. Proféta jellem tehát nincs tevékeny, meleg, áldozatos, leleményes szeretet nélkül.

A keresztény jellem ilyenformán két ellentétes-irányú erőnek harmóniája: önmagunkhoz való hűség és másokkal szemben való figyelem. A világ vásárjával szemben zárkózottság és a lelki értékek felé teljes megnyitottság, elmélyedés és kifelé ható tevékenység, érzékeny fogékonyság és kezdeményező öntevékenység, az elvek kopogó keménysége és a szeretet lágy-sága, Geltrei Viktor szavával: A jellemes ember szilárd, mint a gyémánt és gyöngéd, mint egy anya.

A jellem a világ csodája, az egyetlen szilárd pont az élet forgatagában. Az igazi krisztusi jellem tud hallgatni, mikor mindenkinek jár a szája; bízik, mikor az egész világ kétségbe esik; tud tanácsot, mikor mindenki elveszíti a fejét; olyan, mint a rádium; mindig néhány hőfokkal melegebb, mint fagyos környezete; tud romokon és romokból újraépíteni és megrokkánás nélkül át tudja élni világok rombadőlését. A jellem erőcentrum: ellenállhatatlan erővel maga köré csoportosít egy táborn, amelyet önmagából, a belőle kiinduló titkos sugárzással szervez meg. A jellem nem maradhat a véka alatt. Ott lobog a hétköznapi kietlen pusztájában, mint önmagából táplálkozó égő csipkebokor, és minden Mózesből kiváltja az elhatározást: «Elmegyek és megnézem e nagy látványt». (Ex. 3, 3.)

De ebből ugye az következik, hogy a jellem minden hatékony társadalmi tevékenységnek már föltétele és biztosítéka. Hogyan lehet tehát a társadalmi tevékenység a jellem iskolája? Érezzük, hogy az igazi jellem szervező erő, amelynek okvetlen siker jár a nyomában és értjük a Nagy Szent Vazulokat, Athanaszusokat, VII. Gergelyeket, akik a szigorú szerzetesség évtizedei után mentek, — világot hódítani. De ha az ember kialakult, jellem nélkül veti bele magát a széles, zajos emberárba, piszkos életárba, nem ragadja-e a sodra? A társadalom

vásári tülekedésében nehéz megóvni az egyéniségből még azt is, ami megvan. Újat hozzászerezni, régit mélyíteni — van erre mód?

*Hogyan lesz a szociális tevékenység
a jellemképzés iskolája?*

Magától értetődik, hogy a jellemalakítás nagy üzeméhez is kell némi kezdőtőke. De amint a dinamónál elég az a kis kezdő mágnesség, hogy az indukált elektromosság és mágnesség kölcsönhatása a legmagasabb teljesítményekre képes elektromosságot fejlessze, úgy a kis jellembeli kezdőtőke is a társadalmi tevékenység kölcsönhatásaiban teljes értékben tud felfokozódni. Képek nélkül szólva: A jellem össze van téve két elemből: az egyik ideális, ez az elvek együttesége: a másik reális és két oldalt mutat: következetesség (erő) és gazdaság (szeretet) néven ismertük meg főntebb. Az elveket a maguk egészében el lehet sajátítani a magányban is, az erőt és szeretetet azonban általában csak, bizonyos kezdő fokig. Aki pedig nem akar belevágni a társadalmi tevékenységbe, míg a jellem épületére a tetőt is rá nem rakta, olyant akar, mint az egyszeri legény, aki nem akart addig a vízbe menni, amíg úszni nem tud. Minden életfejlődés csak az adás és elfogadás kölcsönhatásában fejlődik ki, és azért nem hiába való dolog kinyomozni azokat a vonalakat, amelyek mentén történik a jellemalakítás és társadalmi tevékenység kölcsönhatása.

Kiváltja a cselekvő szeretetet.

1. Mikor az ember először hagyja el kis énje házát és kilép a közösségnek szánt élet nyílt terére, az első dolog, ami a lelkébe markol és akarja, nemakarja, — kitágítja azt a nagy szeretet és fogékonyság irányában: ezer kéz kéri tőle a testi, lelki irgalom kenyerét. Akiben csak egy szikra jellemre való hivatottság van, annak nyomban

megnyílik a lelke, és amire a sok elmélkedés és tépelődés nem tudta megtanítani, itt az élet közvetlensége kicsiholhatja belőle: «Kicsoda közületek az ember, kitől, ha kenyeret kér fia, vajjon követ nyújt neki? Avagy ha halat kér, skorpiót nyújt-e neki?» (Máté 7, 9, 10.) A legtöbb embernek és rendes körülmények között, csak a társadalmi tevékenység adhatja meg az egyéni jellemnevelődés legszükségesebb korrekтивumát: kiemelni az embert önzése szűk köréből és beleemelni az Isten országának légkörébe. Innen van, hogy akik elzárkoznak embertársaik szükségleteitől, sőt rendszeresen nem szolgálják azokat, azoknak kiaszik és összezsugorodik a szívük. Megmaradhat bennük a következetesség, sőt bizonyos jámborság is, de lelkük gazdaggá nem lesz és Isten országa hivatottjainak jegye nincs homlokukon.

Ébren tartja a kezdeményező erőt.

2. Hogy azután az ember sokféle konkrét feladat elé van állítva, sok szükségletet kénytelen kielégíteni és sok kényes esetben kell megtalálnia a helyes megoldást, megint a reális élet magával ragadó felhívása készíti arra, hogy felkutassa és sorompóba állítsa lelke legrejtettebb tehetségeit is, nevezetesen azt, amely a természetünkben oly erősen kísértő tunyaság miatt leghamarabb sorvad el: a kezdeményező erőt. Aki lelkes lendülettel jár a tevékeny szeretet műhelyében és különösen a mai bonyolult társadalmi szervezetbe készül beoltani a krisztusi szeretet csíráját, kénytelen sablonok és minták nélkül is folyton új utakat és eszközöket keresni, és ezzel aztán biztos sikerrel építi jellemének azt az elemét, amelyet úgy jellemezhetünk, hogy a környezetet felülemelkedés. Minden lelkes kezdeményező munka szabadságharc a környezet igézete ellen és erőteljes előretörés az ideálok világába. A Keresztény elvek érdekében dolgozó társadalmi munkás ilyenformán rá van utalva, hogy egyre mélyítse és színezza lelkében az örök tevé-

keny Istenképe mását. Az Úr Krisztus nézőpontja ez: «Atyám mindeig ideig munkálkodik, én is dolgozom». (Ján. 5, 17.)

Gyakorlati kapcsolatot tart, azaz teremt Krisztus és a lélek között.

3. Akiben csak kis bensőségre való képesség van, a segítség, a könnyezés édes munkáján tapasztalja meg ezt az igazságot: «Amit egynek ezen legkisebb atyámfiái közül cselekedtetek, nekem cselekedtetek». (Máté 25, 40.) Ezzel pedig megszerzi a gyakorlati, mondjuk lélektani kapcsolatot a keresztyén jellemerő ősforrásával, az Úr Jézus Krisztussal. Jól tudom, az Úr Jézus Krisztusba való kapcsolódás természetfölötti úton történik, elsősorban az ú. n. jegyadó szentségek által (kereszttség, bérmálás, egyházi rend). Hogy azonban e csatornákon folyó természetfölötti életerő (a kegyelem) életet, tetteket fakasszon, a lelket tapasztalható fokban is átformálja, ahhoz szükséges az a gyakorlati, erkölcsi bekapcsolódás, amelyet az Úr Krisztus lelkéhez, parancsaihoz, példájához való hozzásimulás ad meg. «Ott, ahol ketten, hárman összegyűltek az én nevemben, ott köztetek vagyok. Aki Atyám akaratját cselekszi, az az én atyámfia és húgom és anyám».

Alázatra tanít.

4. A keresztyén jellem nincsen alázat nélkül. Szent Ágoston a lángszellem biztonságával mutat rá, midőn értelmezi az Úr Krisztusnak szelídséget és alázatosságot követelő szavait (Máté 11, 29), hogy szilárd épületet csak a földbe ásott alapon lehet építeni, és minél nagyobb palotát akarunk, annál mélyebben kell ásni az alapot. Már most alázatoskodni elég könnyű dolog addig, amíg az embert maga választotta, vagy éppen alkotta megalázások érik. A komoly szociális tevékenység az alázatosság főiskolája. Nemcsak azért, mert a letehetségesebbnek is hőven terem kudarcokat, hanem

főként azért, mert semmi olyan megrázó közvetlenséggel élénk nem tárja önelégtelenségünket és Istenre való utaltságunkat. Mikor tehetetlenül ott állunk a nyomor és bűn áldozatai mellett, vagy mint Szent Pál, remegve lépjük át egy megszervezendő új község, vagy gyűlés küszöbét, akkor semmiféle önámítás, vagy baráti hízelgés tévedésbe nem ejthet ama súlyos valóság felől, hogy «Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak, akik építettek azon» (126. zs.). Ebben az órában azután megnyílik a lélek a bővebb kegyelemnek. Minden jellemesség gyökere az alázatba mélyed, koronája a kegyelembe nyúl. Az alázat Szent Terézia mély látása szerint nem egyéb, mint teljes igazság. Aki komolyan veszi szociális tevékenységét, megtanul nem látszatok és benyomások, hanem a keserves valóság szerint megítélni embereket és önmagát. Ez a valóságos, nap-nap mellett megújuló megismerés porhanyóvá teszi lelkét a kegyelem számára.

Bízó akaratot.

5. De hát a jellemnek legszembetűnőbb vonása mégis csak a minden vésszel dacoló, rendületlen erő. Ez az erő a következetesség, úgy gondolom, nem szereshető meg az Isten országában való gyakorlati tevékenység nélkül. Nem is erre gondolok elsősorban, hogy minden készség, tehát az elvhűség is csak gyakorlásban, tehát embereken, helyzeteken, nehézségeken és ellenkezéseken való kipróbálásban erősödik, gazdagodik. Hanem az a tény áll itt előttem, hogy a jellem végre is az egész valót eltöltő és alakító lendület, erő és bizás. Igaz, lendületre és bizalomra már szükség van, amikor belemegyünk a szociális munkába. S ez hit és elv alakjában meg is van bennünk : hisz nem megy a nyomor és kötöttség tanyáira, aki nem hallja a halálát váró Megváltó szavát : *Bízzatok én meggyőztem a világot* (Ján. 16, 33). De hogyan lesz ebből a csírázó hitből világító valóság, különösen oly időkben, amikor inog és tünedez a történelmi társadalmi

rend, amely nélkül új világot és benne rendezett egyházi életet el sem tudunk gondolni? Csakis a magafeledő keresztény szeretet sugallta szociális tevékenység útján. A hivatott Krisztusi munkásba, éppen a körülötte burjánzott gyöngeség, kishitűség és terpeszkedő filiszteri stíl önt valami paradox és mégis való szuggesztióval új erőt. Érti, hogy a szorongatott igazságot nem hagyhatja magára. Látja, hogy ha mindenki tántorog, neki nem szabad meginognia, vagy éppen buknia : sokan kapaszkodnak belé, sokan élnek belőle, azokat mind magával rántaná a pusztulásba. Ugyanaz az erő ez, amelyet akárhány sokgyermekű, egyszerű keresztény anyánál csodálunk hódolattal, amely buzgó papokról árad a gyóntató szék-ből, amely a nagy Szent Gergelyekbe és Ambrusokba kedvet öntött, teljes derűlátással a jövőnek dolgozni, mikor azt a jövőt egy haldokló világ terjedő homálya miatt senkisémm láthatja. A szeretet bízó és ez a bizalom a gyakorló szereteten izmosodik.

Tagadom, vagy kicsinylem-e a jellemalakítás kon-templatív gyökereit? Annyira nem, hogy haszontalan stílusgyakorlatot végeztem, ha nem akadnak, akik szívós elmélyedéssel, imádságos csendben gondolatról-gondolatra átélmélik.

Együttműködés.

Szociális gondozás a bölcsőtől a sírig.

Könnyebb védekezni, mint már a bekövetkezett betegséget gyógyítani. Ezt a tényt támasztják alá az egészségügyi törvények és rendeletek, amelyek kifejtik, mikor köteles az egyén, a család orvos segítségét igénybe venni (himlő-oltás, gyermekek orvosi kezelése). Másrészt életre hívja azokat az intézményeket (hatósági orvosok, kórházak stb.), amelyek az egészség védelmét, a betegség megelőzését és gyógyítását végzik. Ilyenek :

1. A házasság előtti kötelező orvosi vizsgálat. A törvény szerint a házasság csak akkor hirdethető ki, ha a házasuló felek 30 napnál nem régebb keletű tisztiorvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy lakóhelyük szerint illetékes tisztiorvossal magukat megvizsgáltatták és a vizsgálat nem állapított meg fertőző gümőkórt, vagy fertőző nemibajt.

A törvény megengedi, hogy a vizsgálatot a házasulandó nőnél elvégezze : a házi-, betegpénztári-, uradalmi-, községi- vagy körorvos is.

A vizsgálat szegénység esetén díjtalan.

2. Házassági kölcsön.

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alapból a családalapításhoz szükséges bútorok és egyéb felszerelési tárgyak beszerzésére, illetőleg a család önálló megélhetésének megalapozására, házassági kölcsönben részesíthetők azok a házasulók, akik gümőkórban és nemibajban, valamint átöröklődő betegségekben nem szenvednek, erkölcsi

és nemzeti szempontból kifogás alá nem esnek és harminckettedik életévüket nem haladták meg. Az egészségi alkalmasságot a tisztiorvos díjtalanul igazolja.

A kölcsön kamatmentes, 1.000 P-nél nem lehet nagyobb és azt havonként az eredeti kölcsönösszeg egy századrészét kitevő összeggel kell törleszteni. A házasság első évében, valamint minden gyermek születése után egy évig a törlesztés szünetel. A gyermekek számához képest a kölcsönösszeg meghatározott hányadát el kell engedni, a negyedik gyermek után már az egész összeget elengedik. Házassági kölcsönben csak azok részesíthetők, akiknek együttes vagyona a törvényben meghatározott mértéket nem haladja meg és együttes havi jövedelmük 300 P-n alul marad. Részletes útbaigazítás a község-házán, városházán szerezhető be.

3. A terhes nő védelme.

A terhesség nem betegség, de a fiatal, tapasztalatlan édesanya megnyugtatóra szükséges az orvosi vizsgálat és tanács, hogyan táplálkozzék, gondozza magát, milyen munkától tartózkodjék, hogy zavartalan lefolyású legyen a terhesség és a szülés. Szülhet-e otthon, vagy kórházba kell mennie?

Ahol zöldkeresztes tanácsadó van, ott az anyák díjtalan tanácsadásban részesülnek, sőt az egészségügyi védőnő otthonukban rendszeresen látogatja és szükség szerinti tanáccsal segíti őket.

4. Terhességi, szülési, szoptatási segélyek.

Az, aki az Országos Társadalombiztosító Intézet köte-
 ékébe tartozik, illetőleg betegség esetére biztosított, szülés esetében a következő segélyekben részesül : 1. Megkapja a szükséges szülészeti segédkezést és gyógykezelést. 2. Terhességi segélyt kap a terhesség utolsó hat hetére. 3. Gyermekekégyi segélyt a szülés napjától kezdve hat héten át. 4. Szoptatási segélyt a gyermekégyi segély megszűnését követő 12 héten át azok a biztosított nők kapnak, akik gyermeküket maguk szoptatják. 5. A biz-

tosított felesége megkapja a szükséges szülészeti segédkezelést és gyógykezelést, úgyszintén 4 heti terhességi segélyt, gyermekágyi és szoptatási segélyt a gyermekágyi segély megszűnését követő 12 héten át.

Ezenkívül a biztosított nő részére tej-segély adható és ha csecsemője megbetegednék, a biztosított anya táp-pénzt kaphat. A gyermekágyi segélyben részesülő biztosított nőnek csecsemőkelengye adható, vagy kölcsönözhető. Az említett segélyekre csak akkor van joga a biztosítottnak, ha meghatározott ideig biztosított volt. A terhességi, gyermekágyi és szoptatási segély csak akkor illeti meg a biztosítottat, ha rendszeres orvosi vizsgálatnak veti magát alá. Általában hasonló támogatást nyújtanak a kisebb betegbiztosító intézetek is.

Az ipari, gyári- és kereskedelmi üzemekben alkalmazott nőnek jogában áll a szülést megelőzőleg hat héten át a munkát abbahagyni. A szülés után 6 hétig tilos a nő foglalkoztatása, még abban az esetben is, ha ezt a nő kéri. Ez alatt az idő alatt a munkaadó a nőnek nem mondhat fel, munkabért azonban a munkaszünet idején nem tartozik fizetni.

A törvény kötelezi a munkaadót, hogy az olyan nőnek, aki saját gyermekét szoptatja, a napi munkaszakaszokon belül legalább egy órai szünetet engedjen és pedig két megfelelő részben, abból a célból, hogy csecsemőjét megszoportathassa. Este 10 órától reggel 5 óráig gyermeket, fiatalkorút és nőt foglalkoztatni tilos.

Ha az anya lakóhelyén Zöldkereszt működik, nincs szükség arra, hogy az anya a szülés miatt otthonából távozzék, mert az Országos Egészségvédelmi Szövetség helyi fiókszövetségétől szülészeti vándorszakot kérhet. Ezt meghatározott időre a Fiókszövetség kikölcsönzi. Tartalma: lepedők, törülközők, mosdótál, stb. és célja, hogy a szegénysorsú anyák a szülésnél a megkövetelt tisztaságot biztosítani tudják és a szükséges fehérnemű, ágynemű felszerelést pótolják.

Az újszülött részére vándor csecsemőkelengye kérhető. Az igazoltan szegénysorsú anyák tej- és cukor-segélyben részesíthetők. A terhesség negyedik havától kezdődően, napi félliter színtejet és havonta 1 kg cukrot kapnak ingyen. Ugyanígy a szoptató anya is, illetőleg, ha már nem szoptat, akkor a gyermek 3 éves korig. A 3—12 éves korú gyermekek napi $\frac{1}{4}$ liter színtejben részesíthetők.

A szülőotthonok általában arra szolgálnak, hogy az orvosi segítségtől távol lakó, vagy szűk lakásban élő anyák részére a szülés és gyermekágy idejére otthont és segítséget nyújtsanak. A szegények díjtalan ellátásban részesülnek, a fizetőképesek pedig mérsékelt díjat fizetnek. Az otthonukban szülő szegénysorsú nők a hatósági baba segítségét díjtalanul vehetik igénybe. Ha orvosra van szükség, a szegényeknek a hatósági orvos ingyen nyújt segítséget, ezenkívül a szükséges gyógyszert és kötszert ingyen kapják.

Igazoltan szegények részére a kórházi ápolás is díjtalan. Fizetőképeseknél a kórházi ápolás költségeit általában maga az ápolat vagy annak fizetőképtelensége esetén a fizetésre köteles hozzátartozók viselik. A fizetésre köteles hozzátartozók általában az ápolat szülei vagy gyermekei. Szülőnő kórházi ápolása esetében csupán maga az ápolat vagy házastársa. Ragályos, fertőző vagy nemibetegség és trachoma miatt kórházi ápolásban részesülő beteg csupán saját személyében köteles fizetésre, ha a bemutatás nem hatósági orvos intézkedésére történt. Sem az ápolat, sem fizetésre köteles hozzátartozója nem fizet kórházi díjat akkor, ha igazolja, hogy legfeljebb 1000 P becsértékű ingatlan tulajdonosa és jövedelme vagy keresete nem haladja meg a lakóhelyen szokásos napszámot. Abban az esetben, ha kórházi ápolási díj a fizetésre kötelezettet létfenntartásában veszélyezteteti! — az ápolási költségeknek részben vagy teljes egészében való elengedését kérheti.

3. Csecsemővédelemnél első teendő, hogy az anya

magá táplálja, szoptassa gyermekét, hacsak az orvos ettől betegsége miatt el nem tiltja. Törvény gondoskodik arról, hogy az ipari munkába járó anya csecsemőjét szoptathassa, nagyobb üzemek bölcsődét tartanak fenn, épígy nagyobb városok is, ahová a munkába menő anyák napi gondozásba beadhatják csecsemőjüket. Törvény kötelezi a szülőt, hogy gyermekét 18 éves korig megbetegedése esetén haladéktalanul orvosi kezelésben részesítse. (7 éves korig az orvosi díj felét kell fizetni.) A gyógykezelés elmulasztásáért büntetés jár. A szegényt a hatósági orvos ingyen kezeli és gyógyszert is kap.

6. Kisededóvók, napközi otthonok segítenek a munka miatt napközben az otthontól távol lévő szülőknek a nevelés gondjában. Reggeltől estig a 3—6 éves gyermek szakszerű felügyeletben és nevelésben részesül.

7. A 6—12 éves gyermek egészségügyi védelmét városokban az iskolaorvos látja el, az iskolanővérek segítségével. Vidéken, ahol Zöldkereszt van, évente minden iskolásgyermeket megvizsgál az orvos, ahol ez nincs, ott is 6—10—15 éves korban meg kell vizsgálni a gyermekeket, nem szenvednek-e gümőkórban.

8. A fővárosban és egyetemi városainkban pálya-választási tanácsadó, képességvizsgáló intézetek adnak felvilágosítást a szülőknek, hogy gyermeküket szellemi és testi fejlettségüknek legmegfelelőbb pályára adják.

9. Minden nagyobb városban találkozunk tüdőbeteg-gondozó intézetekkel. Megelőzés céljából vizsgálják a tanulóifjúságot, a tüdőbetegek hozzátartozóit, a tbc. betegek ellenőrző vizsgálatait végzik. Ezen keretszül történik az állami szanatóriumokba való beutalás. Vidéken a Zöldkereszt végzi a felvilágosító és ellenőrző munkát.

10. Szellemileg elmaradott, fogyatékos gyermekek tanítására a Gyógypedagógiai intézet, Budapesten és nagyobb városokban külön iskolák, intézetek vannak. Testileg fogyatékos gyermekek elhelyezhetők a siket-

néma, vakok, nyomorékgyermekek intézetébe, az ellátási díj részbeni, vagy teljes elengedésével, ahol képességüknek megfelelő mesterségre tanítják őket.

11. Idegbetegek vizsgálatát és bójáró kezelését Budapesten a kedélybeteggondozó intézetek végzik. A zárt intézeti kezelésre szoruló ideg- és elmebetegeket az egyes kórházak megfelelő osztályán vagy az elmeegógyintézetekben ápolják. A felvétel tisztiorvosi beutalás alapján történik.

12. Nemibetegek gyógyítása az egyes kórházak és klinikák megfelelő osztályain történik. Ide utalja az erkölcsrendészet is a kezelésre szorulókat.

13. Szegénységi alapon: községekben a községi — vagy körorvos, városokban a kerületi orvosok hívatatók a betegekhez.

14. Kórházak közül az állami, városi, megyei közkórházak, klinikák és állami szanatóriumokban nyerhetnek felvételt, vizsgálat vagy gyógykezelés végett.

Azok a betegek, akik szegénységi alapon már nem nyerhetnek kórházi kezelést, egyszerre azonban nagyobb összeg kifizetésére képtelenek, kérhetik az ápolási díjnak részletekben való törlesztését.

Fizető betegeknek rendelkezésére állnak még a különböző szanatóriumok és gyógyintézetek.

A betegpénztárak Oti, Mabi, bányá, posta, Máv, stb. részben saját, részben közkórházakba utalja be tagjait.

15. A betegszállításra szegénységi alapon kerületi orvosi utalványra a városi mentők, községben esetenként a megyei mentők vehetők igénybe.

16. A szegénysorsú betegek részére szükséges gyógyszereszközök, mankó, gyógyfűzők, múláb, stb. a polgármesterhez vagy alispánhoz beadott kórházi igazolvánnyal és árajánlattal a szegényalap terhére kérhető.

17. Baleset vagy betegség következtében rokkant, munkaképtelen egyének elhelyezésére a különböző otthonok szolgálnak, ahol vagy csekély nyugdíj vagy

rokkantilletményük ellenében vagy szegénységi alapon díjtalanul nyernek elhelyezést és teljes ellátást. Ilyenek a hadirokkantak otthona, a társadalmi egyesületek, város, vármegye vagy az állam által létesített szeretetotthonok, szegényházak, stb. Átmeneti elhelyezést és segítést adnak a hajléktalanok menhelye, népkonyhák.

Gyermekek részére: árvaházak, átmeneti leány- és fiúotthonok, nyári napköziotthonok. Az elhagyott vagy erkölcsileg veszélyeztetett gyermek a községi előljáróság útján utalható be az Állami gyermekmenhelybe.

18. Megemlíjtjük az erkölcsileg veszélyeztetett fiatalokorúak védelmét és javító nevelését elősegítő gyámhatóság, fiataikorúak felügyelőhatóságának és a pártfogónak működését; erkölcsrendészet, életvédelmi hivatal és a javítóintézetek nevelő törekvését.

19. A hatósági munkaközvetítők és elhelyező irodák munkaalkalomhoz segítik a hozzájuk fordulókat, a tanonc és segédotthonok pedig a megfelelő ellátást és nevelést biztosítják a legkisebb összegért a törekvő munkásifjúságnak. Vannak még diákjóléti intézmények, otthonok, stb.

20. Temetkezési segílyt adnak tagjaiknak az egyes biztosító intézetek. Szegények részére temetkezési segílyt adnak a városok szociális ügyosztálya, vagy a községi előljáróság.

Hatósági kapcsolatok kiépítése.

Eredményes egyesületi munka csakis a hatóságokkal való jó kapcsolatok megteremtésével lehetséges. Azért elveink és missziós szellemünk fenntartásával igyekezünk ezeket minél jobban kiépíteni.

Ahol komoly tevékenység alapozta meg a Szervezet hírnevét, ott a hatóság szívesen igénybe vette csoportunkat s így növekedett a szervezet hatásköre.

Ha tehát a hatóság vagy a háborús időkben létrejött

csoportok, mint Hadigondozó Hatóság a Bajtársi szövetség, Vöröskereszt stb. felszólít a közreműködésre, vállaljunk ott is munkát, de ne egyénileg, hanem mint a Szociális Missziótársulat .....szervezete. Az elnöknő maga, vagy megbízottja útján. Így nem forgácsolódik szét az erők és képviselni fogjuk mindenütt a missziós lelkiséget. Egyénenként lehetőleg ne fogadjunk el munkát.

Kapcsolatok létesítése.

Élelmes és életképes szervezet minden irányban kiépíti összeköttetéseit, mindenütt szerez az «ügynek» jó barátokat. Nyerjük meg ügyünknek a postát, az Erdészeti hivatalt (ahol van ilyen). (Karácsony előtt fát kérhetünk szegényeinknek.) Püspöki székhelyen sok jót tesz a Káptalan; legtöbbször tekintélyes segélyeket ad ki évente a szegényeknek.

Vegyük igénybe szociális kijárásoknál helységünk országyűlési képviselőjét (a városi bizottsági tagokat).

A helyi bankok, pénzügyintézetek is félretesznek minden évben bizonyos összeget adományok folyósítására. Gyűléseinken tudjuk meg, hogy tagjaink közül kinek hová van kapcsolata.

Tartsunk fenn összeköttetést nagyobb uradalmakkal, főleg a hozzánk forduló munkai elhelyezése szempontjából.

Sok szervezetünk még a minisztériumokhoz is megtalálja az utat, mert ha a szervezet munkája jelentőségben túlnő a helyi kereteken, joggal fordulhat országos fórumokhoz.

Együtműködés szociális intézményekkel.

Azokban a szervezetekben és asszonykaszövetségi csoportokban, ahol tevékeny élet folyik és résztvesznek egyházközségük vagy a községi hatóság munkájában —

szinte naponként előfordulhat, hogy pártfogoltjaik ügyében más egyesületnél is el kell járniok.

A beteglátogató-, szegénygondozó szakosztály tagjai családlátogatásaik során találkozhatnak tanácsra szoruló fiatal anyával, gyengén fejlett, beteges csecsemővel, kis gyermekkel, akiket az Egészségházba utasítanak és kéri a zöldkeresztes védőnő segítségét.

A belügyi kormányzat által létesített zöldkeresztes védőnői intézménnyel már szinte minden nagyobb vagy egészségileg különösebben veszélyeztetett vidéken, községben találkozunk. Ők segédkeznek az egészségházak orvosai mellett, ők veszik fel a betegek adatait, vezetik a nyilvántartást és annak alapján végzik a terhes, gyermekágyas asszonyok s egy éves korig a csecsemők havonkénti látogatását és a tanácsadást. Őket bizta meg az ONCSA is, hogy az általuk már ismert területeken az egyes segélyért folyamodó családokat kivizsgáljuk és véleményüket a segélyezésre vonatkozóan az alispáni hivattal közöljük. A Zöldkereszt vette át a Stefánia fiókszövetségek csecsemő- és kisdédvédelmi munkáját. Így a missziós szervezetekben, azokban a helységekből, ahol egészségház és zöldkeresztes védőnő működik — anya és csecsemővédő szakosztály felállítása nem célszerű, ellenben más — általuk még nem megdolgozott községekben, áldásos működést fejthet ki.

Ha valamely községben sok a rosszul táplált, fejletlen gyermek és a szervezet vagy asszonyszövetség szeretne tej- vagy étkeztetési akciót beállítani — azonban megfelelő anyagiakkal nem rendelkeznek, úgy a járási tisztiorvos közbenjárására, illetve előterjesztésére az Országos Népi- és Családvédelmi Alap, ONCSA — fedezi annak költségeit. Ez esetben a missziós tagok az elkészítést és a kiosztást végezhetik.

Sokgyermekes családjaink megsegítése, «talpra állítása» ügyében is közbenjárhatunk az ONCSÁ-nál. Pártfogoltunk nevében megírjuk a kérést a polgármester vagy

alispán úrhoz, — hogy ház, ló, tehén, sertés, baromfi, nyúl, stb. juttatását kéri, vagy mesterségének folytatására megfelelő szerszámokat, műhelyberendezést. Az indokolásban fel kell sorolni a hadiszolgálatot, kitüntetések, sebesülések számát, gyermekei közül hány a kiskorú, iskolás, stb. ONCSA-segélyt legkevesebb négygyermekes család igényelhet.

A Misszió az általa felvett környezettanulmányt is mellékelve küldi be a kérést az illetékes hivatalnak. A kérvény beadása előtt jó, ha a járási szociális elöadővel is felveszik a kapcsolatot. Ő teszi meg az előterjesztést a segélyezésre, és a döntés véleménye alapján történik.

Háziipari tanfolyamok.

Szegény családjaink megsegítésére különösen a téli hónapokban alkalmas a háziipari foglalkoztatás. Először háziipari tanfolyamot szervezünk. Ennek ügyében a Háziipari felügyelőséghez kell fordulni. Székhelyeik: Budapest, Székesfehérvár, Győr, Kaposvár, Miskolc, Szeged, Debrecen. Legalább 20 jelentkező szükséges a tanfolyamhoz. Az oktató útiköltségét és díjazását az állam adja. A tanfolyamot rendező szervezet helyiségről és lakásról, ellátásról gondoskodik. A népművelés, ONCSA, vagy a Földművelésügyi Minisztérium is küld ki szakelőadót, hasonló feltételek mellett. Lehet főző, szabóvarró, bőrcserző, prémfeldolgozó, angora fonó-szövő, mocsaras vidéken gyékény feldolgozó: kosárfonó, cirokseprő készítő, rongyszőnyeg szövő, levestészta, tarhonyakészítő tanfolyamot tartani. Minden ilyen népjólétet érintő ügyben az alispáni vagy polgármesteri hivatalban dolgozó ONCSA előadó lesz segítségünkre (járási vagy megyei felügyelő).

Az anyagot, fonál, vessző, kukorica, háncs, stb. mi gyűjtjük össze. Ha ez nem lenne elegendő, úgy a szükséges szerszámokkal együtt kérhetjük ezekhez a tanfolya-

mokhoz szükséges anyagok kiutalását is a Minisztériumtól. Ha pártfogoltjaink sikeresen elvégezték a tanfolyamot és megfelelő anyaggal is rendelkezünk, úgy csoportokba osztva, egy-egy missziós munkatárs felügyelete mellett megkezdhetjük a munkát, amit egyes családok otthonukban is végezhetnek. Összeköttetést keresünk a Vármegyei Közjóléti Szövetkezettel, vagy Háziipari központtal, melyeknek útján a készített tárgyakat értékesíteni fogjuk.

Eperfával bőven beültetett vidéken megszervezhetjük a selyemhernyótenyésztést. Petét és gondozáshoz megfelelő utasítást a Földművelésügyi minisztériumtól kérhetünk. Ezt a munkát asszonyok és nagyobb gyermekek is végezhetik és a gubók beváltási díjából szép összeggel hozzájárulhatnak a család szükségleteinek fedezéséhez.

Egyházközségünk és a községi előjárósággal való együttműködésre nem térünk ki. Ha azonban a körülmények azt kívánják, hogy segítségre siessünk — pl. árvízkárosultak, hadbavonultak részére rendezendő országos gyűjtések alkalmával — a jelentkezésben a Misszió legyen az első. Sohasem az elnöknő vagy a tagok egyénileg, hanem mindig testületileg jelentkeznek, kihangsúlyozva a missziós szervezetet.

Ott, ahol a szegénygondozást a Magyar Norma szerint ferences nővérek végzik, többször lesz alkalmunk egy-egy pártfogoltunk szeretetházi felvétele, vagy rendszeres gondozása ügyében együttműködésre. Megemlítjük, hogy több helyen a missziós tagok segítenek a havi megajánlások gyűjtésében ott is, ahol nem közösen végzik a szegénygondozást.

Rendezések.

Hogyan szerezzünk anyagiakat?

Szegénygondozó és családvédelmi munkánkhoz pénz, ruhanemű és élelmiszer stb. kell. Legyenek tehát ilyeneket gyűjtő, szerző kedves tagjaink. Legyen külön bizottságunk, amely a pénzszerzés bűvészetét gyakorolja. E bizottság rendezi meg azokat az előadásokat, összejöveteleket, melyek a gondozó munkához szükséges anyagiakat megteremtik. Alábbiakban néhány jó pénz- és anyagszerzési lehetőséggel ismertetjük meg kedves vezetőinket.

Jól jövedelmezhet az «Örömosztó» csoport munkája. Az «Örömosztó», már kora ősztől kezdve buzgón maga köré gyűjti a Szervezet (kézimunkában, játékkészítésben, varrásban) ügyes tagjait. Ezekkel megbeszélés szerint csinos Mikulás-játékokat, babákat és egyéb dolgokat készítenek, amit részben eladnak, (Mikulásnap-i vásár vagy karácsonyi vásár rendezésével) ennek jövedelme a szegények fölsegítésére szolgál, míg a fennmaradt holmit a gondozott családok gyermekei között karácsonykor kiosztják. A Budapesti «Örömosztó» több mint 20 éve dolgozik, s munkájával sok ezer pengőt juttatott szociális célokra.

Jól jövedelmezhet, ha egyeseken felhasználjuk és időben propagandát és hangulatot csinálunk mellette az ú. n. kegyeleti kereszt akció (közelebbi leírását lásd alább).

Ha komolyan és szakszerűen dolgozunk, az Egyházi tanácsadó a Szent Antal perselyből bizonyosan juttat egy részt munkánkhoz. Nagyobb városban, községben

igen ügyes pénzszerzési lehetőség (Pécs kipróbálta, igen jó eredménnyel) a város, vagy község forgalmas helyén egy csinos házfalra . . . vagy gyógyszertár mellett, egy közszeretben álló szentnek művészi szobrát elhelyezni (falba erősített persellyel). Nem is hinné az ember, hogy mennyit hoz ez egy-egy jó célra.

Pl. Budapesten, a Horánszky-utcában a Mária Kongregációk által elhelyezett Szent József szobor perselyének tartalma, egy népkönyha alapját vetette meg és fenn is tartja. Péccsett az egyik forgalmas utca keresztezésénél elhelyezett kis Szent Teréz szobor perselye néhány év alatt egy Napközi Otthon megnyitásához szükséges házvételt eredményezett. A szükséges engedélyt . . . az illetékes vezetőségtől (polgármester, főbíró, főjegyző) kell kérni. Legyen ebben segítségünkre a ft. Plébános úr is.

*Szent Antal vagy Szent Erzsébet-napi
templomi élelmiszergyűjtés.*

Szegénygondozó munkánk anyagi alapját nagyon megerősítheti a jól megszervezett templomi élelmiszergyűjtés. Tapasztalatunk, hogy a béke-években, de már a háború kitörése után is, ez a gyűjtés mindig sikerült. Beszélj meg szervezeti vezetőségünk a ft. Egyházi tanácsadóval, hogy a mi községünkben, vagy városunkban melyik Szent ünnepével kapcsolatban volna a gyűjtés eredményesebb? Szent Antal a szegények szentje, annyira népszerű, hogy *Neki* szívesen adakozik a nagyközönség. Megtörténhetik azonban, pl. faluhelyen, hogy ez a nap nem jó. Tehát válasszuk azt a napot, amely célszerűbbnek látszik.

A gyűjtést a következőképpen állítsuk be.

Ha a Plébános úrral megbeszéltük a dolgot, s ő hozzájárult a templomi gyűjtéshez, rögzítsük a dátumot s a munkaórán lehetőleg lelkes hangulatot készítünk elő az ügy mellett. A *szent* ünnepét megelőző vasárnapon, a ft.

papság hívja fel a híveket a gyűjtésre és szólítsa fel őket az adakozásra. Ez azonban nem volna még elegendő, hogy sikert érjünk cél . . . Ajánlatos (jó propaganda) ha megfelelő számú papírzacskót készítettünk (ára gyűjtésből megtérül 2—3—5 kg-os) ezeken a célt röviden ismer-tetjük körülbelül a következő szöveggel: *Isten nevében* kérjük, adjon e zacskóba bármiféle élelmiszert (lisztet, babot, lencsét, cukrot, darát, zsírt, burgonyát, szappant, stb.) *szegényeinknek*. Küldje vagy hozza el azt a szegények *Szentje*: Szent Antal oltárához a Plébánia templomba június 13-án.

Isten fizesse vissza százszorosán ajándékát.

A Szociális Missziótársulat .....Szervezet, vagy Asszony szövetsége.

Ha minden munkatársunk vállalja egynéhány zacskó elhelyezését és minden jómódú családnak küldünk ilyen-t, továbbá, ha a gyűjtést megelőző vasárnapon a nagymisén ezeket a zacskókat mise után a templomajtóban osztogatjuk, bizonyára meglesz a kívánt eredmény.

Vigyázzunk! A siker titka mindig a megfelelő jó elő-készületben rejlik.

Mindenszentek-kegyeleti keresztakció.

Az elhúnytakra gondolva, az élő inségeseken segít leleményesen a karitás, amikor ezt az akciót életre hívja. Országos Szervezetünk keretén belül dr. Gyarmathy Miklósné pécsi szervezetünk buzgó elnöknője szervezte meg először. Az akció célja kettős: Az adakozók elhúnytjai részesei lesznek annak a rengeteg szentmisének, amelyet az országos Szervezet több száz csoportja mon-dat és a ft. uraktól összegyűjt, a befolyt összeggel pedig az élő inségesek segítségére siet.

A Kegyeleti kereszték elhelyezésének ideje október hava és Mindenszentek ünnepe. A Szervezet, tagjai bevonásával, ahol csak tudja elhelyeztetni ezeket a csinos

kivitelű *Karitás*z felrással ellátott : 50 filléres és 1 pengős keresztkéket. Ezeket a hívek kedves elhunytjaiknak szánt koszorúkra, virágcsokrokra vagy magára a sírra helyezik. (Ezzel bizonyítják, hogy jótékonykodva emlékeznek.)

Most, mikor annyi testvérünknek van *hősi halottja* akinek sírjára nem vihet virágot különös időszerűséget nyer ez a mozzalom.

Most, midőn annyi elhunyt, — százszorosan fontos, hogy minél több szentmise szolgáltatással siessünk kedves elhunytjaink segítségére.

Kegyeleti keresztkek (alkalmas plakát és röpcédula) Országos Központunkban rendelhető. (Csomagküldés utánvétellel történik.).

Jótékonycélú filmelőadás rendezésének tudnivalói.

1. Elsősorban ki kell választani a darabot, — a Katolikus Akció filmjegyzéke alapján.

2. A kiválasztott darabot meg kell beszélni a helységi mozitulajdonosával. (Adták-e már, vagy tervbe van-e véve? stb.)

3. A mozitulajdonossal kell megbeszélni az előadás időpontját is és megkérni, hogy a jótékonycélra való tekintettel bocsássa a mozit ingyen a Szervezet rendelkezésére, csupán a fűtést, világítást fizetnék meg.

4. Kérvény írandó ahhoz a filmvállalathoz, amelyik a kiválasztott darabot kiadja. A kérvényben hivatkozni kell : hogy a helyi mozitulajdonossal megbeszélték már a rendezendő darabot. Továbbá a filmkölcsonzést díjtalanul kérik, — tekintettel a jótékonycélra. A kérvényt közvetlenül is be lehet küldeni, vagy Országos Központunk útján.

5. A szállítás igen sokba kerül, ezért célszerű olyan ismerőst, — esetleg vasutast — keresni, aki viszi és hozza a filmet.

Rendezések.

Évi munkatervünk elkészítésénél már tekintettel vagyunk arra, hogy a helyi viszonyok szerint hány műsoros előadás rendezését vehetjük tervbe. Rendezzünk elsősorban pénzszerzés céljából, hogy abból egyesületi kiadásainkat fedezhessük, a karácsonyi felruházt és egyéb segítyezést lebonyolíthassuk. Rendezzünk azért is, hogy bemutatkozhassunk a közönségnek, hogy a rendezésen keresztül ismerjék meg az egyesület szellemét, az egyesület munkáját (díszgyűlés). Rendezzünk csak az egyesületi tagok szórakozására. Pl. Mikuláskor ; vagy egymást lepjük meg vagy közösen készítyük el kis ajándéktárgyainkat és esetleg mókás verseket is írhatunk hozzá, ha van tag, aki ért ilyenhez.

Mielőtt a továbbiakra és darabra gondolunk, tudnunk kell, kiknek a számára rendezünk vagyis milyen az érdeklődési kör, tehát a műveltségük, falu, város, felnőtt, gyermekek szerint.

1. Mielőtt rendezésünk idejét megállapítanók, tudnunk kell, nem tervezett-e már más egyesület arra a napra olyan rendezést, amelyre a mi közönségünket is meghívják. Az előadásoknak rendszerint megszokott közönségük van, akik több egyesületnek a tagjai és ha egyszerre több a rendezés, nehézségek merülnek fel, hogy melyiken is vegyenek részt. A rendezések különben is bizonyos versengést váltanak ki az egyes egyesületek között, hogy melyik nivósabb, melyiken van több közönség? Ezért kell nekünk jó előre megállapítanunk az időt és a legjobb, ha évről-évre meg is tartjuk azt a napot, hogy az mintegy a köztudatba menjen : ekkor van a Missziónak a rendezési napja ! Nagyon fontos, hogy úgy állítsuk össze műsorunkat, olyan szónokokat kérjünk fel, olyan darabot válasszunk, hogy erkölcsi sikerünk biztos és amellet anyagi sikerünk is legyen. Ezt csak úgy étyük el, ha a

vezetón kívül nemcsak a tisztikar, hanem minden egyes tag résztvesz a rendezésben és a propagandamunkában és nem mindent a vezető vagy az elnök maga készít elő az idő megválasztásától a jelemezekig, a felkéréstől a rendezés utáni elrakódásig.

2. Mit rendezzünk? A legáltalánosabbak a Mikulás-vásár, adventi délután, karácsonyest, farsangi est, böjti délután, majális, teadélutánok, stb. Akármelyik rendezést választjuk, műsorunknál mindig arra kell törekednünk, hogy az választékos legyen és nem hosszú. Pl. egy teadélután keretében, adventi vagy böjti délutánál az ének, szavalat és beszéd összhangban legyen, kapcsolatos az ünnepkörrel. Ha mások már adventi délutánt terveznek és mi is most akarunk például rendezéssel először nyilvánosság elé lépni, akkor természetes, hogy a mi rendezésünk nem adventi délután lesz, hanem karácsonyest, szilveszteri összejövétel vagy csak egy teadélután, hogy ugyanabban az időszakban ne két egyesület és ugyanazzal a tervvel lépjen fel, mert a közönséget ez nem vonzaná.

3. Fontos a színdarab helyes megválasztása. A vezetőnek jó ítélőképességgel kell bírnia, hogy ki tudja választani a legmegfelelőbbet a tárgy, az előadás kiállítása szempontjából (díszletek, jelmezek, zene, stb.). Az is fontos, hogy valami erkölcsi tanulságot is tartalmazzon a darab. Ha időben kérjük, a Központ is segít színdarabok, költemények kikölcsönzésével

4. Alkalmos szereplők kiválasztása, akiket a vezető a darab átolvasása után kiszemel, négy szemközt történjék, mert így ha vonakodnak, vagy lemondanak, könnyebb egy másikat felkérni, mert mivel az nem tud róla, nem fogja visszautasítani a felkérést azzal, hogy engem csak más után kértek fel. A szereplők megválasztásánál a vezető mindig tekintettel van arra, hogy ki tud nagyobb érdeklődést felkelteni, több vendéget hozni és amellett fontos, hogy vonzó, jómegjelenésű, kellemes hangú legyen.

Ha már meg vannak a szereplők, akkor következik egy közös összejövétel, a

5. próbák idejének megállapítása. Itt mindig meg kell kívánni a szereplőktől a pontos megjelenést, a fegyelmezettséget; éppen ezért fontos, hogy a vezető lehetőleg minden egyes próbán jelen legyen, még akkor is, ha nem ő végzi a rendezés munkáját. Vigyázzunk arra, hogy a próbák ne nyúljanak a késői órákba, amikor a leányokat nem engedhetjük egyedül haza, s annál inkább fontos erre gondolnunk akkor, ha fiúkat is szerepeltetünk. A vezető legtöbbször már ismeri a helyi körülményeket és azt, hogy egy-egy rendezés mekkora közönséget fog vonzani, eszerint történjék a helyiség kiválasztása. Az ne legyen se nagyon nagy, se igen kicsiny, hogy a szereplők érvényesülni tudjanak. Idejében kell arra gondolni, hogy a terem tiszta, rendesen takarított, díszített legyen, fűtés, világítás megfelelő, kapus, ruhatáros, pótszék készenlétben legyen. A számozott hellyel legtöbbször baj van. Kisebb helyen legjobb aszerint elhelyezni a vendégeket, ahogyan érkeznek, csupán az egyházi és világi hatóság számára tartunk fenn helyeket. Ha pl. teadélután van, akkor az asztal díszítése, a terítés, a teának a készítése külön gondja legyen az egyik háziasszonynak.

6. Védnökök, háziasszonyok felkérését a vezető személyesen egy tisztikari taggal, vagy ha a tagok közül valakinek ismerőse, rokona a család, azzal menjen el felkérni. Ha nem is működünk együtt a hatósággal, akkor is meghívjuk a városi és községi vezetőséget, hogy munkánkat megismerjék, pártfogolják. Ha rendezésünk keretében beszédet tudunk beiktatni, akkor arra lehetőleg hatósági embert kérjünk fel, mert ezáltal mintegy kénytelen többit foglalkozni egyesületünkkel, munkánkkal és ez a közönség többi tagjára is jó hatással van.

7. Nagyon fontos a propaganda megválasztása. Kisebb házirendezésnél plakátot rajzolunk, amely eredeti és ötletes legyen. Lehet esetleg színezní vagy egy-egy

kivágott képpel élénkíteni. Fontos a sajtó. Jól megszövegezett legyen a cikk, amely a közönség figyelmét felhívja és ne csak az utolsó napon hirdessünk, hanem előtte egy-két héttel, hogy a közönség figyelmét felhívjuk, az előadás napjára. A sajtó mellett még fontos a meghívó. Meghívónk tetszetős formájú legyen, ha nem tudunk nyomtatni, inkább hagyjuk el és maradjunk meg a személyes meghívásnál, mert a lehúzott vagy kézzel írt meghívót nem veszik tekintetbe. Az előkelőségekenek borítékban küldjük el, vagy személyesen adjuk át legalább nyolc nappal a rendezés előtt a meghívót. Az egyházi és világi hatóságokon kívül elsősorban a jötevők, tagok hozzátartozóit hívjuk meg.

8. Ne felejtjük el az első próbák megkezdésekor, ha szükséges a rendezésünkhöz — a rendőrségi engedély megszerzését. Erre minden esetben szükségünk van, ha belépődíjat szedünk és ebben az esetben a rendőrséget 48 órával előbb értesítenünk kell. Kisebb rendezéseknél ruhatári jegy vagy műsor megváltásával pótolhatjuk a belépőjegyet.

9. A rendező gondja a teremre is kiterjedjen. Külön megbízhat valakit, azonban fontos, hogy az utolsó percben is megegyeszer utána nézzen a terem rendjének, fűtésének és világításának. Gondoljunk a ruhatár felállításakor a jegyek ellenőrzésére is. Ezen kívül, ha pl. teadélután rendezünk, külön segítségünk legyen az asztal elkészítésénél, ill. a terítésnél.

10. Nagy gondot kell fordítanunk a vendégek fogadására. Ne legyen bizonytalanság, hogy kit és hová vezetünk. Adjuk őket kézzel-kézre, lehetőleg mindenkire ahhoz, aki őt ismeri. Fél sikere a rendezésnek, ha mindenki a helyén van és mindenki feltalálja magát az esetleges hiányok pótlásánál. Aki rendez, az nem szerepel, aki szerepel, az nem rendezhet!

11. Ha nagyobb szabású rendezés esetén a rendezőség egy része bent a vendégekkel foglalkozik, mintegy hangu-

latot csinál, másik része az ajtónál felügyel a fogadásra, akkor még legyen valaki kint is, aki az előadás alatti csendre is vigyáz.

A közönség és a színpad vagy emelvény közötti kapcsolatot is a rendezőség teremti meg, vagyis az előadás közben is segít hangulatot kelteni.

12. Előadásainkra, ha csak lehetséges, hívjuk meg a sajtó képviselőjét is. Nagyobb rendezéseknél, ha nincs helyi lap, akkor a községben példányszámokban megjelenő lapokban — adjunk le beszámolót. Legjobb, ha a rendező maga beszéli meg a sajtó képviselőjével, hogy mit és milyen formában emeljenek ki. (Jó ha ezt írásban is át tudjuk adni.) A sajtóban a jelenlévők nevét is közöljük, mert így, akik távoltartották magukat egyesületünktől, ezek után tudomást szereznek rólunk, másrészt pedig az illetőket is jobban kapcsolja az egyesülethez. Az újság is sok esetben segít céljaink keresztülvitelében.

13. A főrendezőnek gondja legyen arra is, hogy az előadás befejezése után, amikor a közönség már elvonult, a rendezők közül maradjanak többen vissza, hogy a feltétlenül szükségeseket elintézzék, pl. borraivalóságok, kifizetések, a ruhák átvétele a szereplőktől. Ugyancsak ekkor — amit lehet, azonnal tegyünk vissza a helyére, a kölcsönzötteket küldjük vissza, stb.

14. Rendezésünkről külön beszámolót tartunk az egyesület legközelebbi összejövetelén, amikor nemcsak az anyagi sikerről számolunk be, hanem áttekintjük az esetleges hiányokat is. Jó ezeket megbeszélés tárgyává tennünk, hogy a következő rendezésnél felhasználhassuk. Kezdő egyesületeknél megtörténhetik az is, ha nem volt megfelelő propaganda, hogy anyagiakban nem sokat hoz az egyesületnek. Ilyenkor mégis örülnünk kell az erkölcsi sikernek is, mert ha a jelenlévő kevés közönséget megnyertük céljainknak, akkor ez már propaganda egy következő esetben.

15. Fontos, hogy az egyesület vezetősége az előadók-

nak, szereplőknek is az előadás után köszönetet mondjon, ami történhetik szóval is, avagy utána írásban.

A műkedvelő előadás több mint szórakoztatás, falun egyúttal ismeretterjesztő tanfolyam, és így a magyar kultúra terjesztője is.

Első feladatunk : neveljük rá a lányokat, hogy odahaza bensőségesen ünnepeljék meg az egyházi és családi ünnepeket. Irjanak beszédet, felköszöntőt, szavaljanak verset, énekeljenek szüleik névnapján, stb. Itt megjegyezzük, bár nem egészen ide tartozik, hogy az ajándékokat mindig maguk készítsék, sohase vegyék!

Második feladat a műkedvelő színjátszás előkészítésére, hogy az egyesületi összejöveteleken kisebb szavaltokat, monológokat mondjunk vagy műsoros délutánt rendezünk kisebb számokkal. Így lassanként megismerjük, hogy kinek van színjátszó tehetsége és ki, mire alkalmas.

A színdarabok kiválasztásánál figyeljünk arra, hogy csak olyan darabot adhatunk elő, amelyik a Kultuszminisztérium által kiadott jegyzékben benne van. Egyetemi nyomdában kapható.

Ez a jegyzék korántsem tökéletes és éppen ezért ajánljuk, hogy magyar mondákat, meséket, játékokat és dramatizált magyar költeményeket adjanak elő. Ezek nemzeti értékük mellett, rendkívül érdekesek, színesek és sokkal közelebb állnak a műkedvelő szereplőkhöz, mint az igazi színdarabok grófjai, hercegei, stb. Európában a leggazdagabb a magyar népköltészet, népművészet! Használjuk ezt ki!

A magyar nótákat mindig egyhangra énekeljük, mert a magyar nem tűri a tercelést, ez németes. A darab kiválasztása után a rendező alaposan olvassa át és írja mindjárt oda a szükséges megjegyzéseket, hol, hogyan kell kijönni, stb. Azután mondja el a szereplőknek a darab tartalmát, nemzeti és erkölcsi értékét, stb. A cél itt is a nevelés.

Az első az olvasó-próba, másodszor még szabad a szerepbe nézni, de az emlékező próbán már nem, akkor csak a sűgóra támaszkodhatnak. Megjegyezzük, hogy a szerepeket mindenki maga írja le, azt azután átnézzük és az íráshibákat kijavítjuk. A főpróba és az előadás között mindig legyen még egy hét, mert ha nem tudják jól a darabot, akkor van idő pótolni.

A próbák arra is jók, hogy megismerjük a szereplők, vagyis az egyesületi tagok jellemét, fogyatékoságait és így tudjuk, hogy hol kell azt javítani, nemesíteni.

A darabot kettős szereposztásban tanítsuk mindig be. Ez azért jó, mert nem vagyunk kiszolgáltatva a szereplőknek, másrészt, ha valaki megbetegszik, stb. nem jövünk zavarba.

Az előadás alkalmával az ügyelő, sűgó, világsító, stb. legyen a helyén.

ÜNNEPÉLYEK, SZINDARABOK, VERSEK.

A munkaév kezdetétől állítottuk össze rendezéseinket az egyházi év ünnepkörének alapján, kedves Elnöknőink segítségére. Központunk készsűggel küld ezekből, a megfelelő díjazás mellett.

Műsorainkat a következű minta szerint szoktuk beállítani :

1. Ének. 2. Vers. 3. Beszéd. 4. Ének. 5. Jelenet vagy szindarab. 6. Ének vagy zeneszám. 7. Vers. 8. Jelenet vagy élőkép. 9. Ének.

I. Évmegnyitó gyűlés szeptember 16-án.

1. Ének : Jöjj Szentlélek Úristen . . .
2. Megemlékezés Farkas Edithről (névnapiján).
3. Visszapillantás az elműlt munkaévre. Elnöknői megnyitó.
4. Vers. Veni Sancte Spiritus. Veörös Michaela S. M.

5. Prohászka püspök missziós iskolája. I. részben jelenet.
6. Munkamegbeszélésünk.
7. Ének. Asszonyszövetségi induló.

II. Krisztus Király (október utolsó vasárnapján).

1. Ének. Krisztus Király . . .
2. Vers. Krisztus Királyhoz. Sík Sándor.
Háromszor szólt az Úr. Sík Sándor. 98. zs.
És Krisztus áll a rom felett. Pakocs Károly.
Krisztus Király. P. Jánossy Béla.
3. Beszéd. Gyöngyös Kovács István. Németh István.
4. Ének. Áldás és dicséret Krisztusnak . . .
5. Jelenet. Krisztus Pilátus előtt . . . Központban.
Jákob kútja . . . Központban.
Lázár feltámasztása. Központban.
Claudia, 3 fel. Környei Paula.
6. Ének. Szeretlek Uram zsoltár. Magy. kórus, 48, 91.
7. Szavalókórus. Krisztusért előre. Központban.
Krisztus Király. Központban.
8. Ének. Krisztus szeretet nagy Királya.

III. Szent Erzsébet. November 19.

1. Szent Erzsébet asszony életéről. Magy. kórus. 39.
2. Invocatio. Mihályi László. Központban.
3. Beszéd. A szociális női példakép.
4. Melodráma. Ének és szavlat. Szent Erzsébet.
Központban.
5. Jelenet. Szent Erzsébet Emlékezete. Központban.
Hódolat Szent Erzsébetnek. Blaskó Mária. Közp.
A királyleány bosszúja. Blaskó Mária. Közp.-ban.

Szent Erzsébet koldusai. Harangi László.
Magyar Szent Erzsébet. Pohárnok Jenő.

6. Ének. Szent Erzsébet egyszer télidőben. Magyar kórus. 3, 23.
7. Vers. Szent Erzsébetről. Blaskó Mária.
8. Ének. Szent Erzsébet rózsás szentünk. Központban.

IV. Adventi rendezések.

1. Ének. Hozzád emelem . . . Sík-Harmat énekeskönyv.
2. Vers. Elcsendesült már a zaj. Kalocsay Alan, Központban.
3. Beszéd. Advent liturgiájáról.
4. Jelenet. A vak és sánta meggyógyítása. Központ. Szentolvasó. Blaskó Mária. 15 jelenetben. Közp. A tíz szűz.
A boldogság kulcsa. Szív kiadása
A Megváltó. Rákospalota, Szalézi művek.
Igaz vigasztalás. Szentmihályi József.
Jöjj és kövess. Vasvári Gizella, Rákospalota.
5. Ének. A bibliás emberből. Boldogok kik az igazságért . . . Központban.
6. Vers. Apró lábnyomok. Veörös Michaela. Adventi Ó antifonák. Közp.
7. A szeplőtelen. Kalocsay Alan.
8. Ének. Harmatozzatok. Sík-Harmat énekeskönyv.

V. Karácsonyi rendezések.

1. Ének. Fel nagy öröme . . . Központ.
2. Vers. A fiú . . . V. Somogyváry Gyula.
3. Beszéd. Karácsony a mi szívünkben.
4. Ének. Aludj . . . aludj . . . (Schubert.) Közp.
5. Színdarab. Amikor csak a Szív beszél. Közp. Megtérés. Loveczky Ernő.

Jézus születése. Mohl Adolf.
 Az első karácsony éjszakája. Közp.
 Jézuska Szíve. Csíte Károly.
 Karácsonyi oratórium. Salamin Mária.
 A legszebb ajándék. Deák A.
 A pásztor megtérése. Petróczy József. 3 felv.
 Kinyílnak az ajtók. Wallon E. 1 fel.
 Jézus az országúton. Bárány F. 1 felv.
 Nagymama álruhája. Goriczky E. 3 felv.
 Karácsonyi csoda. Gárdos József.
 Karácsonyi misztérium. Szt István-Társulat.
 Messiáskeresők. 3 jelenet.

6. Ének. Pásztorok, pásztorok . . .
7. Szavalókoros. Karácsonyi álmom. Sík Sándor.
 Melodráma. Boldogasszony anyánk.
 Vers. Levél Jézuskához. Lintné. Csíte Károly.
 Karácsony. Tóth János.
 Nagyanyó angyala. Feri bácsi.
 Öreg anyó éjféle miséje. Feri bácsi.
 Árva vándor karácsonya. Veörös Michaela S. M.
 Palkó telefonál. Majorné Papp Marika.
8. Ének. Dicsőség mennyben az Istennek . . .

VI. Farsangi rendezések.

1. Prologus. Közp.
2. Ének. Petike. Forray Miklós. Magy. Kórus. 3.204.
 Tréfás kánonok. Magy. Kórus. 3.212.
 A süket sógor. Magy. Kórus. 4.003.
 A jó gazdasszony. Magy. Kórus. 4048.
 Kétszólamú népdalkórusok. Magy Kórus. 481.
 4802. 4803.
3. Színdarab. Ágnes néni menyet választ. Csíte Károly.
 Farsangi lakodalom. Csíte Károly.
 Három a magyar igazság. Csíte Károly.
 A boszorkányajtó. Csíte Károly.

- Leánycsel. Csité Károly.
 Megy a kosár. Csité Károly.
 A kötél áztatva jó. Csité Károly.
 Forog vagy nem forog. Csité Károly.
 Jön az üstökös. Tölcséry F.
 A porszívó. Bánkúti János.
 Az elkényeztetett férj. Erdey Ferenc.
 Csomorkányék Pesten. Pap. B.
 A kísértetek. Pap B.
 Mindenki lépik egyet. Pap B.
 Holdkorosok. Dezső J.
 Tíz eladó leány. Dezső J.
 Az asszony hangja. Gyallay Domokos.
 Nem kell egy asszonynak mindent látni. Mahi-
 vics. Gy.
 Ki viseli a nadrágot. Molnár Gy.
 Jóska boszorkány. Molnár Gy.
 Srófra jár Erzsók esze. Szunyogh Árpád.
 Komámasszonyok. Kozma I.
 Pétör a sarkára áll. Alföldy G.
 A legszebb dal. Alföldy G.
 Vadvirág. Andai Ernő-Harmat A. operett.
 Fenn az ernyő nincsen kas. Szigligeti Ede. 3 fel.v
 Hamupüppöke, mesejáték.
 János vitéz. Daljáték, Kacsóh Pongrác.
 Pilleország. Mesejáték. Bohndeczky Aladár.
 Árvácska, operett. Bús Fekete László.
 Tahi Tóth Veronka, operett. Csupkó Lajos.
 Lehullott a rezgő nyárfa, operett. Steiner B.
 Gyurkovics Fiúk. Farkas Imre operett.
 Iglói diákok. Farkas Imre.
 A cigányprímás. Gyallay Domokos, operett.
4. Vers. Monológ. Kétszer lett az Uram legény. Közp.
 Jön a kérőm.
  5. Ének. Szálljon a dal. Magyar. Kórus 186.

**VII. Szent Család ünnepe, Jézus Szíve családfelajánlás
január 12-én d. e. közös szentáldozással.**

1. Ének. Kérded, hol találhatsz . . . Közp.
2. Vers. Családi ház. Gáspár Jenő.
3. Beszéd. A katolikus család Jézus Szíve tisztelete.
4. Ének. Jézus Szíve szeretlek én . . . Közp.
5. Színdarab. Megtalált Szív. Blaskó Mária. 3 felv.
Párbeszéd. Közp.
A szépség királynő. Blaskó Mária 3 felv.
Segít a Szent Szív. Egri nyomda Rt.
Apróhirdetés. Tölcséry Ferenc.
Jézus Szíve tisztelete. Blaskó Mária. Közp.
Jézus Szíve oltára. Blaskó Mária.
6. Ének. Győzhetetlen én kőszálam . . .
7. Jelenet. A tizenkét ígéret.
8. Versek. Krisztusé a család. Szavalókórus. Közp.
Jézus Szíve életünk.
Jelszavunk.
Szimbólumok, mozdulat és szavalkórus.
9. Ének. Hálaének. Magy. Kórus. 8121.
Minden földek. Magy. Kórus. 339.
Zengj Jézus Szent Szívéről . . .

VIII. Nagyböjti előadások.

1. Ének. Keresztények sírjátok.
2. Vers. A fájdalmas Szűz képe előtt. Kalocsay Alan.
Közp.
3. Beszéd. A nagyböjti idő jelentősége.
4. Ének. A Getszemáni kertben . . . Közp.
Szeretlek Uram . . . Magy. Kórus. 4869.
Ó Jézus, Jézus. Magy. Kórus. 354.
Ó Szent Fő . . . Közp.
A szenvedés óráján. Közp.

5. Jelenet. A kakas szó. Közp.
Szent Asszonyok. Közp.
Jairus leánya. Közp.
Mária Magdolna. Közp.
Stabat Mater. Sík Sándor. Közp.
Bevonulás Jeruzsálembe. Közp.
Keresztút élőképekben. Közp.
6. Ének. A keresztfához megyek.
7. Vers. Nagypénteken. Csokonai Gizella.
Harminc ezüst pénz. Szász Béla.
Krisztus Pilátus előtt. Kersák János.
Olajfák hegyén. Nagy Miklós.
Nagypénteken. Bán Aladár.
Jézus Pilátus előtt. Reviczky Gyula.
Sanguinem pluit. Sík Sándor.
Hiszek . . . Sík Sándor.
8. Ének. Álla a keserves anya . . .

IX. Női nap. Március 25.

1. Ének. Asszonyszövetségi induló.
2. Vers. Mária. Pusztai Sándor.
Én érték és erő vagyok. Harangi László.
Megértettem, hogy¹kenyérnek születtem. Sík. S.
Az erős Asszony. Székely László.
Az Isten kertje.²Majorné Papp Mariska.
3. Beszéd. A női nap jelentőségéről.
4. Ének. Üdvözlégy Mária. (Schubert v. Gounod v. Liszt.)
5. Beszéd. Farkas Edith emlékezete (halála).
6. Jelenet. Mária és Mártha. Kalocsai Boldogasszony.
Közp.
7. Testvériség. Beethoven. Magyar kórus. 3. 204.
8. Melodráma. Regina coeli.
Szavalókórus. Ave Mária.

X. március 15.

1. Hazádnak rendületlenül.
2. Vers. Magyarok. Mécs László.
Március 15. Bedőházy János.
Márciusi ének. Dingha Béla.
Rózsa egy sírra. Gárdonyi Géza.
Magyar Miatyánk. v. Somogyváry Gyula.
A hazához. Csokonay Gizella.
Magyar március. Tárnay István.
3. Ének. Meghalok a síró magyar nótáért...
Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország...
Fülembé csendül egy nóta. Kacsóh Pongrácz.
Álmodó Tiszapart. b. Sándor Jenő.
Ima a hazáért...
Ó Nagyasszony...
Kinek első Szent Királyunk...
Romlott Magyarország... Demény D.
4. Színdarab. Álomország. Lémán K.
Szent Bokréta. Csíte K.
Harangszó. Csíte K.
Hazádnak rendületlenül. Csíte K.
Anyuska mesél. Zalai E.
Bölcsőtől a sírig. Blaskó Mária.
Feltámadunk. Bohnadeczky A.
Mindent a hazáért. Borsos M.
Magyar Március. Tárnay István.
A magyar múlt, jelen és jövő. Körmend Rt.
Ősök csillaga. Barabás. S.
Nem, nem, soha. Földes B.
Honszeretet. Kallós B.
A legdrágább kincs. Török Gy.
6. Mozdulat és szavalókórus. A magyar nők hitvallása.
7. Himnusz.

Vagy : Magyar est, honvéd est.

1. Himnusz.
2. Vers. Igazságot Magyarországnak. Falu Tamás.
Én így imádkozom. Pohárnok J.
Szegény magyar. Kovách Ferenc.
Álom. Hajdú István.
Visszatérés. Majorné Papp Mariska.
Szabadságon. Majorné Papp Mariska.
Magyar asszony levele a frontra. Gyóni Géza.
3. Ének. Cseng a nyáj kolompja . . .
Ó ég ura kérünk, légy a vezérünk. (Bánk bán. op.)
Ó Mária, te béke Királynő . . .
Gyászba borult egek . . .
Isten hazánkért.
4. Jelenet. Szindarab. Kossuth. Mendol Ilona.
Istenért, hazáért. Miklóssy Ilona.
Fekete toborzó. Pásztor J.
A régi nóta. Pásztor J.
Zrínyi Ilona. Párkányi E.
A hadak ha megindulnak. Kelemen A.
Lánc, lánc, eszterlánc. Nyáry I.
Bácskai leányok. Nyáry I.
Érik a vetés. Bibó Lajos.
5. Monológ. Az utolsó leckeóra. Lantos Sebestyén.
6. Ének. Boldogasszony Anyánk.

XI. Apák napja. Március 19. Szent József.

1. Ének. Édesapám, Édesanyám. Magy. Kórus. 3691.
2. Vers. Apám. Németh János.
Az apám itt járt egykoron. Pével Ágoston.
Lámpafény. Finta S.
Apáknak mondom. v. Somogyváry Gyula.
A kis fiú az apjához. Hangai Sándor.

3. Színdarab. Szív és nyelv. M. Angelica.
Szavalókórus. Édesapánknak.
4. Ének. Ez a föld az enyém . . . az estharang.
Fiam jöjj haza már. Traviata. Verdi.
5. Szavalókórus. Felhívás a szülőkhöz.
6. Ének. Szent József.

**XII. Családi napok rendezése. A. C. anyag a Központban.
Ünnepély rendezése :**

1. Megnyitó. A magyar katolikus család hivatása.
2. Szavalókórus. Krisztusé a család.
3. Ének. Édesapám, édesanyám . . . Magy. Kórus.
3982.
4. Mit akarunk? Hozzászólások apa, anya, legény,
leány, gyermek.
5. Jelenet. A kánai mennyegző. Közp.
Színdarab. Hetedik szentség. Lukács István.
A bor. Gárdonyi Géza.
Új kereszt. 8 jelenet.
Melyiket a kilenc közül? Csité K.
6. Ének. Kicsi vagyok. Magy. Kórus. Körbe, I. füz.
Édesanyámhoz. Magy. Kórus. 3691.
Sárbogárd, Dombóvár . . .
Az estharangszó . . .
7. Vers. A fiam ha ölel . . . Hangai Sándor.
A legszebb asszony. Közp.
8. Ének. Hazádnak rendületlenül . . .
Este 7 órakor Szentséges körmenet hálaadással.

XIII. Húsvéti előadás.

1. Föltámadt Krisztus. Magy. Kórus. 3209.
2. Vers. Föltámadt nincs itt. Környei Paula.
Rózsakoszorú. Sík Sándor.

A feltámadott. Juhász Gy.
Misterium crucis. Harsányi Lajos.

3. Ének. Alleluja örvendezzünk . . .
4. Jelenet. Nincs itt . . . Közp.
Húsvét reggelén. Közp.
A lelkek feltámadása. Közp.
Asszony a te hited megszabadított téged. Közp.
Tamás a te hited megszabadított téged. Közp.
Emmausz. Közp.
A boldogság kulcsa. M. Cipriana.
Az Úrnak élünk és halunk. Dehény M. Alacoque.
5. Húsvéti beszéd.
6. Ének. Dicsőít téged . . .
Húsvét ünnepére az a kívánságunk. Kánon. Közp.
Mit jelent a fény . . .

XIV. Elsőáldozók szeretetreggelije.

1. Ének. Imádlak Jézusom, hófehér szent Ostya . . .
Közp.
2. Vers. Díszjel. Harangi László.
Úrfelmutatás. Pusztai Sándor.
Ideál. Pusztai Sándor.
3. Eucharisztikus beszéd.
4. Ének. Üdvözlégy Oltáriszentség . . .
5. Jelenet. Koronázás. Blaskó Mária.
Elsőáldozók ünneplése. Blaskó Mária.
Mirtuszkoszorú. Blaskó Mária.
Ami kenyerünk. Tóhi Sándor.
Az Oltáriszentség diadala. Élőképsorozat.
Incze I.
6. Jézusom neked élek . . .
7. Szavalókórus. Oltáriszentség. Székely László.
Krisztust, kenyeret. Bozó Gyula.
8. Ének. Jézuska figyelj reám.

XV. Prohászka-est. Április 2.

1. Prológus. Majorné Papp Mariska. Közp.
2. Ének. Hiszek a Szent Szívben . . .
3. Beszéd. Prohászka élete és működése.
4. Vers. Árvák lettünk. Sík Sándor. Közp.
Lelkiismeret. Mentés M.
A püspök. Sík Sándor.
Utazás a halhatatlanságba. Csiszár Béla.
Ottokár sírja. Lendvay István.
Új apostolokhoz. Tartallyné Sima Ilona.
5. Jelenet. Az örökkévalóság kapujában. P. szövegek-
ből.
Prohászka missziós iskolája. II. rész.
6. Vettítettkép. A magyar nemzet világtító fáklyája.
7. Ének. Pápai himnusz.

XVI. Anyák napja május első vasárnapján.

1. Ének. Édes Anyámhoz. Magy. Kórus 3691.
2. Vers. Anyám. Harangi László.
Anyuka beteg. Móra Ferenc.
Anyámban. v. Somogyváry Gyula.
Anyám. Sík Sándor.
Anyámat viszi az angyal. Szalay M.
A kicsinyekért. Várady A.
Az anya és gyermeke.
3. Ének. Anyák napjára. Kerény Körbe I. kánon-
füzet. Magy. Kórus.
Kis lak áll a . . .
Édesanyám kösse fel a kendőt . . .
Mi füstölög ott a síkon . . .
Édes anyák . . . Murgács K.
Hogyha ír majd Édesanyám . . .
Édesanyám sírját . . .

4. Színdarab. Meseerdőben. Kosáriné.
A legjobb édesanya. Csíte K.
Anyák ha találkoznak. Csíte K.
Az egyetlen védő. Tárnay F.
Ó Mária, Isten anyja. Csermák M. Közp.
5. Vers vagy szavalókórus. A királyfi három bánata.
Mécs László.
6. Ének. Mascagni Parasztbecsületből: Búcsú az Anyától.

XVII. Missziós est.

1. Szentlélek himnusz . . .
2. Vers. Van-e szebb testvér . . . Sík Sándor.
3. Beszéd. A kékkereszt szelleme és alapítója
Farkas Edith.
4. Ének. A kenyér. Magy. Kórus. 7670.
Aki segít a szegényen. Lehár F.
Mester a bőszi vihar . . .
5. Színdarab. Az én tagom . . .
A munka mezején.
A jelvény.
Hová tartozol?
Nagy cipőben kis fiú.
6. Beszéd. A mi társulatunk . . .
7. Ének.
8. Szavalókórus. Amiért küldettünk.
Arany igazságok.
Szomorú társinkhoz.
Vers. Novemberi utazás. Sík Sándor.
Fáklya. Sík Sándor.
Razzia. Sík Sándor.
Jöjj szegény fiú. Sík Sándor.
Az Isten kertje. Majorné Papp Marika.

A munkanélküliség balladája. Mécs László.
 Hordár. Mécs László.
 Nem hozzám tartozik. Mécs László.
 Árad a lélek. Veörös Michaela.
 Színt kell vallani. P. Jánossy B.
 Lehetetlen? Bodás J.
 Szeretet. Mentés M.
 Mit akarok. Harsányi L.
 Az ember. Bozzay M.
 A koldus. Wencel István.
 Missziós munka. Lenke n.
 Monológ. Hivatás.

9. Ének. Induló.

XVIII. Jelvényfelvételi ünnepség.

1. Ének. Lágyan szól a kisharang. Kánon.
2. Vers. A kék kereszt. Lovich Ilonka.
3. Beszéd. A jelvény jelentősége.
4. Jelenet. A misszió.
Mária és Mártha . . .
5. Ének. Hiszek a Szent Szívben.
6. Beszéd. Mit jelent a jelvény nekem. (Egy tag.)
7. Induló.

XIX. Évzáró ünnepség és Te Deum.

Két részből áll. 1. Egyesületi ünnepség és 2. Templomi ünnepség.

1. Egyesületi ünnepség ne legyen külön előadás, hanem foglalkozunk az utolsó egyesületi évvel. Röviden jelentse be az elnöknő, hogy ez az utolsó összejevetel és szeptember 16-ig szünet van. Píllantsunk vissza az eltöltött évre, mondja meg minden tag, mi volt benne a szép és a jó, mi volt a helytelen?

Titkári jelentés az egész évről röviden (vallásos, hazafias, szociális, kulturális, egészség, családi, gyermekvédelem).

Egy vers. Krisztusért Előre!

Egy ének. Égi Szűz virág...

Vers. Építsünk oltárt. Lovich Ilonkától.

Pápai himnusz.

2. A templomi ünnepség abban áll, hogy szentmise alatt vagy litánia előtt a plébános úr elmond egy beszédet. Elmondjuk vagy énekeljük a Téged Isten dicsérünket... Szentségi áldással búcsúznak a viszontlátásra.

A könyvtár.

Fontos, hogy minden egyesületnek jó könyvtár álljon rendelkezésére. Minden elnöknő törekedjék arra, hogy egy kis könyvtárt állítson össze a tagok használatára. A legszükségesebb könyvek kis jegyzékét meg lehet rendelni Missziósboltunkban, I., Krisztina-körút 127. A megfelelő összeget egy műkedvelő előadás rendezésével vagy közadakozásból szerezhethetjük meg. A könyvek olvasásáért néhány fillér olvasási díjat is kérhetünk s azt az összeget a később beszerzendő könyvekre vagy a már meglévő könyvek javítására, bekötésére fordíthatjuk. Jó, ha a könyveket pormentes, elzárható helyen tartjuk és felkérjük a tagokat, hogy nagyon vigyázzanak azokra. Az olvasásnál tiszta kézzel, papírba kötve, a lap felső részén forgatva használjuk könyveinket és azokat másoknak ne adjuk oda olvasásra, még a tagok egymás között se csereberéljenek, mert így a választott és megbízott könyvtáros nem tudja ellenőrizni, ki rongálta meg a könyveket.

Bármily kevés könyv van könyvtárunkban, készítsünk könyvtárjegyzéket. A könyveket számozzuk meg. A könyvtárjegyzékben írjuk fel a számot, a könyv íróját,

nevét, a könyv fajtát (lelkiolvasmány, gazdasági, stb.). Külön füzetbe írjuk fel a kiadott könyveket. E füzet beosztása : külön lapon a könyvet olvasó neve. Pl.

Nagy Ferencné. Lakik: Szent István-tér 14. sz. A könyvet kivette: III. 14-én, író neve, könyv címe, száma, visszahozta: IV. 7.

A könyvtáros lehetőleg olvassa el és ismerje az összes könyveket, hogy készségesen, szeretettel tudjon felvilágosítást adni és a tagoknak rendelkezésére állni. A könyvtárosi munka nagyon szép és sok kegyelmet közvetít, ha mindig a lelkek javát tartva szem előtt, önzetlenül és kedvesen végzi a könyvtáros. Csak azt kérjük fel és bízunk meg a könyvtárosi teendőkkel, akiben látjuk ezt a készséget, szeretetet és aki fáradságot nem ismerve áll a tagok rendelkezésére. Könyvkiosztás mindig az összejövétel után legyen. Csak meghatározott ideig pl. egy hónap — legyen egy könyv egy-egy tagnál, mert csak így lehetséges, hogy mindenkit kielégítsünk. Kisebb könyvtárakból egy könyvnél többet senki se vegyen ki, legföljebb, ha nagyon vékony a füzet vagy a könyv.

Könyvtárosi munkánkban kérjük a Szentlélek Úristen kegyelmét és az írók, könyvtárosok, védőszentjének Szalézi Szent Ferencnek segítségét.

Az A. C. kiadványai, könyvjegyzéke, műsorai, a «Liturgia» könyvkiadó kiadványai.

Missziós könyvjegyzék.

Megrendelhető a «Liturgia» útján, Budapest, I., Krisztina-körút 127.

Szentírás, 1930-as kiadás 3 kötetben. — Újszövetség, Szent István Társulat kiadásában. — Szent Lukács

evangéliuma, olcsó kiadás. — *Bangha*: Világhódító kereszténység. — *Bangha*: Világnézeti válaszok. — *Blaskó*: Királyi sarj. — *Blaskó*: Édesanyám. — *Blaskó*: Csillagok jeánya. — *Böhle*: Boldog Margit. — *Burger*: Bölcsőre hulló fények. — *Bálint*: Népünk ünnepei. — *Chautard*: Az apostolkodás lelke. — *Cserjés*: Szegény ember gazdagsága. — *Dénes*: Magyar Nagyasszonyok. — *Farkas Edith*: Missziós útravalók. — *Foerster*: Élet és jellem. — *Foerster*: Az élet művészete. — *Friedecky*: Wartburg asszonya. — *Gáspár*: A vezérlő fejedelem. — *Gáspár*: Jézus élete. — *Guardini*: Az Egyház szent jelei. — *Huszár*: A magyar nép hősei. — *Jámbor*: Örökmécses. — *Jablonkay*: A katolikus felfogás irányelvei. — *Johan*: Gyógyul a magyar falu. — *Karácsonyi*: Szent László élete. — *Kincs*: Emberfaragás, elbeszélések. — *Kühne*: Keresztre boruló árnyak. — *Kühár*: A legszentebb családfa utolsó virága. — *Kovrig*: Hogy életük emberibb legyen. — *Kempis Tamás*: Krisztus követése. — *Koepgen*: A szó hatalma. — *Katona*: Az aszfalt apostola. — *Korompay*: Az örök élet érettségijén. — *Klug-Bilkey*: Vasárnapi könyv. — *Keller*: Magyar anyák könyve. — *Keller*: Magyar anyák naptára. — *Kozma*: Színjátékok. — *Léska*: Keresztény család kalauza. — *Lóber*: Az anyaság. — *Kalló*: Hol a piros, itt a piros. — *Mihalovics*: Világi apostolkodás. — *Mersch*: Emberhalászok. — *Molnár*: Az emberért. — *Mihelics*: Keresztény szocializmus. — *Mészáros*: Magyarok tündöklő csillaga. — *Marczell*: A katolikus nevelés szelleme. — *Mátray*: Védő- és segítő szentjeink. — *Mócsy*: A kilencedik boldogság. — *Munkay*: Szűz Mária élete. — *Müller*: Jézus Szíve tisztelet. — *Müller*: Az Anyaszentegyház 5 parancsa. — *Müller*: Tízparancsolat (8 füzet). — *Nagy*: Kelemen Didák élete. — *Neipperg*: Szent Benedek üzenete a modern embernek. — *Prohászka*: Elmélkedések az Evangéliumról. — *Prohászka*: Élő vizek forrása. — *Prohászka*: Missziós körlevelek. — *Prohászka*: Szentlélek hárfája (imakönyv).

— *Perlaky*: Napfényes életfilozófia. — *Pehm*: Az édesanya. I—II. — *Parsch-Halamka*: Üdvösség éve I., II., III. — *Pálos*: Szociális igazságot. — *Plus*: Krisztust sugározzuk. — *Pogány*: XI. Pius pápa élete. — *Slk*: Szent magyarok. — *Sík*: Összes költeményei. — *Pohárnok*: Szent István király. — *Szunyogh*: Könnyes vértanúság. — *Parsch—Szunyogh*: Szentmise magyarázata. — *Szunyogh*: Magyar szentek. — *Schneider-Dormuth*: Katolikus családi nevelés. — *Schmiedmayer*: Gyermek az élet-szentség útján. — *Schütz*: Szentek élete. I., II., III. — *Schütz*: Magyar életerő. — *Szalézi Szent Ferenc*: Filótea. — *Szénássy*: Az asszony és egészsége. — *Tiefenthaler*: Budapest apostola. — *Trochu-Árvey*: Az arsi plébános. — *Uht*: Ahol Krisztus járt. — *Wimmer*: A liturgia tűzében. — *Wimmer*: Farkas Edith és életműve (magyarul és németül). — *Wimmer*: Legyünk világi apostolok. — *Wimmer*: Magyar megújulás a Szentlélekben. — *Wimmer*: Orabo Spiritu, orabo mente. — *Wimmer*: Az isteni tűz világa. — *Werner Alajos*: Az éneklő Egyház. — *Zsuzsával fordul egyet a világ*. A Missziótársulat hivatás ismertetője.

TARTALOMJEGYZÉK.

<i>Előszó</i>	Oldal 3
---------------------	------------

I. IRÁNYZAT.

Farkas Edith : Missziós egyéniség. Mit tett a Szociális Missziótársulat a Nőmozgalom terén?	5
Prohászka Ottokár : Missziós munkaközösség	15
Mozgalmunk mérföldkövei	17

II. GYAKORLAT.

Szervezési útmutatás:

Hogyan készítettük elő a szervezkedést?	22
Alakuló közgyűlés és jegyzőkönyv	24
Bejelentés	27
Keresztény Nő, jelvény, zászló, kelléktár	28

Tisztikar. A Misszióban így oszlik meg a munka :

Elnöknő, csoportvezetők	31
Titkár, titkári jelentés, iktató	34
Jegyző, jegyzőkönyv-minta	41
Pénztáros, ellenőrök	42

Gyűlések:

Havigyűlések, munkaórák	44
Választmány, közgyűlés	45

Szakosztályok:

Hitbuzgalmi	48
Asszonyszövetség	50
Fiatalasszonyok munkaközössége	57
Családgondozás	58
Környezettanulmány	62
Gyermekvédelem	70

	141
	Oldal
Népkönyha	72
Napközi otthonok	75
Beteglátogatás, kórházmisszió.....	76
Fogházmisszió.....	80
Misszióstelepek (Settlementek)	81
Nőmozgalom	82
Egyházközségi szemle	85
 <i>Képzés:</i>	
Lelki képzés	86
Schütz Antal: Szociális képzés	91
Schütz Antal: Szociális munka és krisztusi jellem...	93
 <i>Együttműködés:</i>	
Hatósági kapcsolatok kiéptítése	107
A bölcsőtől a sírig	108
Szociális intézmények	108
 <i>Rendezések:</i>	
Hogyan szerezzünk anyagiakat?	112
Kegyeltkeresztek, perselyek	114
Hogyan rendezzünk? Múсорos estek	116

